

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2 - 5333 din 05.12 2016
La nr.03/13885 din 30 noiembrie 2016

Ministerul Justiției

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Anexă: potrivit textului – 9 (nouă) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și
finanțării terorismului

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este armonizarea cadrului instituțional și regulator național în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la prevederile Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului și Directivei 2006/70/CE a Comisiei din 01 august 2006 de stabilire a măsurilor de aplicare a Directivei nr. 2005/60/CE a Parlamentului European, cerință obligatorie prevăzută în Acordul de asociere dintre Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte. Scopul proiectului de lege constă în instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului care vor contribui la asigurarea securității statului și la protejarea sistemului național financiar bancar, nebancar și liberilor profesioniști, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

d. Suficiența argumentării. Autorul a reliefat în conținutul notei informative argumente elocvente, care evidențiază condițiile ce au impus elaborarea proiectului, principalele prevederi de conținut și impactul scontat. Astfel, sunt întrunite exigențele de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează, pe de o parte, interesele statului, iar pe de altă parte, interesele entităților raportoare, însă aceste interese nu sunt în detrimentul interesului public. Totodată, remarcăm că proiectul necesită a fi ajustat la recomandările din raport, astfel încât să fie realizat scopul proiectului și anume asigurarea securității statului și a sistemului național financiar-bancar.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13.11.2008 potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru a asigura posibilitățile de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasând proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției. Proiectul prenotat este plasat pe pagina oficială a Ministerului Justiției, fiind posibil accesul la proiectul prenotat al cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări vis-a-vis de acest proiect.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

La art.3 din proiect „investigații financiare – constă în colectarea informației, analiza și verificarea tuturor relațiilor financiare, economice și clienților care pot fi legați de activitatea suspectă de spălare a banilor, de comiterea infracțiunilor asociate acesteia și finanțare a terorismului ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, fondurile teroriștilor și alte bunuri, care sunt sau pot fi subiect al măsurilor asigurătorii și/sau confiscării, precum și investigarea dimensiunii rețelei criminale și gradului de criminalitate aferente”.

La noțiunea dată este necesar de delimitat clar că investigațiile financiare efectuate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sunt distincte de investigațiile speciale prevăzute la Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații.

Recomandarea: Pentru a nu admite confuzii în procesul de implementare a prevederilor, propunem de a completa noțiunea dată cu prevederi care să delimiteze clar că investigațiile financiare sunt distincte de investigațiile speciale reglementate în

Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații”.

La art.7 alin.(3) lit.d) din proiect „țara de destinație dispune de un sistem de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului conform ratingurilor oficiale și standardelor internaționale și este regulat supusă evaluării în acest sens de către organizațiile internaționale de profil”.

Noțiunea „ratinguri oficiale” nu este consacrată în legislația națională. Considerăm că este necesar de a exclude astfel de construcții normative, întrucât vor crea confuzii și interpretări ambigue în procesul de implementare a prevederilor.

Recomandarea: Pentru a nu admite confuzii și interpretări preferențiale a prevederii, propunem de a exclude sintagma „ratingurilor oficiale și”. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul proiectului.

La art.7 alin.(3) lit.e) din proiect „țara de destinație deține de un nivel redus de corupție și de criminalitate conform ratingurilor oficiale”.

Prevederea „deține de un nivel redus de corupție” este confuză, deoarece nu redă clar sensul aplicabilității normei.

Recomandarea: În vederea nuanțării adecvate a normei, propunem de exclus cuvântul „de”.

La art.15 alin.(7) li.a) din proiect „să constate dacă entitățile raportoare utilizează politici, metode, practici și proceduri scrise și măsuri de control intern, inclusiv reguli stricte cu privire la identificarea clienților și beneficiarilor efectivi”.

Sintagma „să constate” nu corespunde conținutului normei în cauză, deoarece prevederile reglementează procedura de verificare de către organele cu funcții de supraveghere a politicilor, metodelor și a măsurilor de control intern a entităților raportoare.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui sintagma „să constate” cu sintagma „să verifice”.

La art.15 alin.(7) din proiect „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor coordonează și supraveghează modul de aplicare a prevederilor de la alin.(1)-(6). Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sesizează organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare îndată ce au fost identificate riscuri aferente activității entităților supravegheate”.

În tot cuprinsul proiectului se utilizează noțiunea de „informare imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore”, pe când alin.(7) al art.15 din proiect folosește cuvântul „îndată”. Considerăm necesar de utilizat doar o singură noțiune pentru aceeași situație.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui cuvântul „îndată” cu cuvântul „imediat”.

La art.21 alin.(2) din proiect „Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, se vor abține de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen de pînă la 5 zile lucrătoare dacă stabilesc suspiciuni pertinente care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor...”.

Sintagma „suspiciuni pertinente” se dublează cu noțiunea de „suspiciuni rezonabile” prevăzută în proiect. Este necesar de utilizat o singură noțiune pentru același fenomen. În caz contrar, există riscul interpretării confuze a normei.

Recomandarea: *Se recomandă autorului de a utiliza o singură noțiune în cadrul proiectului.*

La art.21 alin.(3) din proiect „Măsurile aplicate conform prevederilor alin.(2) încetează din oficiu pînă în baza permisiunii scrise și confirmate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”.

Prevederea „încetează din oficiu pînă în baza permisiunii scrise” este confuză și ambiguă, deoarece nu redă clar sensul aplicabilității normei.

Recomandarea: *Pentru a nu admite confuzii în procesul de implementare a normei, propunem de exclus cuvîntul „pînă”.*

La art.21 alin.(17) din proiect „Prin derogare de la prevederile alin.(2) entitatea raportoare în baza permisiunii scrise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea tranzacțiilor respective este imposibilă sau poate zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor...”.

Prevederea „zădărnici” nu corespunde terminologiei utilizate în tehnica legislativă. În cazul dat, ar fi oportun de folosit noțiunea de „limitare”.

Recomandarea: *Se recomandă autorului de a substitui cuvîntul „zădărnici” cu cuvîntul „limita”.*

La art.23 alin.(4) din proiect „În cazul comiterii încălcărilor grave ce țin de nerespectarea cerințelor prezentei legi, iar aceste încălcări devin sistematice, repetate sau o combinație a acestora, ce pot conduce la consecințe grave privind prejudiciul cauzat...”.

Sintagma „combinat” nu corespunde terminologiei utilizate în legislația națională. Considerăm oportun a se utiliza noțiunea de „cumul”.

Recomandarea: *Se recomandă autorului de a substitui sintagma „combinat” cu sintagma „cumul”.*

2. Conflicte ale normelor de drept

La art.11 alin.(7) și (8) din proiect „(7) În cazuri de urgență este posibilă raportarea verbală a activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) exprimată prin prezentarea datelor din formularul special către responsabilii Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cadrul unei discuții telefonice, cu prezentarea ulterioară a formularului special în format electronic în cel mult 24 ore de la ora raportării verbale.

(8) Forma și structura formularului special, precum și procedura și instrucțiune cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) sunt elaborate și aprobate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”.

Deși norma alin.(7) al art.11 din proiect instituie cazurile de urgență privind raportarea

verbală a activităților sau a tranzacțiilor, alin.(8) al aceluiași articol care prevede că forma și structura formularului special, precum și procedura și instrucțiunea cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) din proiect sunt elaborate și aprobate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu prevede trimiterea la alin.(7) al art.11 din proiect, care, de fapt, instituie aplicarea cazurilor de urgență.

Recomandarea: Pentru a nu admite conflicte de norme în cadrul proiectului, propunem de completat după sintagma „alineatele (1)-(3)” cu cifra „(7)“.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La art.15 alin.(10) din proiect „Organele cu funcții de supraveghere prevăzute la alin.(1), lit.a)-g) informează cu promptitudine Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cazul în care pe parcursul inspecțiilor pe care le efectuează la entitățile raportare prevăzute la art. 4 alin.(1) sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului”.

Sintagma „informează cu promptitudine” este discreționară, deoarece nu prevede expres termenul de înștiințare de către organele cu funcții de supraveghere a Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Dat fiind faptul că proiectul utilizează noțiunea de „informare imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore”, considerăm necesar de reglementat aceeași noțiune pentru situații similare.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui sintagma „informează cu promptitudine” cu sintagma „informează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

La art.9 din proiect „Păstrarea datelor”.

Instituirea obligativității entităților raportoare de a păstra, cel puțin 15 ani de la încetarea relației de afaceri, toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și internaționale nu este justificată de către autor în nota informativă. Considerăm că termenul propus este o cerință excesivă față de entitățile raportoare, deoarece acestea vor fi nevoite să păstreze un volum mare de documente pe un termen de 15 ani, ceea ce presupune spații și mijloace financiare suplimentare. Suntem de părere că 5 ani sunt suficienți pentru păstrarea datelor despre tranzacțiile naționale și internaționale.

Recomandarea: Propunem autorului următoarea redacție a alin.(1), (2), (5) și (6) al art.9 din proiect:

(1) Entitățile raportoare sunt obligate să păstreze pentru cel puțin 5 ani de la încetarea relației de afaceri toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și

internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstruirea fiecărei tranzacții sau activități în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.

(2) Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile despre clienți și beneficiarii efectiv, obținute în cadrul măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare pe o perioadă de cel puțin 5 ani pentru perioada activă a relației de afaceri și după terminarea acestora sau imediat după data efectuării tranzacțiilor ocazionale. Entitățile raportoare păstrează evidența tuturor documentelor și informației despre tranzacțiile în decursul a cel puțin 5 ani după finalizarea acestora, iar, la solicitarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pentru anumite tipuri de documente și informații, termenul de păstrare a evidenței poate fi prelungit pentru perioada solicitată, dar nu mai mare de 10 ani de la expirarea termenului de 5 ani.

(5) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor păstrează documentele și informațiile obținute în temeiul executării prezentei legi pe o perioadă de cel puțin 5 ani. Procedura privind acumularea, păstrarea și arhivarea informației este stabilită prin ordin de către șeful Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

(6) Evidența datelor și documentelor în contextul prevederilor alin. (1), (2) și (5) pot fi păstrate cel puțin 5 ani în format pe hârtie, și ulterior, pentru anumite tipuri de documente și informații până la 10 ani în format electronic”.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

La art.23 alin.(4) lit.a) din proiect „amendă în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărime de cel puțin echivalentul în lei a sumei de 1 000 000 euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării”.

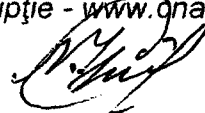
Stabilirea sancțiunii pentru entitățile raportoare, în mărime de 1000000 euro nu este justificată din punct de vedere al calificării faptei. Astfel, la constatarea acțiunii ilegale se ține cont de circumstanțele în care s-a săvârșit aceasta, și anume pericolul social, prejudiciul cauzat, numărul încălcărilor etc., ceea ce presupune că entitățile raportoare vor fi sancționate diferit în dependență de gravitatea acțiunii.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a completa după sintagma „sumei de” cu sintagma „până la”. Această obiecție este valabilă și pentru lit.b) alin.(4) art.23 din proiect.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
05 Decembrie 2016

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La art.3 din proiect „investigații financiare – constă în colectarea informației, analiza și verificarea tuturor relațiilor financiare, economice și clienților care pot fi legați de activitatea suspectă de spălare a banilor, de comiterea infracțiunilor asociate acesteia și finanțare a terorismului ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, fondurile teroriștilor și alte bunuri, care sunt sau pot fi subiect al măsurilor asiguratorii și/sau confiscării, precum și investigarea dimensiunii rețelei criminale și gradului de criminalitate aferente”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	La noțiunea dată este necesar de delimitat clar că investigațiile financiare efectuate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sunt distincte de investigațiile speciale prevăzute la Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații.	Pentru a nu admite confuzii în procesul de implementare a prevederilor, propunem de a completa noțiunea dată cu prevederi care să delimiteze clar că investigațiile financiare sunt distincte de investigațiile speciale reglementate în Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații”.

2	La art.7 alin.(3) lit.d) din proiect „țara de destinație dispune de un sistem de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului conform ratingurilor oficiale și standardelor internaționale și este regulat supusă evaluării în acest sens de către organizațiile internaționale de profil”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Noțiunea „ratinguri oficiale” nu este consacrată în legislația națională. Considerăm că este necesar de a exclude astfel de construcții normative, întrucât vor crea confuzii și interpretări ambigue în procesul de implementare a prevederilor.	Pentru a nu admite confuzii și interpretări preferențiale a prevederii, propunem de a exclude sintagma „ratingurilor oficiale și”. Această obiecție este valabilă în tot cuprinsul proiectului.
3	La art.7 alin.(3) lit.e) din proiect „țara de destinație deține de un nivel redus de corupție și de criminalitate conform ratingurilor oficiale”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Prevederea „deține de un nivel redus de corupție” este confuză, deoarece nu redă clar sensul aplicabilității normei.	În vederea nuanțării adecvate a normei, propunem de exclus cuvântul „de”.
4	La art.15 alin.(7) li.a) din proiect „să constate dacă entitățile raportoare utilizează politici, metode, practici și proceduri scrise și măsuri de control intern, inclusiv reguli stricte cu privire la identificarea clienților și beneficiarilor efectivi”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagma „să constate” nu corespunde conținutului normei în cauză, deoarece prevederile reglementează procedura de verificare de către organele cu funcții de supraveghere a politicilor, metodelor și a măsurilor de control intern a entităților raportoare.	Se recomandă autorului de a substitui sintagma „să constate” cu sintagma „să verifice”.
5	La art.15 alin.(7) din proiect „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor coordonează și supraveghează modul de	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	În tot cuprinsul proiectului se utilizează noțiunea de „informare imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore”, pe când alin.(7) al art.15 din proiect folosește cuvântul „îndată”. Considerăm necesar de utilizat doar o singură noțiune pentru aceeași situație.	Se recomandă autorului de a substitui cuvântul „îndată” cu cuvântul „imediat”.

	aplicare a prevederilor de la alin.(1)-(6). Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sesizează organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare îndată ce au fost identificate riscuri aferente activității entităților supravegheate".			
6	La art.21 alin.(2) din proiect „Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, se vor abține de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen de pînă la 5 zile lucrătoare dacă stabilesc suspiciuni pertinente care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor...”.	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	Sintagma „suspiciuni pertinente” se dublează cu noțiunea de „suspiciuni rezonabile” prevăzută în proiect. Este necesar de utilizat o singură noțiune pentru același fenomen. În caz contrar, există riscul interpretării confuze a normei.	Se recomandă autorului de a utiliza o singură noțiune în cadrul proiectului.
7	La art.21 alin.(3) din proiect „Măsurile aplicate conform prevederilor alin.(2) încetează din oficiu pînă în baza permisiunii scrise și confirmate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Prevederea „încetează din oficiu pînă în baza permisiunii scrise” este confuză și ambiguă, deoarece nu redă clar sensul aplicabilității normei.	Pentru a nu admite confuzii în procesul de implementare a normei, propunem de exclus cuvîntul „pînă”.
8	La art.21 alin.(17) din proiect „Prin derogare de la prevederile alin.(2) entitatea raportoare în baza permisiunii	Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	Prevederea „zădărnici” nu corespunde terminologiei utilizate în tehnica legislativă. În cazul dat, ar fi oportun de folosit noțiunea de „limitare”.	Se recomandă autorului de a substitui cuvîntul „zădărnici” cu cuvîntul „limita”.

	scrise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea tranzacțiilor respective este imposibilă sau poate zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor...”.			
9	La art.23 alin.(4) din proiect „În cazul comiterii încălcărilor grave ce țin de nerespectarea cerințelor prezentei legi, iar aceste încălcări devin sistematice, repetate sau o combinație a acestora, ce pot conduce la consecințe grave privind prejudiciul cauzat...”.	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	Sintagma „combinat” nu corespunde terminologiei utilizate în legislația națională. Considerăm oportun a se utiliza noțiunea de „cumul”.	Se recomandă autorului de a substitui sintagma „combinat” cu sintagma „cumul”.
10	La art.11 alin.(7) și (8) din proiect „(7) În cazuri de urgență este posibilă raportarea verbală a activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) exprimată prin prezentarea datelor din formularul special către responsabilii Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cadrul unei discuții telefonice, cu prezentarea ulterioară a formularului special în format	Prevederi contradictorii în proiect	Deși norma alin.(7) al art.11 din proiect instituie cazurile de urgență privind raportarea verbală a activităților sau a tranzacțiilor, alin.(8) al aceluiași articol care prevede că forma și structura formularului special, precum și procedura și instrucțiunea cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) din proiect sunt elaborate și aprobate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu prevede trimiterea la alin.(7) al art.11 din proiect, care, de fapt, instituie aplicarea cazurilor de urgență.	Pentru a nu admite conflicte de norme în cadrul proiectului, propunem de completat după sintagma „alineatele (1)-(3)” cu cifra „(7)”.

	<p>electronic în cel mult 24 ore de la ora raportării verbale. (8) Forma și structura formularului special, precum și procedura și instrucțiune cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor prevăzute în alineatele (1)-(3) sunt elaborate și aprobate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”.</p>			
11	<p>La art.15 alin.(10) din proiect „Organele cu funcții de supraveghere prevăzute la alin.(1), lit.a)-g) informează cu promptitudine Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cazul în care pe parcursul inspecțiilor pe care le efectuează la entitățile raportare prevăzute la art. 4 alin.(1) sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Sintagma „informează cu promptitudine” este discreționară, deoarece nu prevede expres termenul de înștiințare de către organele cu funcții de supraveghere a Serviciului Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Dat fiind faptul că proiectul utilizează noțiunea de „informare imediată, dar nu mai târziu de 24 de ore”, considerăm necesar de reglementat aceeași noțiune pentru situații similare.</p>	<p>Se recomandă autorului de a substitui sintagma „informează cu promptitudine” cu sintagma „informează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore”.</p>
12	<p>La art.9 din proiect „Păstrarea datelor”.</p>	<p>Stabilirea condițiilor dificile de realizat</p>	<p>Instituirea obligativității entităților raportoare de a păstra, cel puțin 15 ani de la încetarea relației de afaceri, toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și internaționale nu este justificată de către autor în nota informativă. Considerăm că termenul propus este o cerință</p>	<p>Propunem autorului următoarea redacție a alin.(1), (2), (5) și (6) al art.9 din proiect: (1) Entitățile raportoare sunt obligate să păstreze</p>

excesivă față de entitățile raportoare, deoarece acestea vor fi nevoite să păstreze un volum mare de documente pe un termen de 15 ani, ceea ce presupune spații și mijloace financiare suplimentare. Suntem de părere că 5 ani sunt suficienți pentru păstrarea datelor despre tranzacțiile naționale și internaționale.

pentru cel puțin 5 ani de la încetarea relației de afaceri toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstruirea fiecărei tranzacții sau activități în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.

(2) Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile despre clienți și beneficiarii efectivi, obținute în cadrul măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de

					identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare pe o perioadă de cel puțin 5 ani pentru perioada activă a relației de afaceri și după terminarea acesteia sau imediat după data efectuării tranzacțiilor ocazionale. Entitățile raportoare păstrează evidența tuturor documentelor și informației despre tranzacțiile în decursul a cel puțin 5 ani după finalizarea acestora, iar, la solicitarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pentru anumite tipuri de documente și informații, termenul de păstrare a evidenței poate fi prelungit pentru perioada solicitată, dar nu
--	--	--	--	--	--

				<p>mai mare de 10 ani de la expirarea termenului de 5 ani.</p> <p>(5) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor păstrează documentele și informațiile obținute în temeiul executării prezentei legi pe o perioadă de cel puțin 5 ani. Procedura privind acumularea, păstrarea și arhivarea informații este stabilită prin ordin de către șeful Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(6) Evidența datelor și documentelor în contextul prevederilor alin. (1), (2) și (5) pot fi păstrate cel puțin 5 ani în format pe hârtie, și ulterior, pentru anumite tipuri de documente și informații până la 10 ani în format electronic".</p>
13	La art.23 alin.(4) lit.a) din proiect „amendă în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de	Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului	Stabilirea sancțiunii pentru entitățile raportoare, în mărime de 1000000 euro nu este justificată din punct de vedere al calificării faptei. Astfel, la constatarea acțiunii ilegale se ține cont de circumstanțele în care s-a săvârșit aceasta, și	Se recomandă autorului de a completa după sintagma „sume de” cu sintagma „până la”. Această obiecție este

<p>prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărime de cel puțin echivalentul în lei a sumei de 1 000 000 euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării”.</p>	<p>anume pericolul social, prejudiciul cauzat, numărul încălcărilor etc., ceea ce presupune că entitățile raportoare vor fi sancționate diferit în dependență de gravitatea acțiunii.</p>	<p>valabilă și pentru lit.b) alin.(4) art.23 din proiect.</p>
---	---	---

**Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de lege cu privire la prevenirea și combaterea spălării
banilor și finanțării terorismului**

N r.	Autoritatea emitentă	Obiecțiile/propunerile prezentate	Opinia Ministerului Justiției
1	MINISTERUL TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI COMUNICAȚIILOR ȘI	1. La art.4 alin. (1) lit. 1) numărul Legii comunicațiilor poștale este indicat greșit, sintagma „nr.37” de substituit cu sintagma „nr.36”.	1.Se acceptă Textul a fost redactat
		2. La art.9 propunem stabilirea termenului de păstrare a tuturor documentelor și informațiilor despre tranzacții în decursul a cel puțin 5 ani după finalizarea acestora, în legătură cu necesitățile de spațiu și cheltuieli suplimentare pentru păstrarea fizică a documentelor.	2.Se acceptă parțial În scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.
		3. La articolul 11 alineatul (2) nu se prevăd explicit termenele de raportare în cazul tranzacțiilor realizate în numerar, în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 5000 euro, prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele.	3.Nu se acceptă Termenul este stabilit în următoarea propoziție - 10 zile calendaristice.
		4. La art. 15 alin. (1) la lit. g) sintagma „lit. 1)” de substituit cu sintagma „lit. k)”.	4.Se acceptă Textul a fost redactat.
		5. La art. 15 alin. (1) la lit. m) sintagma „lit. k)” de substituit cu sintagma „lit. 1)”, deoarece lit.k) nu se referă la Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor. Totodată, sintagma „Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor” de substituit cu sintagma „Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor” conform prevederilor Legii nr.5 din 12.01.2011 pentru modificarea Legii nr.64-XII din 31.05.1990 cu privire la Guvern.”	5.Se acceptă Textul a fost redactat.
2	CAMERA DE STAT PENTRU SUPRAVEGHEREA MARCĂRII	6.La articolul 4 alin. (1) lit.g) după sintagma ”metale prețioase” se completează cu sintagma ”articole din metale prețioase	6.Se acceptă Textul a fost redactat.

		<p>7. La articolul 15 alin. (1):</p> <ul style="list-style-type: none"> • lit.a) după sintagma "pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1)" se completează cu sintagma "lit.g)"; • lit.l) se Fiscal Principal de Stat, care potrivit art.15 alin exclude. • Prin modificarea în cauză se propune de a transmite funcțiile de supraveghere ale entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit.g) de la Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării către Inspectoratul.(1) lit.a), exercită funcția de supraveghere a caselor de amanet, respectiv aceste domenii ar putea fi comasate. <p>Totodată, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat în limitele competenței sale, verifică și monitorizează entitățile raportoare în vederea aplicării prevederilor prezentei legi și instrucțiunilor referitoare la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, identificarea clientului și beneficiarului efectiv, raportarea, păstrarea datelor privind tranzacțiile și activitățile efectuate, precum și referitor la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern.</p>	<p>7.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>8.Ținem să menționăm, că potrivit Legii nr.282-XV din 22.07.2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase Camera de Marcare este întreprindere de stat, care prestează servicii de probare, marcare, expertizare a articolelor din metale prețioase, diagnosticare a pietrelor prețioase, etc., dar nu este instituție publică cu funcții de reglementare.</p> <p>Astfel, elaborarea și aprobarea actelor normative în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, prevăzute în art.15 alin.(2) nu țin de competența Camerei de Marcare.</p>	<p>8.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
3	COMISIA NAȚIONALĂ A PIETII FINANCIARE	<p>9.Cu referire la proiectul în ansamblu, subliniem faptul că acesta nu relevă procedura clară a identificării, sistematizării și transmiterii informațiilor între entitățile raportoare, autoritățile de supraveghere și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Or, în sensul principiilor de bază ale legiferării și tehnicii legislative, actul legislativ urmează să stabilească fără echivoc ideea normei. Astfel, considerăm necesar a fi stabilit într-o manieră clară:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cine sunt subiecții cărora le revine obligația identificării informațiilor aferente clienților și beneficiarilor efectivi; - dacă entitatea raportoare remite informația respectivă autorității de supraveghere, iar ultima în rezultatul sistematizării o prezintă Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau remiterea informației se realizează atât de către entitatea raportoare, cât și de autoritatea de 	<p>9.Nu se acceptă. Măsurile de precauție privind clienții stabilite în proiect reprezintă un algoritm general și conținutul acestor proceduri. Una din proceduri este identificarea, care reprezintă procese diferite pentru diferite entități prevăzute la art.4. Astfel, băncile comerciale, notarii, asiguratorii, organizatorii jocurilor de noroc nu aplică aceiași procedura de identificare datorită genurilor diferite de activitate. Anume organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească procedura exactă</p>

		<p>supraveghere, sau</p> <ul style="list-style-type: none"> - autoritățile de supraveghere colectează informațiile din alte surse/prin alte pîrghii decît entitatea raportoare (în acest caz fiind necesară stabilirea surselor/pîrghiilor respective); - diferențele sintagmelor utilizate "<i>autoritate publică</i>" și "<i>organ de supraveghere a entităților raportoare</i>"; - sensul atribuit sintagmei "<i>țări terțe</i>". 	<p>pentru fiecare tip de entitate supravegheată.</p> <p>Noțiunile de "<i>autoritate publică</i>" și "<i>organ de supraveghere a entităților raportoare</i>" sunt două noțiuni separate care se utilizează la art. 7 și la art. 15 cu scopuri diferite.</p> <p>Noțiunea de "<i>țară terță</i>" se înlocuiește în tot parcursul textului cu sintagma „<i>altă țară</i>” și reprezintă o altă țară decît cea unde este situat clientul și entitatea raportoare și este clar definit la art. 10.</p>
		<p>10.La art.3, noțiunea de "<i>beneficiar efectiv</i>" urmează a fi reformulată și armonizată cu prevederile Directivei Parlamentului și Consiliului European 2015/849 din 20 mai 2015. Astfel, se propune expunerea noțiunii de "<i>beneficiar efectiv</i>" în următoarea redacție: "<i>beneficiar efectiv</i> - orice persoană fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție ori o operațiune”;</p>	<p>10.Nu se acceptă Definiția de la Directiva 2015/849 este mult mai largă decît cea propusă.</p>
		<p>11.La art.3 în noțiunea de "<i>membri ai familiilor persoanelor expuse politic</i>" urmează a se substitui cuvintele "o persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției" cu cuvintele "<i>concubin/concubina</i>", acestea fiind în concordanță cu prevederile Legii nr. 133 din 17.06.2016 "<i>Privind declararea averii și a intereselor personale</i>".</p>	<p>11.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>12.La art. 4 alin.(1) lit.c) cuvintele „<i>și societățile de investiții</i>” urmează a fi excluse, întrucît participanții profesioniști la piața financiară nebankară includ și societățile de investiții, acestea deținînd calitatea de participanți profesioniști la piața valorilor mobiliare (piața de capital). În condițiile art.4 alin.(2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "<i>Privind Comisia Națională a Pieței Financiare</i>", participanți profesioniști la piața financiară nebankară sunt participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, participanții profesioniști la piața asigurărilor, fondurile nestatale de pensii, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de microfinanțare, organizațiile de credit ipotecar și birourile istoriilor de credit. În acest sens, menționăm că CNPF a</p>	<p>12.Nu se acceptă Art. 4 a fost elaborat în baza prevederilor existente. Atît timp cît nu sunt modificările în vigoare se va opera cu termenii legali existenți.</p> <p>Propunerile privind excluderea agenților de asigurare și altor categorii nu se acceptă deoarece anume lipsa lor a servit ca temei de deficiențe în Raportul de evaluare a</p>

	<p>elaborat și a remis spre aprobare Guvernului Republicii Moldova un proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inclusiv a Legii nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", care are drept obiect ajustarea cadrului normativ aferent la terminologia și prevederile Legii nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital";</p> <p>- <i>se propune completarea lit. c) cu sintagma "persoane juridice", pentru a exclude din categoria entităților raportoare actuarii și agenții de asigurare – persoane fizice, catalogați participanți profesioniști la piața asigurărilor în temeiul art.1 din Legea nr.407-XVI din 21.12.2006 "Cu privire la asigurări";</i></p> <p>- <i>se propune exceptarea asociațiilor de economii și împrumut (AEÎ) ce dețin licență de categoria A în calitate de entități raportoare în sensul prevederilor art. 4 alin. (1) lit. c) din proiectul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cu toate obligațiunile aferente, fiind prezentate următoarele argumente:</i></p> <p>Potrivit prevederilor art.3, art.7, art.29 alin.(2) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007, AEÎ cu licență de categoria A este o organizație necomercială cu statut juridic special, constituită benevol de persoane fizice asociate pe principii comune și care sunt locuitori ai aceleași unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Activitatea de bază a AEÎ cu licență de categoria A constă în acordarea de împrumuturi membrilor săi. Mai mult ca atât, scopul principal al AEÎ cu licență de categoria A este de a oferi accesul populației din zonele rurale la resurse financiare prin sprijinirea activităților legale ale membrilor săi în vederea îmbunătățirii condițiilor economice și sociale ale acestora.</p> <p>La situația din 30.06.2016, 230 de AEÎ dețin licență de categoria A, valoarea medie a unui împrumut acordat membrilor săi fiind de 9 224,3 lei (≈ 420 Euro).</p> <p>Trebuie de menționat că AEÎ cu licență de categoria A, potrivit condițiilor de licențiere, are dreptul de a activa doar în limita unității administrativ-teritoriale în care aceasta este înregistrată. Licența de categoria A nu oferă dreptul de a accepta depuneri de economii de la membrii săi și nici de a deschide filiale sau reprezentanțe. Mai mult ca atât, potrivit prevederilor art.9 alin.(1) lit.d) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007, asociația nu este în drept să ia împrumuturi de la persoane fizice. În aceste condiții, principalii creditori ai AEÎ cu licență de categoria A sunt „entitățile raportoare” prevăzute de Legea nr. 190-XVI</p>	<p>Moldovei din 2012 elaborat de către Comitetul MONEYVAL.</p> <p>Astfel, modificările efectuate propun excluderea deficiențelor date.</p> <p>Motivarea excepțiilor urmează a fi incluse în evaluarea națională a riscurilor, iar față de entitățile date supraveghetorul urmează să stabilească un regim mai redus de obligațiuni.</p>
--	--	---

26.07.2007 "Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului" – organizațiile de microfinanțare și/sau băncile comerciale sau conform proiectului de Lege – instituțiile financiare și/sau participanții profesioniști la piața financiară nebanară.

Pe de altă parte, constatăm că, potrivit Anexei la Acordul de asociere RM-UE, ce ține de transpunerea Directivei 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006 privind inițierea și exercitarea activității instituțiilor de credit (reformare), este menționat faptul că asociațiile de economii și împrumut din Republica Moldova vor fi tratate în același mod ca și instituțiile enumerate la Articolul 2 din directiva respectivă și, corespunzător, vor fi exceptate din domeniul de aplicare a directivei în cauză. Prin Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții se abrogă Directiva 2006/48/CE.

Însăși Directiva Parlamentului și Consiliului European 2015/849 din 20 mai 2015, transpusă în proiectul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, la articolul 3, în partea ce vizează noțiunea de "*instituție de credit*", stabilește că aceasta este definită conform Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului. La rândul său, Regulamentul (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului stabilește reguli uniforme de aplicare a Directivei 2013/36/UE, care, similar Directivei 2006/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2006, exceptează instituțiile din statele membre ale UE, echivalentul cărora reprezintă asociațiile de economii și împrumut, de la aplicabilitatea prevederilor comunitare. Totodată, în condițiile art.4 din Regulamentul (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului "*instituție de credit*" înseamnă o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public, aspect impropriu pentru AEÎ cu licență de categoria A.

13.La art. 6 alin. (5) considerăm sintagmele „riscurile mai mici” și „riscurile mai mari” a fi prevederi cu caracter imprecis, care pot fi interpretate în mod diferit de entitățile raportoare. În acest sens, este necesar de a fi stabilite limitele de identificare/clasificare a riscurilor.

13.Se acceptă.

Sintagmele „mai mici” și „mai mari” au fost substituie cu cuvintele „reduse” și „sporite”.

14.La art. 7 alin. (2) lit. b), cuvîntul „cotată” se va exclude, iar după cuvintele „piață reglementată” se va completa cu cuvintele „/sistem multilateral de tranzacționare”, sintagma ”(societatea se listează la o bursă de valori)” se va exclude.	14.Se acceptă Modificările propuse de autor se referă la alin. (3) lit.b). Textul a fost redactat conform propunerii acceptate.
15.La art. 7 alin. (2) lit. e) nu relevă care sunt ratingurile care pot fi considerate oficiale.	15.Nu se acceptă Se prezumă că evaluările sunt efectuate de către organizațiile internaționale de profil. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele cu funcții de supraveghere vor stabili prin recomandări care sunt organizațiile relevante.
16.La art.8 alin. (3) lit. e) cuvintele ”acțiuni la purtător” se vor substitui cu cuvintele ”ale căror acțiuni sunt în custodie”. Conform art. 7 din Legea nr. 171 din 11.07.2012 ”Privind piața de capital”, valorile mobiliare, care cuprind și acțiunile, se emit doar în formă nominativă nematerializată, care reprezintă înscrisuri făcute la conturile personale ale persoanelor înregistrate în registrul deținătorilor de valori mobiliare. Prin urmare, în Republica Moldova nu pot fi emise acțiuni la purtător.	16.Se acceptă Textul a fost redactat.
17.La art. 10 alin. (6), după cuvîntul „elaborează” se completează cu cuvîntul „actualizează”.	17.Se acceptă Textul a fost redactat.
18.La art. 13 alin. (8), propunem introducerea unor standarde tehnice unice (naționale) de reglementare, luînd în considerare faptul că Recomandările FATF 18 și 19 (și Notele explicative aferente), care se referă la reprezentanțe și filiale în țări terțe care prezintă un risc înalt, prevăd exemple de măsuri de precauție sporite în dependență de riscul pe care îl prezintă o altă țară și care nicidecum nu depind de tipul entității raportoare care deține filiale sau reprezentanțe în țara respectivă;	18.Nu se acceptă A se vedea cerința prevăzută de R18 FATF și art. 45 al Directivei 2015/849.

		<p>19.La art. 13 alin. (9) și alin. (10), considerăm oportună excluderea prevederilor ce țin de verificarea de către organul de supraveghere a experienței și reputației persoanelor din cadrul entităților raportoare responsabile de asigurarea conformării politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor. CNPF, în calitate sa de autoritate de supraveghere a participanților profesioniști la piața financiară nebanară, a stabilit cerințe minime, proceduri și reguli specifice de certificare a persoanelor cu funcții de răspundere ale entităților supravegheate. În contextul în care persoanele cu funcții de răspundere ale entităților supravegheate de către CNPF sunt supuse procedurii de verificare a conformității cu funcția deținută, decade necesitatea verificării suplimentare a acelorași persoane cu referire la respectarea cerințelor legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor.</p>	<p>19.Nu se acceptă Norma data este elaborată în conformitate cu Nota interpretativă la R18 FATF. Dacă CNPF are deja stabilit aceste cerințe și teste de conformitate atunci norma deja este implementată.</p>
		<p>20.La art. 14 alin. (1), considerăm oportună excluderea sintagmei „întreprinzătorilor individuali” și ajustarea corespunzătoare a normelor subsecvente, or, în sensul prevederilor Codului Civil (art. 26), întreprinzătorii individuali sunt identificați cu persoana fizică, astfel decade necesitatea identificării unui beneficiar efectiv;</p>	<p>20.Nu se acceptă În sensul R23, R24 și R25 FATF și art. 30-31 al Directivei 2015/849, beneficiar efectiv al întreprinzătorului individual poate fi altă persoană decât cea indicată în registre.</p>
		<p>21.La art. 14 alin. (7), nu este clar mecanismul de implementare de către organele cu funcții de supraveghere a activităților de menținere, monitorizare și actualizare periodică a datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai entităților supravegheate. Mai mult, sectorial este stabilit un nivel diferit pentru deținătorii de cote substanțiale/participațiuni calificate (1%, 10%) ale entităților supravegheate, în raport cu care pot fi aplicate cerințele de identificare a beneficiarilor efectivi. Prin urmare, se relevă necesitatea atribuirii cerințelor alin. (7) pentru beneficiarii efectivi ai deținătorilor de cote substanțiale/participațiuni calificate ale entităților supravegheate.</p>	<p>21.Nu se acceptă Luând în considerare riscurile sectoriale identificate, supraveghetorul identifică beneficiarul efectiv la acționari cu cota 1%, ceea ce este plauzibil. Însă regula generală este cota de 10%.</p>
		<p>22.La art. 14 alin.(12) – (19) urmează a fi excluse, deoarece se creează o confuzie între calitatea administratorilor fiduciari (de trust) prezenți în trecut pe piața valorilor mobiliare ca participanți profesioniști și prevederile stabilite de art.2 alin.(1) pct. 3 lit. b) din Directiva UE 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015, preluându-se eronat cerințele art.31</p>	<p>22.Nu se acceptă Noțiunea de „trust” care este descrisă de R25 și noțiunea de „construcții juridice cu o structură sau funcții similare fiduciilor” de art. 31 al Directivei 2015/849 nu sunt</p>

		<p>din Directiva nominalizată. Art. 31 din Directiva UE 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind registrele centrale de beneficiari reali ai trustului se aplică doar trusturilor expres reglementate de dreptul intern și doar în condițiile în care generează consecințe fiscale (vezi declarațiile statelor membre ale UE pe marginea directivei la adresa: http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%205748%202015%20ADD%202.</p> <p>Art.33 alin. (2) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital" stabilește ca un serviciu auxiliar al societății de investiții - administrarea fiduciară a investițiilor, ceea ce nu corelează cu prevederile Directivei UE 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 sau a Directivei 2009/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare.</p> <p>Este important de subliniat faptul că pentru "fiduciari" este elocvent regimul juridic reglementat de Capitolul XIV "Administrarea fiduciară" din Codul Civil, care nu face parte din aria de competență a CNPF.</p>	<p>regăsite în Republica Moldova sub nici o formă decât de societățile de investiții aflate sub supraveghere CNPF.</p> <p>Astfel, norma urmează a fi inclusă pentru a corespunde cerințelor standardului internațional.</p>
		<p>23.La art. 15 alin. (1) lit. c) se impune se impune excluderea cuvintelor „și h)” întrucât Legea 192-XIV din 12.11.1998 privind Comisia Națională a Pieții Financiare stabilește expres subiecții supravegherii CNPF, iar entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin (1) lit. h) nu fac parte din categoria acestora.</p>	<p>23. Se acceptă Lit. h) a fost substituită cu alte entități – companiile de leasing.</p>
		<p>24.La art. 17 nu este clară maniera de colaborare cu CNPF și nemijlocit procedura de transmitere a datelor</p>	<p>24.Nu se acceptă Proiectul stabilește principiile și condițiile nu procedura. Procedura se stabilește de un Acord cu privire la cooperare și schimb de informații.</p>
		<p>25.Se propune completarea proiectului de Lege cu o normă potrivit căreia entitățile raportoare poartă răspundere pentru veridicitatea datelor prezentate organului de supraveghere și/sau Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>	<p>25.Nu se acceptă Răspunderea pentru încălcarea prevederilor proiectului de lege este deja stabilită de către art. 22 și art. 291²-291⁹ Cod contravențional.</p>
4	CAMERA ÎNREGISTRĂRII DE STAT	<p>26.Identificarea beneficiarilor efectivi ai persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali, ca măsură de precauție pusă în sarcina organului înregistrării de stat ca entitate raportoare, reprezintă în sine o atribuție ce nu va putea fi asigurată de către Cameră din lipsă de competență.</p>	<p>26.Se acceptă Organul înregistrării de stat nu va identifica beneficiarul efectiv. Această sarcină este atribuită entităților raportoare.</p>

		Organul înregistrării de stat a fost exclus din lista entităților raportoare de la art.4.
	27.Verificarea, înregistrarea, ținerea evidenței și actualizarea datelor cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali în cadrul înregistrării de stat depășește atribuțiile funcționale a organului înregistrării de stat.	27.Se acceptă parțial În conformitate cu prevederile art. 14 al proiectului organul înregistrării de stat conform procedurilor stabilite verifică, înregistrează, ține evidenta și actualizează datele cu privire la beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice
	28.Întrucât proiectul de lege propune interzicerea înregistrării de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali în lipsa datelor despre beneficiarii efectivi, urmează a fi luat în calcul faptul că această condiție, inevitabil, va genera furnizarea din partea antreprenorilor a datelor false sau eronate în privința „beneficiarilor efectivi” ai persoanelor juridice și ai întreprinzătorilor individuali. Respectiv, Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali va conține informații neveridice în privința agenților economici, ceea ce va crea indiscutabil situații de confuz.	28.Se acceptă parțial Atribuțiile organului înregistrării de stat va trebui ajustate (lărgite) la cerințele prezentului proiect. Ministerul Justiției în temeiul prevederilor art. 24 va elabora și promova proiectul de lege necesar în acest sens. Consecințele pentru prezentarea datelor eronate și neveridice cu privire la beneficiarul efectiv urmează a fi aceleași ca și pentru prezentarea celorlalte date obligatorii la înregistrare. Mai mult ca atât, alin. (4) al art. 14 prevede consecințele pentru persoanele juridice sau fizice la prezentarea informației neconforme despre beneficiarul efectiv.
	29.Totodată, urmează a fi amintit că a fost elaborat un proiect de Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, în vederea realizării măsurii incluse în Obiectivul 1, punctul 1, subpunctul 16 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2013–2017, aprobat prin Legea nr. 130 din 6 iunie 2013. Astfel, s-a propus ca înregistrarea de stat a persoanelor juridice, fondatorii/asociații și/sau administratorii cărora sunt rezidenți în statele ce nu implementează standardele internaționale de transparență, să se efectueze de către organul înregistrării de stat după avizul Centrului Național Anticorupție.	29.Nu se acceptă Proiectul dat nu are ca scop înregistrarea și ținerea evidenței a beneficiarilor efectivi într-un registru unic așa cum prevede R24 și 25 FATF și art. 30 al Directivei 2015/849., și respectiv nu satisface cerințele acestora. Mai mult ca atât, prevederile Planului de acțiuni al Strategiei nominalizate urmează a fi actualizate deoarece standardele internaționale au suferit schimbări

		Proiectul în cauză este plasat pe pagina web a Ministerului Justiției la compartimentul „Transparență decizională”, directoriul „Proiecte de acte normative remise spre coordonare”.	(Directiva 2015/849 a fost adoptată la 20 mai 2015).
5	INSPECTORATUL FISCAL PRINCIPAL DE STAT DE PE LÎNGĂ MINISTERUL FINANTELOR	30.La art. 3 din noțiunea bunuri urmează a fi exclusă sintagma - venituri - deoarece acestea nu pot fi calificate drept bunuri, dar o sursă care justifică proprietatea de bunuri.	30.Nu se acceptă În contextul proiectului venituri reprezintă rezultatul obținut din activități ilegale și corespunde cu definiția expusă în Glosarul FATF.
		31.La art. 3 definiția „beneficiar efectiv” - considerăm necesară prezentarea în Nota informativă la proiectul de lege a argumentelor aferente modificării cuantumului de 25°o (conform prevederilor din Legea nr. 190) în 10°o conform proiectului propus. Această modificare va majora semnificativ povara față de instituțiile raportoare cât și a autorităților de supraveghere a acestora, respectiv urmează a fi impusă motivată prin majorarea eficienței măsurilor întreprinse și rezultatelor scontate. În textul definiției se propune a fi înlocuit cuvântul „administratul”.	31.Se acceptă parțial Administratorul reprezintă administratorul societății de investiții și corespunde denumirii legea 171 din 11.07.12 privind piața de capital.
		32.Art. 4 alin. (1) lit. g) de înlocuit cuvântul „dealerii” - cu persoane fizice și juridice care practică activitate de întreprinzător în domeniul metalelor prețioase și/sau pietrelor prețioase.	32.Se acceptă Textul a fost redactat.
		33.Art. 4 alin. (1) lit. h) de modificat, deoarece notarii nu efectuează tranzacții în numele clienților, ci autentifică acte juridice, fără să reprezinte un anumit subiect al raportului juridic.	33.Se accepta Lit.h) a fost substituită cu lit.g) cu următorul conținut: <i>„g) avocații, notarii și alți liberi profesioniști, în perioada participării în numele clientului la orice tranzacție financiară și imobiliară, sau în perioada acordării asistenței pentru planificarea sau efectuarea tranzacțiilor pentru client, în ambele cazuri ce țin de vânzarea-</i>

	<p><i>cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea și gestionarea conturilor bancare, crearea și gestionarea persoanelor juridice și bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și procurarea și vânzarea acestora;</i>"</p>
<p>34.Art. 4 alin. (1) lit. j) de expus precis care persoană juridică se califică ca societăți de plată sau în baza cărei act legislativ sau normativ se face calificarea acestora. Conform art. 3 din Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronica, <i>societate de plată este societatea comercială, alta decât banca, furnizorul de servicii poștale sau societatea emitentă de monedă electronică, ce deține licență, în conformitate cu prezenta lege, pentru prestarea serviciilor de plată.</i></p> <p>În acest caz apare necesitatea de a face diferența între subiecții prevăzuți de art. 4 alin. (1) lit. j) și art. 4 alin. (1) lit. 1) deoarece unii furnizori de servicii poștale pot fi concomitent și societăți de plată, luând în considerație prevederile art. 3 din Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronica</p>	<p>34.Se acceptă</p> <p>Proiectul la art. 4 va include următorul conținut:</p> <p><i>„i) societățile de plată care activează în conformitate cu Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronica;</i></p> <p><i>„j) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr.36 din 17 martie 2016;”.</i></p> <p>Lit. n) se exclude.</p> <p>Consecutiv modificările vor fi operate și la art. 15 din proiect.</p> <p>Respectiv, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor este exclus din lista organelor cu funcții de supraveghere.</p>
<p>35.Totodată nu este clar cine va fi autoritatea de supraveghere în situația în care entitatea raportoare poate avea mai multe genuri de activitate și poate întruni condițiile mai multor litere din art. 4 alin. (I). în acest sens articolul 4 urmează să fie completat cu prevederi care să stabilească care va fi autoritatea de supraveghere în situația în care entitatea raportoare poate avea mai multe genuri de activitate și poate întruni condițiile mai multor litere din art. 4 alin.</p>	<p>35.Nu se acceptă</p> <p>Art. 15 stabilește exact cine sunt organele cu funcții de supraveghere și care entități supraveghează.</p>

(1).	
<p>36.La alin. (5) din art 4 se propune de completat cu prevederi care să specifice că persoanele fizice sau juridice pot informa Serviciul Spălării Banilor și prin canale ordinare de comunicare - serviciu poștal, email, telefon etc.</p>	<p>36.Se acceptă</p> <p>Alin. (5) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(5) Persoanele fizice sau juridice altele decât cele indicate la alin. (1), pot informa Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre cazurile devenite cunoscute cu privire la spălarea banilor și finanțarea terorismului, utilizând canale ordinare de comunicare - serviciu poștal, email, telefon.”</i></p>
<p>37.Art. 5 alin. (1) lit b) - c), considerăm necesar ca în proiectul legii să fie prezentată noțiunea de tranzacție și operațiune, astfel încât aplicarea prevederilor prezentului articol să devină certă. Din conținutul proiectului nu este clar dacă tranzacția poate cuprinde operațiuni desfășurate într-o perioadă mai mare de timp (o lună, trimestru, etc.) De asemenea nu este clar cum se poate de asigurat respectarea acestei norme juridice în situația în care o persoană fizică schimbă de 5 ori într-o zi sume de 100 euro și dacă această situație cade sub incidența acestui punct și cum poate agentul economic să asigure respectarea acestui punct din proiectul de lege.</p> <p>În acest sens necesită să fie reformulată propoziția „indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele” pentru ca să evite interpretarea ambiguă.</p>	<p>37.Nu se accepta</p> <p>Este evident că o tranzacție poate avea loc prin o operațiune de plată sau prin mai multe operațiuni, iar când valoare cumulativă a a operațiunilor depășește 100 mii lei atunci urmează procesul de identificare.</p> <p>Propoziția „indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele” a fost preluată din Directiva 2015/849 art. 11 și reprezintă un sistem de referință pentru entitatea raportoare.</p> <p>De alt fel, acest sistem este deja introdus de Legea nr. 190-XVI din 26.07.07 și este în prezent aplicabil fără devieri.</p>

	<p>38.Considerăm că necesită să fie reformulată lit. b) din alin. (2) art. 5 a proiectului de lege pentru că să poată fi identificat și apreciate concret modul de executare a criteriului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - structura proprietății; - structura de control al clientului. 	<p>38.Nu se acceptă</p> <p>Structura proprietății reprezintă forma de proprietate, iar structura de control al clientului reprezintă acționarii care dețin portofoliul de controlul al clientului. De fapt, aceste noțiuni sunt în stabilirea beneficiarului efectiv.</p> <p>Modul și procedura de identificare urmează a fi descrise detaliat în acte subordonate legii și ghiduri emise de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p>
	<p>39.Considerăm că necesită să fie reformulată lit. c) din alin (2) art. 5 a proiectului de lege pentru că să poată fi identificate și apreciate concret următoarele criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evaluarea informației; - natura relației de afaceri, deoarece sunt prevederi care generează tratări ambigue. 	<p>39.Nu se acceptă</p> <p>Proiectul stabilește prevederi generale și punctate ce include măsurile de precauție sporită. Însă cum are loc acest proces va fi stabilit în acte subordonate legi de către organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</p> <p>Acest proces poate varia pentru diferite tipuri de entități raportoare (ex. asiguratorii și notari).</p>
	<p>40.Luînd în considerație propunerile expuse la pct. 11 și 12 aferent lit. b) și lit. c) din alin. (2) art. 5 din proiect, considerăm că este exagerată prevederea alin. (3) din art. 5 în coraport cu condițiile în care se aplică, deoarece prevederile lit. a-c) nu sunt tocmai concrete pentru executare și pot fi tratate ambiguu și considerăm că sunt interdicții exagerate pentru mediul de afaceri.</p> <p>Spre exemplu organele Serviciului Fiscal de Stat se califică ca organ de înregistrare de stat pe teritoriul RM a reprezentanței permanente a nerezidenților în acest sens practic este imposibil să asiguri respectarea prevederilor art. 5 alin. (2) lit. b) din proiectul de lege și în special să asiguri confirmarea certitudinii că cunoști cine este beneficiarul efectiv și să verifici</p>	<p>40.Nu se acceptă</p> <p>Această prevedere este un element cheie în sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Deoarece, reprezintă unul din factorii de principali care permite prevenirea utilizării sistemului financiar și sectorul liberilor profesioniști de a fi utilizați în scopuri ilegale de legalizare de capital.</p>

identitatea acestuia.	<p>Norma dată corespunde cerințelor art. 14 al Directivei 2015/849 și R10 FATF.</p> <p>Organe ale înregistrării de stat în contextul proiectului reprezintă doar ÎS „Camera înregistrării de Stat”.</p>
41.La art. 5 alin (4) considerăm că urmează a fi exclusă sintagma <i>conturi pe nume fictive</i> , dat fiind că entitatea raportoare nu va putea califica informația deținută ca fiind una fictivă sau veridică, doar până la probarea acestui fapt. Totodată, drept măsură de precauție este indicat mai sus la alineatul (2) al aceluiași articol, obligațiunea de - identificarea și verificarea identității clienților.	<p>41.Nu se acceptă</p> <p>Se prezumă ca acțiunile prevăzute la alin. (4) sunt realizate de către entitatea raportoare doar după ce a stabilit urmare a identificării că situația descrisă (cont sau banca fictivă) a fost constatată.</p>
42..Din art. 5 alin. (5) a proiectului de lege de exclus sintagma „cu aplicarea ștampilei umede”.	<p>42.Se acceptă.</p> <p>Textul a fost exclus.</p>
43.Considerăm că suma specificată în art. 5 alin. (1) lit. c) urmează de ajustat cu suma stabilită la art. 5 alin. (8).	<p>43.Se acceptă</p> <p>Lit.c) se exclude, iar lit.b) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„b) la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 100 mii lei, indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;”</i></p> <p>În scopul asigurării unui grad sporit de transparență a tranzacțiilor în numerar, cuantumul de identificarea pentru casele de schimb valutar a fost exclus. Astfel, alin. (8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(8) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. b), operațiunea de schimb valutar în</i></p>

	<i>numerar se efectuează la prezentarea documentului de identitate, iar pentru operațiunea cu o valoare care depășește 5 mii lei, unitatea de schimb valutar înregistrează datele din documentul de identitate.”.</i>
44.În art. 5 alin. (9) (în proiect art.5 alin 10) de specificat unde trebuie să fie publicate procedurile și cerințele aferente măsurilor de precauție.	<p>44.Nu se acceptă</p> <p>Ținând cont de faptul că fiecare organ cu funcții de supraveghere are ordinea sa stabilită de informare a entităților raportoare, art. 5 alin. (9) (în proiect art.5 alin (10)), la care a făcut referire autorul propunerii se dă în redacție nouă cu următorul conținut „(10) Procedura și cerințele aferente aplicării măsurilor de precauție, inclusiv de identificare a clientului și a beneficiarului efectiv, sunt elaborate de către entitățile raportoare în baza recomandărilor și instrucțiunilor organelor cu funcții de supraveghere.” ,</p>
45. Alin. (13) din art. 5 de completat cu prevederi care să stabilească care este termenul de păstrare a măsurilor întreprinse de entitățile raportoare în vederea identificării beneficiarului efectiv.	<p>45.Nu se acceptă</p> <p>Termenul de păstrare a datelor cu privire la măsurile de precauție este stabilit la art.9 al proiectului.</p>
46.Alin. (1) din art. 6 de completat cu prevederi care să stabilească care este periodicitatea evaluării rezultatelor riscurilor, dar considerăm că nu trebuie să fie mai mici decât 24 luni. astfel încât perioadele de evaluare a riscurilor să fie suficiente pentru a trasa concluzii privind eficiența măsurilor aplicate.	<p>46.Se accepta</p> <p>În vederea atingerii scopului propus, considerăm necesar substituirea sintagmei „în regim continuu” de la alin. (8) art. 6 cu sintagma „și actualiza la cel puțin doi ani”</p>

<p>47.Considerăm că cuvântul „comensurabil” urmează a fi înlocuit cu - <i>corespunzător</i>, iar prevederile alin. (2) din art. 6 urmează de concretizat pentru a evita tratările ambigue referitor la aprecierea acțiunilor de prevenire și diminuare a spălării banilor și finanțării terorismului ca fiind corespunzătoare sau nu nivelului de risc identificat.</p>	<p>47.Se acceptă parțial Cuvântul „comensurabil” a fost înlocuit cu cuvântul „proporțional”.</p>
<p>48.La art. 6 alin (5) sunt utilizate noțiunile de <i>riscuri mai mici</i> și <i>riscuri mai mari</i> Considerăm că în cazul în care prin proiectul de lege nu se cuantifică riscurile în mai mici și mai mari, astfel de noțiuni urmează a fi excluse.</p>	<p>48.Se acceptă. În acest sens, sintagmele „mai mici” și „mai mari” se substituie cu cuvintele „reduse” și „sporite”.</p>
<p>49. Pentru a nu crea impedimente mediului de afaceri în Republica Moldova considerăm că sarcina probațiunii specificată la art. 6 alin. (7) din proiectul de lege trebuie să fie pusă în Serviciului Prevenirea și combaterea Spălării Banilor.</p>	<p>49. Nu se acceptă Prevederea dată nu are nici un impact asupra mediului de afaceri. Aceasta doar stabilește că responsabilitatea este a entităților raportoarea privind aplicarea măsurilor de precauție și urmează fi proporțională riscului pentru a exclude eventualele abuzuri nejustificate.</p>
<p>50.Lit. b) din alin. (8) art 6 a proiectului de lege de reformulat deoarece nu este clar care resurse vor fi distribuite și de către cine va fi aprobată procedura.</p>	<p>50.Nu se acceptă Evaluarea riscurilor va servi pentru focusarea tuturor resurselor (umane, materiale etc) către sectoarele cu riscuri sporite. Astfel, are loc distribuirea rațională a resurselor în cadrul instituțiilor competente de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului.</p>
<p>51.Lit. c) din alin. (8) art 6 de înlocuit sintagma de <i>sensibilizare cu informare</i>, dat fiind că autoritățile publice urmează a fi informate despre riscuri, și în virtutea sarcinilor sale să întreprindă acțiuni de prevenire.</p>	<p>51.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

<p>52.Alin. (11) art. 6 din proiectul de lege face referire la riscurile prevăzute la alineatul 1, dar care în fapt nu specifică riscuri separate. De asemenea considerăm că prevederile alineatului respectiv urmează să stabilească obligații doar pentru Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, care are menirea directă de a dispune de toate instrumentele necesare pentru activitățile de depistare a acțiunilor de spălare de bani și finanțare a terorismului. în caz contrar acestea vor fi dublate de entitățile raportoare. Totodată, considerăm alin (11) art. 6 stabilește obligații de executare a unor acțiuni similare de către mai multe organe, atât de către organele de drept cât și de către organelor cu funcții de supraveghere ale entității raportoare, astfel utilizînduse nerațional resursele administrative ale statului, cât și depășește nivelul de interes pentru activitatea și misiunea organelor cu funcții de supraveghere ale entității raportoare spre exemplu IFPS.</p> <p>Nu este clar pentru ce IFPS trebuie să țină evidența privind numărul de persoane urmărite penal, numărul de persoane condamnate pentru infracțiuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, tipul de infracțiuni asociate spălării banilor.</p>	<p>52.Se accepta parțial</p> <p>Ideea acestui aliniat este de a menține statistici în domeniu de către fiecare autoritate implicată conform competenței deținute.</p> <p>Astfel, fiecare își menține statisticele pe măsurile efectuate și nu altele.</p> <p>În acest sens, pentru a reda claritate introducem sintagma „<i>aflat în competență</i>” după cuvântul „<i>domeniu</i>”, precum și după cuvântul „<i>include</i>” va fi introdusă sintagma „<i>cel puțin</i>”.</p>
<p>53.Lit. c) din alin. (3) art. 7 a proiectului de lege de completat cu prevederi care să stabilească de către cine sunt aprobate standardele internaționale de prevenire și combatere a spălării banilor.</p>	<p>53.Nu se acceptă</p> <p>Standardele intenționale sunt elaborate de către directivele UE și recomandările FATF despre care este menționat în art.1 al proiectului și Nota informativă la proiect.</p> <p>Totodată, elaborarea criteriilor și procedurii exacte la determinarea acestor jurisdicții este în responsabilitatea organelor cu funcții de supraveghere conform alin. (5).</p>
<p>54.Lit. d) din alin. (3) art. 7 a proiectului de lege de completat cu prevederi care să stabilească de către cine sunt aprobate standardele internaționale și ratingurile oficiale, precum și care anume sunt organizațiile internaționale de profil.</p>	<p>54.Nu se acceptă</p> <p>Standardele intenționale sunt elaborate de către directivele UE și recomandările FATF despre care este menționat în art.1 al proiectului și Nota informativă la proiect.Totodată, elaborarea criteriilor și procedurii exacte la determinarea acestora</p>

	jurisdicții este responsabilitatea organelor cu funcții de supraveghere conform alin. (5).
55.Lit. e) din alin. (3) art. 7 a proiectului de lege de completat cu prevederi care să stabilească de către cine sunt aprobate ratingurile oficiale de corupție și criminalitate.	55.Nu se acceptă Standardele intenționale sunt elaborate de către directivele UE și recomandările FATF despre care este menționat în art.1 al proiectului și Nota informativă la proiect.Totodată, elaborarea criteriilor și procedurii exacte la determinarea acestora jurisdicții este responsabilitatea organelor cu funcții de supraveghere conform alin. (5).
56.Alin. (4) din art. 7 a proiectului de lege de completat cu prevederi care să stabilească cum se califică, măsoară/evaluează suspiciunile și ce grad trebuie să atingă aceste suspiciuni, deoarece varianta normei juridice expusă este ambiguă.	56.Nu se acceptă Sensul acestui aliniat este că suspiciunea privind spălarea banilor și finanțare terorismului exclude măsurile simplificate de precauție. Iar suspiciunea este stabilită de către entitatea raportoarea în baza programelor proprii (art. 13) elaborate în baza ghidurilor publicate de către organele cu funcții de supraveghere (art. 15).Deci după adoptarea proiectului va fi elaborat ghid cu privire la identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte.
57.Lit. a) din alin. (2) art. 8 din proiect urmează să fie exclusă deoarece considerăm că obținerea informației despre cifra de afaceri și volumul activelor depășește interesul legal și necesar pentru încheierea unor relații economice.	57.Nu se acceptă Aceasta este o cerință prevăzută de standardul internațional (Nota interpretativă la R10 FATF, p. 20).
58.La lit. f) din alin. (3) art. 8 de stabilit criteriile de stabilire a "proporțiilor considerabile".	58.Nu se acceptă Cuantumul "proporțiilor considerabile" este diferit pentru diferiți clienți și este stabilit de către entitatea raportoare în baza

		evaluării profilului fiecărui client.
	59.La lit. g) din alin. (3) art. 8 de stabilit criteriile de calificare a structurii ca fiind neobișnuită sau excesiv de complex.	59.Nu se acceptă Toate interpretările și procedura de executare va fi stabilită de acte subordonate legii (ordine, regulamente etc.).
	60.Lit. j) din alin. (3) art. 8 considerăm că trebuie de modificată, deoarece semnătura electronică nu poate fi considerată prezumată un risc, dat fiind faptul că autoritățile din Republica Moldova au drept scop de a promova serviciile electronice și respective aplică semnătura electronică.	60.Nu se acceptă Conform textului lipsa semnăturii electronice constituie factor de risc.
	61.Prevederile lit. 1) - n) din alin. (3) art. 8 considerăm că trebuie de revăzut pentru a stabili criterii de identificare a condiții stabilite la lit. 1) - lit. n) din alin. (3), deoarece nu este clar cine face evaluările reciproce, rapoartele detaliate de evaluare, expune sursa credibilă, nivelul ridicat al corupției.	61.Nu se acceptă Elaborarea criteriilor și procedurii exacte la determinarea acestor criterii este responsabilitatea organelor cu funcții de supraveghere conform alin. (7).
	62.La art. 8 alin. (4) litera b) urmează a fi exclusă, dat fiind că metodele de control utilizate în interior de către instituțiile bancare financiare nerezidente, inclusiv în domeniul prevenirii spălării banilor, constituie secret comercial, care nu întotdeauna va fi pus la dispoziția entității raportoare solicitante, astfel nu este clar cum va fi realizată sarcina stabilită de a <i>evalua controalele efectuate de instituția corespondentă în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</i> .	62.Nu se acceptă Secretul bancar sau comercial nu constituie impediment întru executarea prezentei legi (art. 16). Această cerință este stabilită de art. 19 al Directivei 2015/849.
	63.Termenul de păstrare a datelor aferent tranzacțiilor încheiate de 15 ani considerăm că este exagerat iar fiecare act/ document contabil considerăm că trebuie să fie păstrat conform termenului stabilit de autoritatea publică competentă de reglementarea a normelor de arhivare în Republica Moldova. Prevederile art. 9 din proiectul de lege contravin prevederilor alin. (2) din art. 43 al Legii contabilității nr. 113 din 27.04.2007 și pot genera costuri exagerate pentru păstrarea arhivei pentru agenții economici.	63.Se acceptă parțial Termenul de 15 ani de păstrare a fost stabilit în baza termenului de prescripție de 15 ani stabilit pentru infracțiunile prevăzute la art. 243 și 279 Cod penal. Astfel, termenul de 5 ani poate limita organul de urmărire penală în acumularea probelor în cadrul acțiunilor de urmărire penală pornită după expirarea a 5 ani de la inițierea relațiilor de afaceri cu clientul. În acest sens, în scopul optimizării

		<p>cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.</p> <p>Art.9 este completă cu alin.5: <i>„(5) Evidența datelor și documentelor în contextul prevederilor alin. (1), (2) și (5) pot fi păstrate cel puțin 5 ani pe suport de hârtie, și ulterior 10 ani în format electronic.”</i></p>
	<p>64. La art. 9 alin. (3) este necesar de a specifica ce fel de sisteme se presupune a fi asigurate de către entitățile raportoare. Mai mult ca atât, toate entitățile raportoare se ghidează în activitatea sa de prevederile legislației în vigoare, inclusiv Legea contabilității și dispun de sistemul de evidență contabilă respectiv.</p>	<p>64.Nu se acceptă Se are în vedere atunci când entitatea raportoare are o formă complexă de organizare, solicitările Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Sisteme urmează a fi examinate rapid și eficient.</p>
	<p>65.Alin. (1) și alin. (3) din art. 10 a proiectului de lege considerăm că urmează să fie ajustate cu prevederi concrete privind identificarea persoanei terțe, deoarece IFPS consideră că un agent economic nu poate solicita de la organele fiscale informații despre cifra de afaceri a altui agent economic, deoarece această informație conform prevederilor titlului V din Cod fiscal constituie secret fiscal și nu poate fi furnizată la orice persoană juridică, cu excepția celor specificate la alin. (5) din art. 131 Cod fiscal.</p> <p>În acest sens, prevederile alin. (3) din art. 10 a proiectului de lege urmează să fie completat cu propoziția „cu excepția în cazul în care legislația care reglementează activitatea acestor persoane nu specifică altfel”.</p> <p>La alin. (7) din art. 11 de specificat denumirea autorității publice în cadrul căreia activează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, deoarece actele normative obligatorii altor persoane juridice sau fizice urmează să fie emise de autoritățile publice și nu de subdiviziunile sale structurale.</p>	<p>65.Nu se acceptă Acest articol prevede că entitatea raportoare poate recurge la informația altei entități raportoare în vederea identificării clientului.</p> <p>Astfel, permisiunea dată are loc pentru a simplifica procedurile de identificare. Iar dacă informația în privința clientului obținută în așa mod de către entitatea raportoare nu este suficientă sau incompletă atunci acesta poate să evite stabilirea relațiilor de afaceri sau să întrerupă relațiile existente.</p> <p>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este o structură operațional independentă și autonomă în cadrul Centrului Național Anticorupție (art. 18).</p>

66.La alin. (4) din art. 12 (în proiect art. 12 alin. (3)) din proiectul de lege după sintagma „secret comercial, bancar” de completat cu cuvântul, „fiscal,”.	66.Se acceptă În scopul uniformizării terminologiei cuvântul „fiscal” va fi introdus în tot textul proiectului.
67.La alin. (4) din art. 13 a proiectului de lege de completat cu norme care să reglementeze în ce termen trebuie să fie efectuată informarea organelor de supraveghere în modul prevăzut de acest articol.	67.Se acceptă După cuvântul „comunicare” se va include sintagma „în decurs de 5 zile lucrătoare”.
68.La alin (6) și alin. (7) din art. 13 de efectuat completări cu prevederi care ar stabili cum organele de supraveghere să verifice aplicarea acestor prevederi, din care surse urmează să fie obținută informația despre activitatea desfășurată peste hotarele Republicii Moldova, precum și modalitatea impunerii interdicției de a desfășura activitate peste hotarele Republicii Moldova.	68.Nu se acceptă Alin (6) și alin. (7) din art. 13 prevăd niște obligații pentru entitățile raportoare de a informa organele cu funcții de supraveghere. Organele de supraveghere pot verifica veridicitatea informației din surse publice, precum și în baza schimbului informațional cu organele de supraveghere similare situate în țările de interes.
69.Din alin. (3) a art. 14 de exclus sintagma „este neveridică sau ” deoarece înregistrarea de stat se efectuează în termen de cel mult câteva zile, uneori fiind posibilă și în aceeași zi. în acest sens, practic este imposibil executarea obligației de interzicere a înregistrării pe motiv că informația prezentată despre beneficiarii efectivi este neveridică.	69.Nu se acceptă Procedurile de verificare a beneficiarului efectiv vor fi stabilite după adoptarea proiectului și vor fi similare celorlalte proceduri efectuate de către ÎS „Camera înregistrării de stat” la înregistrarea persoanei juridice sau fizice.
70.La alin (7) din art. 14 de efectuat completări care ar specifica care este periodicitatea de actualizare a informației despre beneficiarul efectiv.	70.Nu se acceptă Procedurile și termenii de actualizarea vor fi stabiliți de fiecare organ cu funcții de supraveghere în acte subordonate legii în funcție de complexitatea proprietății entității raportoare.
71.Solicităm excluderea prevederilor lit a) din alin (1) a art. 15, iar supravegherea entităților specificate la art 4 alin. (1) lit. m) și n) să fie stabilită în competența subiectului specificat la lit n) din alin. (1) a art. 15.	71.Se acceptă Textul a fost redactat.

<p>72.Din lit. c) a alin. (6) art. 15 de exclus sintagma „inclusiv despre noile metode și tendințe în acest domeniu” deoarece este foarte greu să stabilește care este metodă sau tendința nouă de spălare a banilor și de finanțare a terorismului</p> <p>Literele e) și c) urmează a fi stabilite ca obligații exclusiv a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>	<p>72.Nu se acceptă</p> <p>Este o obligațiune de a sensibiliza entitatea raportoare despre riscurile și tendințele în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului odată identificată de către supraveghetor.</p>
<p>73.De modificat art. 15 alin. (8) astfel că aplicarea acestuia să fie efectuată de Centrul Național Anticorupție</p>	<p>73.Nu se acceptă</p> <p>Cerința constituie parte a sistemului de prevenire și este prevăzută de art. 47 al Directivei 2015/849 și R28 FATF.</p>
<p>74.Art. 16 alin. (6) de modificat pentru a face posibil ca informația furnizată de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor să fie prelucrată și accesată și de alte autorități inclusiv de către Serviciul Fiscal de Stat, doar de specificat că această informație urmează să fie utilizată exclusiv în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu.</p>	<p>74.Nu se acceptă</p> <p>Sensul acestui aliniat este de a nu admite accesul direct la resursele informaționale ale Serviciului fapt care încalcă regimul juridic de păstrare a datelor și contravine cerințelor art. 41 și 42 al Directivei 2015/849 și R9 și 29 FATF. Însă Serviciul dă curs solicitărilor și prezintă informația prelucrată către entităților interesate (art. 17) dar cu respectarea regimului de nedivulgare.</p>
<p>75.La art. 17 alin. (8) de specificat că prevederile acestuia sunt aplicabile și pentru organele de supraveghere.</p>	<p>75.Nu se acceptă</p> <p>Scopul proiectului este prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar în acest sens Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor primește și prelucrează informații ce constituie secrete bancare, date personale, fiscale, comerciale etc. care sunt protejate de lege.</p> <p>Astfel, conform standardelor internaționale menționate accesul terților este strict interzis, iar schimbul de informații este asigurat doar în anumite condiții prestabilite</p>

		<p>de alin. (8).</p> <p>Acest element constituie baza sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului la nivel internațional, iar respectarea căruia asigură statutul de membru al Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale de profil.</p> <p>Luând în considerare că organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare nu primesc informația în temeiul art. 11 al proiectului, acest regim de protecție a informației nu poate fi aplicat.</p>
	<p>76.Alin. (2) din art. 22 urmează de modificat deoarece organele cu funcții de supraveghere nu pot stabili prin acte normative proprii sancțiuni care limitează desfășurarea activității de întreprinzător și care urmează să fie stabilite expres doar prin Lege. Astfel, prevederile alin. (2) din art. 22 contravin prevederilor art. 17 din Legea nr. 235 din 20.07.2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.</p> <p>De asemenea, considerăm necesar ca cuantumul amenzii stabilite să fie argumentat în nota informativă la proiect. La alineatul 7 este stipulat că amenzile se vor aplica persoanelor juridice, fizice și persoanelor cu funcții de conducere, respectiv nu este clar dacă amenda pentru același caz va fi aplicat o singură dată sau și persoanei juridice și persoanei cu funcții de conducere</p>	<p>76.Nu se acceptă</p> <p>Sancțiunile aplicate de către organele cu funcții de supraveghere sunt stabilite de către actele legislative sectoriale în funcție de competență.</p> <p>Art.22 doar enumeră tipul de sancțiuni care conform legislației existente pentru nerespectarea normelor prudențial generale urmează a fi aplicate și pentru nerespectarea actelor normative proprii emise în scopul executării prezentei legi.</p> <p>Cuantumul acesta este stabilit în conformitate cu prevederile art. 59 al Directivei 2015/849, fapt despre care este menționat în Nota informativă la proiectul dat.</p> <p>Procedura aplicării amenzii de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va fi stabilită ulterior prin Lege de Parlament (alin.10).</p>

		<p>77.Art. 23 din proiectul de lege urmează să fie exclus deoarece impune garanții care privilegiază colaboratorii Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în coraport cu alți colaboratori ai Centrului Național Anticorupție precum și restul funcționarilor publici care exercită atribuțiile de serviciu și care ar urma să fie egali în fața legii.</p> <p>Totodată, nu este argumentată introducerea prevederilor alin. (3) din art. 23 în coraport cu alți demnitari de stat.</p> <p>Prevederile alin. (3) din art. 23 din proiectul de lege creează impedimente la aplicarea prevederilor Codului contravențional și impun un privilegiu neargumentat pentru aplicarea prevederilor Codului contravențional pentru Șeful și șefii adjuncți Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>	<p>77.Se acceptă parțial Privilegiile pentru Șeful și șefii adjuncți Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au fost excluse.</p>
		<p>78.Art. 24 a se completa cu un nou alineat care să stabilească că prevederile art. 14 alin. (20) vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2019, având în vedere termenul necesar pentru entitățile raportoare și organele cu funcții de supraveghere pentru a aduce în concordanță activitățile sale cu cerințele noi impuse.</p>	<p>78.Nu se acceptă Termenul de transpunere a Directivei 2015/849 este 26 iunie 2017.</p>
6	ASOCIAȚIA BĂNCILOR DIN MOLDOVA	<p>79.Pentru noțiunile de "spălarea banilor" și "finanțarea terorismului" se utilizează norme de blanchetă, cu referință la codul penal. Totodată este utilizat și textul "și în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ". Este de menționat că reglementările internaționale pentru definirea „spălarea banilor” și ”finanțarea terorismului” utilizează textul „activitate infracțională”, sau ” cunoscând că bunurile”. Legea națională operează cu „persoană care știe ori trebuia să știe că acestea constituie venituri ilicite”, ceea ce este total diferit și lărgeste nejustificat spectrul de aplicare a normelor. Pentru evitarea dubiilor, considerăm oportun de a fi aleasă o singură variantă de definire a ”spălarea banilor” și ”finanțarea terorismului”, urmînd-o pe cea din directivă;</p>	<p>79.Nu se acceptă Actualmente definițiile infracțiunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului din Codul penal corespund cu cerințele standardului internațional și anume cu prevederile Convenției ONU împotriva traficului ilicit de droguri și substanța psihotrope din 1988 (Convenția de la Viena), Convenției ONU împotriva crimei transnaționale organizate din 2000 (Convenția de la Palermo), precum și Convenția ONU privind suprimarea finanțării terorismului din 1999 (Convenția de la New-York). Iar afit Directiva 2015/849, cît și R3 și 4 FATF fac trimitere la aceste convenții la definirea acestor infracțiuni.</p>

80. Propunem ca noțiunea „persoane expuse politic” să fie racordată la definiția dată de Directiva 2015/849, deoarece cea propusă creează premise pentru interpretări, avînd în vedere că sub incidența acesteia cade un număr excesiv de persoane publice, aflate într-o funcție oficială, inferioare nivelului național, care efectiv însă nu dirijează bugete importante și nu întrunesc criteriile de PEP conform definițiilor din Directiva a IV-a a Comisiei Europene. Sincronizarea va permite instituțiilor financiare raportoare să efectueze măsuri de precauție sporită în mod eficient, aplicând abordarea bazată pe riscuri pe categorii care reprezintă influența, în același timp, evitând focusarea pe categorii numeroase.

În contextul celor menționate pe marginea noțiunii de „persoane expuse politic” propunem următoarele:

a) desemnarea unei autorități responsabile de întocmirea, actualizarea și distribuirea listei PEP-urilor la nivel național, care va conține cel puțin numele, prenumele, IDNP-ul și funcția deținută de respectivele persoane; sau

b) revizuirea noțiunii „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național”, astfel încît să fie incluse doar funcțiile de demnitate publică la nivel național și să fie excluși „membrii organelor de conducere și de administrare ale societăților comerciale cu capital majoritar de stat”.

80. Se acceptă

Definiția „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național” de la art. 3 al proiectului va fi modificată după cum urmează.

„persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național - persoane fizice care au deținut sau care dețin funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația, inclusiv membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, persoane de conducere ale partidelor politice și militari;”.

În scopul diminuării numărului excesiv al pep-surilor, lista funcțiilor cu demnitate publică care constituie funcții importante la nivel național va fi elaborată și publicată de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Astfel, în acest sens la art. 8 după alin. (5) va fi introdus alin. (6) cu următorul conținut:

„(6) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi.”

În continuare, aliniatul (6) devine (7) și (7) devine (8).

<p>81.În noțiunea „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național”, sintagma „<i>oficiali militari</i>” urmează a fi aliniată la prevederile art. 2 al Legii 162/2005.</p>	<p>81.Nu se acceptă</p> <p>Sintagma „<i>oficiali militari</i>” determină militarii de nivel mediu și superior, fapt care va ajuta entitățile raportoare să identifice persoanele expuse politic străine.</p>
<p>82.Unele bănci consideră că noțiunea „<i>persoane asociate persoanelor expuse politic</i>” urmează a fi completată cu alte persoane din cercul PEP ca avocații, gardienii, șoferii acestora, etc., aceasta fiind o practică europeană larg utilizată.</p>	<p>82.Se acceptă parțial</p> <p>Definiția este în conformitate cu standardele internaționale, și anume art.3 al Directivei 2015/849 și Glosarul FATF.</p> <p>Totodată, proiectul nu interzice lărgirea listei de persoane expuse politic în programele interne proprii în funcție de riscul identificat.</p> <p>Definiția <i>persoanelor asociate persoanelor expuse politic</i> a fost modificată pentru a ajusta la noile prevederi.</p> <p>„<i>Persoane asociate persoanelor expuse politic</i> – persoane fizice cunoscute ca fiind împreună cu o persoană expusă politic beneficiari efectivi ai unei persoane juridice sau sunt angajați în relații comune de afaceri, precum și persoane fizice cunoscute ca fiind singurii beneficiari efectivi ai unei persoane juridice despre care se știe că a fost înființată în beneficiul de facto al persoanei expuse politic;”.</p>

<p>83.În noțiunea “persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național/internațional” este precizat că în această categorie sunt incluși “...membri ai guvernelor..., persoane de conducere ale partidelor politice, ... oficiali militari”. Solicităm precizarea exactă a funcțiilor din guvern (preferabil prin trimitere la art.4 al Legii 64/1990), a funcțiilor de conducere a partidelor politice (doar aparatul central sau si formațiunile locale), definirea termenului de “oficiali militari” trebuie aliniată la Legea 162/2005 sau definită în sensul prezentei legi, dacă are sens diferit, cu indicarea expresă a criteriilor concrete în baza cărora se va atribui statutul de persoană expusă politic.</p>	<p>83.Se acceptă parțial Definiția este în conformitate cu standardele internaționale, și anume art.3 al Directivei 2015/849 și Glosarul FATF. În scopul diminuării numărului excesiv al pep-surilor, lista funcțiilor de demnitate publică proeminentă la nivel național va fi publicată de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Pep-surile la nivel internațional vor fi identificate de către entitățile raportoarea conform programelor interne în baza definiției expuse în proiect.</p>
<p>84.Solicităm excluderea din definiția “membri ai familiilor persoanelor expuse politic” a expresiilor:</p> <p>a) <i>“sau o persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției unei persoane expuse politic”</i>, în ceea ce privește soțul/soția persoanelor expuse politic;</p> <p>b) <i>“sau persoanele considerate ca fiind echivalente ale soților/soțiilor (relație de concubinaj)”</i>, în ceea ce privește soții/soțiile copiilor persoanelor expuse politic,</p> <p>deoarece nu există indici care ar identifica această relație, iar băncile nu dispun de instrumente și mecanisme pentru identificarea acestor categorii de persoane.</p>	<p>84.Se acceptă parțial Definiția este în conformitate cu standardele internaționale, și anume art.3 al Directivei 2015/849 și Glosarul FATF.</p> <p>Sintagma <i>“sau persoanele considerate ca fiind echivalente ale soților/soțiilor (relație de concubinaj)”</i> a fost înlocuită cu sintagma „<i>concubinul/concubina</i>”.</p>
<p>85.Definirea noțiunii “organ cu funcții de supraveghere de autoreglementare” nu oferă o viziune clară la ce tip de organ se referă, nu este definit scopul și rolul acestuia și necesită o concretizare prin exemplificare.</p>	<p>85.Nu se acceptă Definiția este în conformitate cu standardele internaționale art.3 al Directivei 2015/849. În Moldova aceste organizații sunt Camera Notarială, Uniunea Avocaților.</p>
<p>86.Proiectul nu definește expresiile utilizate în textul acestuia și nici nu face trimitere la alte acte normative care le definesc, cum ar fi: tranzacții ocazionale, tranzacții ocazionale electronice, tranzacții ocazionale în</p>	<p>86.Se acceptă Noțiunile de la art. 5 alin. (1), lit. b) au fost ajustate.</p>

numerar. Acest fapt creează confuzie la categorisirea tranzacțiilor și la aplicarea măsurilor de precauție conform limitelor stabilite pentru fiecare tip de tranzacție. Astfel, aceste noțiuni necesită a fi definite expres fie în lege, fie în actele normative subordonate legii ce urmează a fi emise de organele de supraveghere ale entităților raportoare în dependență de specificul activității entităților respective.

Introducerea acestor definiții ar permite exprimarea clară, univocă a prevederilor art. 5, alineatul (1) literele b) și c), precum și a alineatului 8) al proiectului Legii, respectiv se va obține posibilitatea stabilirii unei limite valorice unice în schimbul celor trei existente (€5000, €1000, €500, stabilite pentru „tranzacția ocazională”, „tranzacția ocazională electronică” și „tranzacția ocazională în numerar”).

„b) la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 100 mii lei, indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;”

În scopul asigurării unui grad sporit de transparență a tranzacțiilor în numerar, cuantumul de identificare pentru casele de schimb valutar a fost exclus. Astfel, alin. (8) va avea următorul conținut:

„(8) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit.b) unitățile de schimb valutar și băncile vor aplica măsuri de identificare pentru fiecare client la efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar în orice valoare”.

87.Articolul 5 alin.(1) lit. a) reglementează aplicarea măsurilor de precauție sporită pentru clienții care efectuează „tranzacții ocazionale în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 5.000.00 EUR calculat conform cursului oficial BNM la data efectuării tranzacției, la efectuarea tranzacțiilor ocazionale electronice în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 1000.00 EUR, calculat conform cursului oficial BNM la data efectuării tranzacției, indiferent dacă ambele tipuri de tranzacții se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni”; litera (c) „la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în numerar, în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 500.00 EUR calculat conform cursului oficial BNM la data efectuării tranzacției, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele”.

87.Se acceptă

Au fost efectuat ajustările necesare la lit. b) iar lit. c) a fost exclusă.

	<p>88.Art. 5, alin. (8) reglementează „unitățile de schimb valutar, inclusiv băncile vor aplica măsuri de identificare pentru fiecare client la efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar în valoare de cel puțin 1000.00 EUR sau echivalentul lor, calculat la cursul oficial al BNM”.</p> <p>În cadrul acestor norme sunt vizate 4 limite cu valori diferite pentru operațiunile ocazionale, operațiuni ocazionale electronice, operațiuni ocazionale în numerar și operațiuni de schimb valutar în numerar, dar este de menționat faptul că tot spectrul de operațiuni menționat se încadrează în noțiunea de ocazional și implică mijloace electronice și pot fi desfășurate în numerar (de ex: eliberarea POS terminal, alimentare cont de card, eliberarea/încasarea transferului rapid, operațiunile de schimb valutar realizate prin intermediul casei operaționale) și din acest motiv este recomandabil și oportun în aplicarea practică de a fi stabilită o singură limită pentru astfel de operațiuni desfășurate prin intermediul Băncii și în lipsa unei relații de afaceri cu Banca.</p> <p>În condițiile existenței mai multor plafoane crește semnificativ riscul de implicare a entităților raportoare în tranzacții de spălare a banilor. În plus, conducându-ne de art.130 alin.(2) al Constituției RM, este imperios ca aceste limite să fie stabilite în lei moldovenești, deoarece din punct de vedere operațional, monitorizarea tranzacțiilor prin raportarea la echivalentul în Euro ar crea dificultăți majore pentru procesarea eficientă a acestora de sistemele informaționale ale băncilor. Totodată aplicarea limitelor valorice în EURO va necesita resurse și timp pentru ajustarea softurilor și programelor informatice, care în mare parte nu sunt de origine locală, fiind necesară solicitarea implicării dezvoltatorilor ce le-au elaborat.</p>	<p>88.Se acceptă</p> <p>În scopul asigurării unui grad sporit de transparență a tranzacțiilor în numerar, cuantumul de identificare pentru casele de schimb valutar a fost exclus. Astfel, alin. (8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(8) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. b), operațiunea de schimb valutar în numerar se efectuează la prezentarea documentului de identitate, iar pentru operațiunea cu o valoare care depășește 5 mii lei, unitatea de schimb valutar înregistrează datele din documentul de identitate”.</i></p>
	<p>89.La art. 5 alin. (2) sunt specificate măsurile de precauție sporită aplicate față de clienți, iar articolul 16, alin. (11) (în proiect art. 16 alin.(10)) reglementează exonerarea entităților raportoare de răspundere disciplinară, civilă contravențională și penală ca urmare a aplicării măsurilor de precauție sporită privind clienții, a întreruperii relațiilor de afaceri, a transmiterii cu bună credință a informației Serviciului PCSB și organelor cu funcții de supraveghere a entității raportoare, precum și urmare a efectuării altor acțiuni. În contextul celor menționate, apare întrebarea: „<i>abținerea entității raportoare de la executarea de activități și tranzacții</i>” reglementată de art. 21 alin. (2) poate fi considerată o măsură de precauție și din acest considerent ar fi recomandabil de a fi completat art. 5 alin. (2) cu această</p>	<p>89.Se acceptă</p> <p>Deși în textul art. 16, alin. (11) (în proiect art. 16 alin.(10)) există sintagma „<i>precum și urmare a efectuării altor acțiuni</i>”, după sintagma „<i>a întreruperii relațiilor de afaceri</i>”, a fost introdusă sintagma „<i>a aplicării măsurilor asiguratorii</i>”.</p>

		măsură sau de a fi specificată expres măsura de abținere în art. 16 alin. (11) al prezentului proiect de lege.	
		90. La art. 5 alin. 2, lit. a) este stipulat că <i>“Măsurile de precauție privind clienții cuprind: a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă”</i> . În acest context solicităm ca în Lege să fie specificate clar care sunt sursele credibile și independente de informații privind identificarea și verificarea identității clienților, atât a persoanelor fizice, cât și juridice, cu exemple relevante, sau să fie stabilite unele criterii după care se apreciază dacă o sursă întrunește criteriile de credibilitate și independență, necesare pentru identificarea clienților. Totodată se propune după cuvintele <i>“identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate”</i> , de completat cu textul <i>„inclusiv celor prezentate în formă electronică, cu păstrarea copiei acestora pe suport de hârtie”</i> . Astfel, va fi legiferată obligativitatea clientului de a prezenta actul de identitate și dreptul băncii de a efectua copia acestuia.	90. Nu se acceptă Proiectul prevede norme generale, iar organele cu funcții de supraveghere prin acte subordonate legii (regulamente) vor elabora procedurile aferente identificării cu exemple relevante (alin. (9)). Mai mult ca atât, că art. 13 al Directivei 2015/849 nu prevede propunerile enunțate.
		91. La art 5 alin. 2, lit. b) se propune să fie stabilite criterii mai clare pentru aprecierea măsurilor, care pot fi calificate ca adecvate în cazul identificării beneficiarului efectiv.	91. Se acceptă Lit. b) va avea următorul conținut: <i>„b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv, iar pentru persoanele juridice adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura proprietății și structura de control al acestora”</i> .
		92. Suntem de părerea că lit. c) din alin. (2) art. 5 urmează a fi menținută în varianta art. 13 alin.(1) lit. c) din Directivă.	92. Se acceptă Au fost combinate definițiile din Directiva 2015/849 și R10FATF fiind obținută următoare definiție:

			„c) înțelegerea, și dacă este necesar, obținerea și evaluarea informației privind scopul și natura dorită a relației de afaceri;”
		93. La art 5 alin. (3) se propune de a fi completat în final cu o propoziție în următoarea redacție: „În acest caz, entitățile raportoare sunt în drept să nu explice motivul refuzului.”	93. Se acceptă Propoziția va avea următorul conținut: <i>„În acest caz, entitățile raportoare sunt în drept să nu explice clientului motivul refuzului.”</i>
		94. La art. 5 alin. (5) , unele bănci propun de exclus sintagma „și, după caz, cu aplicarea ștampilei umede.”, avînd în vedere modificările introduse prin Legea nr.160 din 07.07.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, conform cărora a fost exclusă obligativitatea deținerii ștampilei de către antreprenori, iar pe de altă parte – alte bănci – nu susțin această poziție, luând în considerație că proiectul deja conține sintagma „după caz” fiind aliniată din start la Legea precitată.	94. Se acceptă Textul a fost redactat
		95. Cu referire la art. 5 alin. (8) este incorectă expunerea „unitățile de schimb valutar, inclusiv băncile”, pentru că în art.4 ca entitate raportoare sunt instituțiile financiare (aici se includ băncile), iar „unitățile de schimb valutar sunt altele decât băncile”. Prin urmare se propune substituirea sintagmei „inclusiv” cu sintagma „și”. Totodată considerăm că prevederea art. 5, alin. (8) se suprapune cu cea a art.5 alin.(1) lit. c), din moment ce operațiunile de schimb valutar fac parte din tranzacții ocazionale în numerar pentru care sunt stabilite alte limite pentru identificarea clientului.	95. Se acceptă Textul a fost redactat.
		96. La art. 5 alin. (9) considerăm că ar fi necesar de concretizat aspectul calitativ al reglementărilor respective. Normele existente sunt ambigue, permit o interpretare neunivocă, iar modul corect este deseori determinat subiectiv de reprezentanții autorităților, ignorându-se viziunile, argumentele entităților raportoare.	96. Nu se acceptă Aspectul calitativ se obține în cadrul procesului de elaborare a actelor normative prin prezentarea avizelor, inclusiv de către Asociația Băncilor.

		<p>97.Din art. 5 alin. (10) și alin. (11) derivă necesitatea utilizării noțiunilor din legislația privind asigurările și impune concretizarea momentului pentru care anume plăți are loc verificarea identității beneficiarilor (prime de asigurare sau altele).</p>	<p>97.Nu se acceptă În conformitate cu prevederile alin.(9) procedura și cerințele aferente aplicării măsurilor de precauție, inclusiv de identificare a clientului și a beneficiarului efectiv, sunt elaborate și publicate de către organele de supraveghere ale entităților raportoare. Astfel, Comisia Națională a Pieței Financiare va urmări ca aceste acte să fie elaborate și aprobate.</p>
		<p>98.Prevederilor art. 5 alin. (13) în proiect (în proiect art. 5 alin 15) „<i>După epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică beneficiarul efectiv sau în cazul în care există orice îndoială că persoana identificată este beneficiarul efectiv, persoana fizică ocupă o funcție de conducere de rang superior al clientului este considerată beneficiar efectiv</i>” se interpretează că vor exista multe cazuri când măsurile întreprinse de către o Bancă vor fi considerate epuizate. Altceva ar fi, că potrivit art. 5, alin (9), procedura și cerințele aferente aplicării măsurilor de precauție, inclusiv de identificare a clientului și a beneficiarului efectiv, sunt elaborate și publicate de către organele de supraveghere ale entității raportoare (în cazul Băncilor comerciale – Banca Națională a Moldovei). Totodată, la acest alineat se impune detalierea clară a mijloacelor pe care le vor avea la dispoziție entitățile raportoare și la epuizarea cărora se va aplica prevederea respectivă. De asemenea, definiția noțiunii “persoana fizică care ocupă o funcție de conducere de rang superior”, induce neclaritate în sintagma dată, de aceea băncile consideră oportună substituirea acesteia cu termenul „administrator” utilizat în sensul art.61 al Codului Civil;</p>	<p>98.Se acceptă parțial Alin.15 a fost modificat pentru a asigura o aplicabilitate mai bună după cum urmează: „(15) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă o funcție de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte, și le prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.”</p>
		<p>99.La articolul 6 în alin. (7) e necesar de a prestabili caracteristicile pentru care se vor considera adecvate măsurile de precauție. Iar termenul utilizat: „adecvată” este interpretabil și vag, astfel încât ceea ce ar putea fi adecvat</p>	<p>99.Nu se acceptă Fiecare entitate raportoare are un program intern de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, care cuprinde modul de acțiune în cazul</p>

		pentru entitatea raportoare ar putea fi considerat inadecvat de SPCSB.	identificării anumitor riscuri. Aname cuvîntul „adecvat” reprezintă acțiunile întreprinse în coraport cu riscul identificat. Iar riscurile sunt mai întîi identificate la nivel național și sectorial de către SPCSB și organele cu funcții de supraveghere.
		100. La articolul 6: - În alin. (9), expresia “ în baza” urmează a fi exclusă;	100.Se acceptă Textul a fost redactat.
		101. La articolul 7: - Se propune excluderea lit. a) al alin. (3). Ținând cont de faptul, că una din infracțiunile asociate combaterii spălării banilor este corupția - infracțiune comisă des cu implicarea autorităților publice, există un risc sporit în cazul relațiilor de afaceri cu instituțiile respective. În același timp, conținutul factorilor enumerați la literele h) și k) ale aceluiași alineat, nu este coerent și nu are legătură cu începutul alineatului. Utilizând sintagma „ <i>inclusiv dacă</i> ” la începutul alineatului – conținutul literelor h) și k) se distorsionează, de unde vine și necesitatea reformulării acestora, cu luarea în calcul a prevederilor legislației RM.	101.Se acceptă parțial Lit. a) nu poate fi exclusă din simplu motiv că existența unei întreprinderi de stat și dorința acestea de a efectua un transfer conține <i>per se</i> un indice de risc fața de care este necesar de aplicat măsuri de precauție sporită. Directiva 2015/849 include aceste entități la riscuri minore, deoarece fondatorul este statul și aceasta se prezumă de a fi de bună credință din start. În fața literelor h) și k) a fost introdus cuvîntul “la achiziționarea”.
		102.La articolul 8: Propunem ca alineatul 2 litera e) și alineatul 5 litera b) să fie completat cu sintagma „sau delegarea atribuției de aprobare administratorilor filialelor băncii, după caz”.	102.Nu se acceptă Noțiunea de conducere de rang superior este deja definită la art. 3 și includerea propunerii date este excesivă pentru a include cu scop de evidențiere la norma din art. 8.

	<p>103.La articolul 8:</p> <p>Considerăm formularea prevederii <i>alin. (2), lit. g)</i>, fiind una vagă și necesită a fi modificată cu concretizări clare a aplicării în practică a acesteia. Totodată, intervenim cu recomandarea de a completa măsurile de precauție sporită, enumerate la alineatul indicat, cu litera h), și anume: „h) alte măsuri de precauție sporită privind identificarea partenerilor de afaceri ai clientului și a sursei fondurilor acestora, a scopului economic și a sensului tranzacției, etc.”;</p>	<p>103.Nu se acceptă</p> <p>Lit. g) conformă cerințelor Notei interpretative la R10 FATF, și presupune o cerere către client ca prima plată să fie din cadrul unei instituții financiare care are standarde echivalente băncii din Moldova în materie de prevenire și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Propunerea privind includerea unei litere noi nu este suficient de argumentată, mai mult ca atât aceasta nu reflectă în sine o măsură de precauție sporită, iar elementele acesteia se regăsesc în lit.b), c), d).</p>
	<p>104.La articolul 9:</p> <p>La alin. (1) considerăm că termenii de păstrare a datelor stabilite în proiect sunt exagerate, cele prevăzute în Directiva 2015/849 (art. 44 din preambul și art. 40 literele a) și b) din textul Directivei) fiind mai adecvate. Prin stabilirea termenelor de păstrare de 15 ani a documentelor, cheltuielile de păstrare suportate de instituții financiare se vor majora de cel puțin 3 ori, ceea ce considerăm drept inacceptabil. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.20 lit.e) a Legii nr.780 din 27.12.2001 privind actele legislative, de către autor urmează a fi efectuat actul de analiză a impactului de reglementare.</p> <p>Reieșind din aceasta propunem în alin. (1) modificarea termenului obligativității păstrării datelor de la 15 ani la 5 ani. De asemenea, propunem excluderea propoziției a doua din alineat „Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstruirea fiecărei tranzacții sau activități în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale”, deoarece aceasta nu corespunde prevederilor Legii privind instituțiile financiare nr. 550-XIII din 21.07. 1995.</p> <p>Totodată s-ar putea urma sugestiile Directivei privind extinderea termenului de păstrare a documentelor doar pentru situațiile justificate. În opinia noastră includerea acestui mecanism ar realiza scopul păstrării actelor în caz de necesitate și ar evita suportarea cheltuielilor neargumentate pentru entitățile raportoare.</p> <p>Dacă totuși autorul insistă asupra păstrării termenilor inițiali, atunci</p>	<p>104.Se acceptă parțial</p> <p>În scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.</p> <p>Propunerea privind excluderea propoziției a doua din alin. (1) al art.9 contravine cerințelor R11 FATF și nu poate fi acceptată.</p>

		cheltuielile de implementare a legii urmează a fi suportate de stat. Ca soluție de compromis se propune ca la expirarea termenului de 5 ani, documentele aferente operațiunilor să fie transmise spre păstrare Serviciului Arhivei de Stat.	
		105.La articolul 9: la alin. (2) propunem substituirea în toate cazurile a termenului de 15 ani cu termenul de 5 ani;	105. Se acceptă parțial În scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.
		106.La articolul 9: la alin. (3) se menționează că entitățile raportoare trebuie să dispună de „sisteme eficiente” care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare privind tranzacțiile și relațiile de afaceri cu clienții În acest context ar fi util de definit noțiunea de <i>sisteme eficiente</i> și de luat în considerație faptul că păstrarea tuturor datelor aferente tranzacțiilor atât în format electronic, cât și celor pe suport de hârtie, pe un termen de cel puțin 15 ani, ar impune deținerea de niște servere cu o capacitate de păstrare de date destul de mare și spații imobile suplimentare, cu condiții speciale pentru păstrarea informației pe suport hârtie. Este un lucru destul de costisitor și incomensurabil cu volumul de informații privind operațiunile unor clienți solicitate din partea organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare. De asemenea nu este clar ce presupune răspunderea rapidă – cum poate fi cuantificată aceasta în timp.	106.Nu se acceptă Sistemul rapid presupune o altă abordare în schimbul de informații decât cea tradițională – poșta simplă. Mai mult ca atât, solicitările urmează a fi examinate în regim prioritar, iar deciziile și răspunsurile urmează a fi procesate adoptate în termenul solicitat. Procedurile vor fi elaborate de către organele cu funcții de supraveghere în comun cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. În acest sens, deja Serviciul implementează produsul software Synapsis privind schimbul on-line de documente cu instituțiile bancare.

	<p>107.La art. 10 nu este clar în ce măsură persoanele terțe din alte state sunt obligate față de entitățile raportoare să furnizeze informația, dacă legislația Republicii Moldova nu are incidență asupra lor și care acțiuni vor fi întreprinse de SPCSB și alte autorități pentru a da un caracter lucrativ normelor respective.</p> <p>În opinia comunității bancare și alte norme din proiectul de lege sunt de aceeași soartă, doar stabilite în lipsa unor mecanisme de funcționare, care în final vor face imposibil de a le executa.</p>	<p>107.Se acceptă Alin. (3) din art. 10 al proiectului a fost exclus.</p>
	<p>108.La articolul 10:</p> <p>Se recomandă inversarea alin. (2) cu alin. (1), ceea ce va contribui la înțelegerea corectă a conținutului prevederilor care urmează în articol.</p>	<p>108.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>109.La articolul 10:</p> <p>În alin. (3), termenul „<i>imediat</i>”, nu oferă limite clare de timp conform cărora urmează a fi prezentată informația solicitată, de aceea se recomandă indicarea unui termen expres.</p>	<p>109.Se acceptă Alin. (3) din art. 10 al proiectului a fost exclus.</p>
	<p>110.La articolul 11</p> <p>Propunem excluderea sau revizuirea redacției alineatului 1) „Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre orice activitate sau despre orice tranzacție suspectă de spălare a banilor, de infracțiuni asociate spălării banilor și de finanțare a terorismului în curs de pregătire, de atentare, de realizare sau deja realizate. Datele privind activitățile sau tranzacțiile suspecte sînt indicate într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.”, care în viziunea băncilor este în contradicție cu prevederile art. 21 alin.(2) referitor la „abținerea de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen de pînă la 5 zile lucrătoare dacă stabilesc suspiciuni rezonabile care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor”.</p>	<p>110.Se acceptă parțial</p> <p>Cuvântul „rezonabile” de la art.21, alin. (2) este înlocuit cu cuvântul „pertinente”.</p> <p>Fiecare tip de entitate raportoare va elabora și aplica proceduri privind identificarea tranzacțiilor cu suspiciuni pertinente, în baza recomandărilor organelor cu funcții de supraveghere și Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>

	<p>111. Propunem la articolul 11 alin. (1) de a diviza perioada de raportare separat:</p> <p>a) pentru tranzacții;</p> <p>b) pentru activități.</p> <p>Propunem la alin. (4) să fie prevăzute două tipuri de formulare speciale:</p> <p>a) pentru tranzacții;</p> <p>b) pentru activități.</p>	<p>111. Se acceptă parțial</p> <p>Sintagma activitățile sau tranzacțiile suspecte sânt indicate în formulare speciale din propoziția a doua din alin. (1) al art. 11 este înlocuită cu sintagma „<i>activitățile sau tranzacțiile suspecte sânt indicate în formulare speciale</i>”.</p> <p>Procedura, tipul formularului și perioada de cînd începe curgerea termenului de 24 ore vor fi stabilite de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în Instrucțiunea cu privire la raportarea tranzacțiilor și activităților suspecte.</p>
	<p>112. Propunem ca plafoanele valutei tranzacțiilor raportate de entități către SPCSB (prevăzute în alineatele 1-3) să fie stabilite în lei moldovenești. Aceasta ar facilita activitatea de raportare din momentul în care softurile bancare sunt deja setate pentru a opera în lei, și înșăși ca pondere, numărul tranzacțiilor efectuate în lei le depășesc pe cele în valută.</p>	<p>112. Nu se acceptă</p> <p>Varianta propusă ține de procesul de creare legislativă. Totodată, actualmente în formularele prezentate Serviciului sumele în valută sunt prezentate și în lei moldovenești, nu pot fi impedimente de a continua această practică.</p>
	<p>113. Considerăm oportună completarea articolului 11 cu prevederi privind:</p> <p>a) posibilitatea de modificare a statutului formularului raportat anterior (Ex: din „limitat” în „suspect”);</p> <p>b) posibilitatea de anulare a formularului anterior prezentat;</p> <p>c) posibilitatea de raportare a formularelor suspecte după expirarea termenului de 24 ore (uneori sunt situații cînd instituției financiare i-au devenit cunoscute careva detalii despre care nu se știa în momentul efectuării tranzacției).</p> <p>- În alin. (1) considerăm că este mai oportună utilizarea noțiunilor din art. 25 al Codului Penal, cum ar fi noțiunea de „tentativă”, și nu de “<i>atentare</i>”. Totodată, ar fi oportună raportarea activității clientului suspect și nu raportarea per tranzacție.</p>	<p>113. Se acceptă parțial</p> <p>Cuvîntul „imediat” de la alin. (2) a fost exclus.</p> <p>Tentativa în conformitate cu prevederile art. 25 Cod penale constitui o infracțiune neconsumată, care dacă odată depistată intră în competența organelor de drept și nu Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Celelalte propuneri nu sunt acceptate deoarece nu sunt suficient argumentate și contravin prevederilor standardelor internaționale.</p>

		<p>- În alin. (2) propunem excluderea sintagmei „imediat”, deoarece aceasta vine în contradicție cu mențiunea din același alineat privind faptul că activitățile realizate prin numerar se remit în decurs de 10 zile calendaristice.</p> <p>- În alin. (3) propunem excluderea tranzacțiilor interne și interbancare de sub incidența tranzacțiilor realizate prin virament, din motiv că aceste tranzacții au caracter operațional și nu implică acțiuni de spălare a banilor</p>	
		<p>114. În articolul 11, care se referă la raportarea activităților sau tranzacțiilor nu se regăsește o prevedere ce ar permite exceptarea de la raportare a „operațiunilor desfășurate între instituțiile financiare, între instituțiile financiare și BNM, între instituțiile financiare și Trezoreria de Stat, între BNM și Trezoreria de Stat, precum și comisionul de deservire a conturilor bancare și spezele bancare”, prevedere reglementată de art. 8 alin. (4) din Legea 190/2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. De aceea propunem completarea articolului cu alin. 3¹ cu următorul conținut:</p> <p>„(3¹) Sînt exceptate de la obligațiile de raportare operațiunile desfășurate între instituțiile financiare, între instituțiile financiare și Banca Națională a Moldovei, între instituțiile financiare și Trezoreria de Stat, între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat, precum și comisionul de la deservirea conturilor bancare și spezele bancare.”</p>	<p>114. Se acceptă După alin. (3) va fi introdus alin. (4) cu următorul conținut: „(4) Sînt exceptate de la obligațiile de raportare prevăzute alin. (2) și (3) activitățile și tranzacțiile desfășurate între instituțiile financiare, între instituțiile financiare și Banca Națională a Moldovei, între instituțiile financiare și Trezoreria de Stat, între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat, precum și comisionul de la deservirea conturilor bancare și spezele bancare.”</p>
		<p>115. La articolul 12:</p> <p>În alin. (4) este necesară definirea termenului “secret profesional”, întrucât nu există o definiție legală.</p>	<p>115. Se acceptă La art. (3) va fi introdusă noțiunea de „secret profesional” care constă în informații, date și documente deținute în virtutea prezentei legi cu privire la o anumită persoană referitoare la date cu caracter personal, active financiare, relații de afaceri, structura de proprietate, rețeaua de desfacere și intențiile de dezvoltare a afacerii, divulgarea cărora pot aduce prejudicii persoanei respective.</p>

		<p>116.La articolul 12:</p> <p>În alin. (6), recomandăm substituirea termenului “divulgare” cu termenele “comunicare/dezvăluire”, în măsura în care divulgarea, prin definiție, presupune o încălcare a regimului de confidențialitate.</p>	<p>116.Se acceptă parțial</p> <p>La alin. (6) cuvântul „divulgare” se substituie cu sintagma „dezvăluirea informației” doar în prima parte a propoziției.</p>
		<p>117.Articolul 13, în esență, urmează a fi comasat cu art.6 al proiectului, urmând a fi stabilite reguli generale, astfel cum este descris în Directiva 2015/849. Textul expus în aceste articole are mai mult un caracter de recomandare și nu conținut normativ, ceea ce este inadmisibil pentru un act legislativ. Deja în actele normative de implementare a Legii urmează a fi descrise proceduri de implementare a aspectelor enunțate în proiect</p>	<p>117.Nu se acceptă</p> <p>Directiva 2015/849 strict reglementează prin capitole aparte evaluare riscurilor și proceduri și control intern (art. 6-8 și art. 45-46).</p> <p>Normele incluse sunt generale și nu au statut de recomandări deoarece luând în considerare diversitate tipurilor de entități raportoare aceasta este unica metodă de a codifica careva norme generale obligatorii pentru toate entitățile raportoare.</p> <p>Deja organele cu funcții de supraveghere vor elabora prin regulamente proceduri separate de realizare.</p>
		<p>118.La articolul 13</p> <p>la alin.(4), considerăm inoportună obligarea instituțiilor financiare de a numi din rândul personalului cu funcții de conducere de rang superior, persoane responsabile de implementarea Legii. Considerăm că entitățile raportoare de sine stătător urmează să decidă cine va asigura implementarea Legii;</p>	<p>118.Nu se acceptă</p> <p>A se vedea cerințele art. 8, alin. (4) Directiva 2015/849 și Nota interpretativă la R18 FATF.</p> <p>Luând în considerare importanța sectorului și noile obligațiuni, și respectiv riscuri de sancțiuni, generate de acest proiect, autorii au considerat că conformitate urmează a fi supravegheată la nivel de management superior. Dar aceasta nu exclude implicarea altor persoane la nivel operațional, fapt desprins din textul alin. (4).</p>

		<p>119.Considerăm abuzive clauzele alineatelor (9)-(10) articolul 13 care prevăd obligarea angajaților de rang superior de a dispune de cunoștințe în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, precum și condiții de angajare a acestora. Băncile urmează de sine stătător să stabilească cerințe de angajare și instruire a personalului responsabil de implementarea Legii.</p>	<p>119.Nu se acceptă Norma dată a fost inclusă ca urmare a riscurilor identificate în sectorul bancar autohton în ultimii 2 ani, care a permis angajarea și promovarea persoanelor cu reputație suspectă, fapt care în consecință a facilitat efectuarea tranzacțiilor netransparente prin intermediul instituțiilor bancare. Mai mult ca atât, norme similare nu sunt abuzive, dar sunt proprii țărilor UE, iar aplicabilitatea lor constitui un factor important de prevenire.</p>
		<p>120.La articolul 14:</p> <p>În alin. (1) după sintagma „<i>organul înregistrării de stat conform procedurilor stabilite</i>” de inclus sintagma „<i>pentru identificarea beneficiarului efectiv menționat în art. 3, în baza documentelor confirmative prezentate</i>”. Modificarea respectivă va facilita procesul de lucru cu clienții având în vedere că aceștia se vor responsabiliza în ceea ce privește deținerea și prezentarea documentelor confirmative, ceea ce va exclude neînțelegerile cu clienții (de genul că Camera Înregistrării de Stat nu solicită documente confirmative, iar instituțiile financiare solicită ș.a.m.d.).</p> <p>De asemenea considerăm oportun, ca în formatul electronic al extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice eliberat de Camera Înregistrării de Stat, să fie introdus și IDNP/IDNO pentru administratori, fondatori și beneficiari efectivi (informație care la moment lipsește în Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice eliberat de Camera Înregistrării de Stat).</p>	<p>120.Nu se acceptă Din prevederile art. 14 rezultă că organul înregistrării de stat nu va identifica, dar va înregistra conform procedurii beneficiarii efectivi. De identificarea lor este responsabilă entitatea raportoare în limitele atribuțiilor oferite prin proiectul dat. Celelalte propuneri vis-a-vis de tipul de informații care urmează a fi incluse la înregistrare ar trebui luate în considerare la procesul de modificare a legislației cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, care va fi inițiată după adoptarea proiectului.</p>
		<p>121.La articolul 14:</p> <p>În alin. (5) propunem reformularea sintagmei “sunt accesibile la cerere către”, prin aplicarea expresiilor: “pot fi furnizate” sau “pot fi puse la dispoziție”.</p>	<p>121.Se acceptă Cuvântul „<i>accesibile</i>” se substituie cu cuvântul „<i>furnizate</i>”.</p>

	<p>122.La articolul 14:</p> <p>Considerăm că alin. (10) necesită a fi reformulat în scopul asigurării unui sens clar, după cum urmează:</p> <p>“(10) Organizația necomercială se înregistrează de către Ministerul Justiției, doar dacă nu există suspiciuni despre afilierea fondatorului, administratorului sau beneficiarului efectiv al acesteia la entități și organizații teroriste.”;</p>	<p>122.Se acceptă</p> <p>Alin. (10) va avea următorul conținut ajustat:</p> <p>„(10) <i>Organizația necomercială se înregistrează de către Ministerul Justiției, doar dacă nu există suspiciuni despre afilierea fondatorului, administratorului sau beneficiarului efectiv al acesteia la persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă.</i>”</p>
	<p>123.Considerăm că art. 15 derogă de la principiile de reglementare a activității de întreprinzător și instituie un control/supraveghere dublă asupra entităților raportoare, fapt ce nu este permis. Suplimentar, existența unei supravegheri duble va crea incertitudine în reglementarea activității entităților raportoare, etc;</p> <p>La articolul 15:</p> <p>În alin. (1), lit. I), se identifică o neconcordanță a competențelor funcționale ale organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare deoarece, în atribuțiile Camerei de Stat pentru Supravegherea Marcării nu se încadrează supravegherea Camerei Înregistrării de Stat.</p>	<p>123.Se acceptă</p> <p>Prevederile alin. (1) al art. 15 au fost modificate pentru a corespunde sensului art.4 al proiectului.</p>
	<p>124.La articolul 15:</p> <p>Prevederile alineatelor (8) și (9) contravin în cel mai drastic mod principului antreprenoriatului liber stabilind bariere administrative în crearea întreprinderilor, ceea ce va micșora accesul capitalului, or prin contrapunerea art. 4 și 15 nici o întreprindere, sau nici o persoană nu va putea crea o întreprindere fără a fi supusă evaluării și verificării. Suplimentar normele respective neagă principiul prezumției legalității, buneii – credințe și a prezumției nevinovăției.</p> <p>Totodată, având în vedere că se atentează la drepturi fundamentale, la principii constituționale legea nu instituie reguli clare de evaluare sau verificare, iar orice ingerință a drepturilor fundamentale poate avea loc doar în temeiul unui act legislativ.</p> <p>De menționat că conform Doing Business 2017, la capitolul înființării afacerii, Republica Moldova a coborât în ultimul an de pe poziția 38 pe 44, iar îngreunarea preconizată a procedurii și mai rău va afecta imaginea țării.</p>	<p>124.Nu se acceptă</p> <p>În conformitate cu standardele internaționale (ex. art.41, p.41-43 din Preambulul Directivei 2015/849) admit excepții de la drepturile protejate de alte legi speciale în cazul în care interesul legitim justifică măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Acesta este principiul de baza care guvernează sistemul internațional de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Nici Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Nici organele cu funcții de supraveghere nu trebuie să fie limitate în</p>

			<p>acțiunile atribuite prin competență în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Mai mult ca atât, prevederile alin. (8) și (9) țin nemijlocit de entitățile raportoare prevăzute la art. 4 și nu de mediul de afaceri per total. Iar includerea entităților în art.4 are o legătură directă cu vulnerabilitățile identificate de organizațiile care elaborează standardele internaționale în domeniu datorită specificului genului de activitate prestat.</p> <p>În acest context, neargumentată și suspectă este reticența de a fi supus unei verificări privind verificarea noilor acționari și sursei aportului la capitalul social la entitățile raportoare.</p> <p>Într-un mediu de afaceri bazat pe economia de piață, transparența tranzacțiilor și activelor financiare implicate reprezintă o valoare adăugată importantă pentru capitalizare.</p> <p>Astfel, efortul autorităților de a preveni utilizarea sistemului financiar național și liberii profesioniști în scheme infracționale de legalizare a bunurilor nu poate fi privită ca o constrângere a mediului de afaceri sau îngrădire nejustificată a drepturilor fundamentale.</p>
--	--	--	---

	<p>125.La articolul 16:</p> <p>Considerăm că drepturile acordate la art. 16 urmează a fi exercitate cu respectarea și a prevederilor Codului de procedură penală și/sau a Legii instituțiilor financiare, sau urmează a fi instituit un control extern asupra modului de exercitare de către SPCSB a dreptului de acces la informațiile cu caracter de secret comercial, etc.</p>	<p>125.Nu se acceptă</p> <p>Prevederile proiectului țin de acțiunile care au loc pînă la pornirea urmăririi penale, astfel că propunerea nu poate fi acceptată deoarece Codul de procedură penală acoperă doar acțiunile în cadrul urmăririi penale.</p> <p>Prevederile altor legi speciale nu pot îngreuna realizarea prevederilor proiectului, dat fiind faptul scopului extrem de important al măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
	<p>126.Recomandăm completarea art.16 alin. (5) cu următoarea frază: “Dezvăluirea informațiilor protejate prin secrete apărute de lege operează în condițiile prevăzute de legile speciale.”</p>	<p>126.Nu se acceptă</p> <p>Din considerentele reflectate mai sus.</p>
	<p>127.Considerăm oportună includerea în art. 16 alin. (11), a prevederii: „Entitățile raportoare au dreptul să nu explice motivul/cauza refuzului stabilirii unei relații de afaceri sau neefectuării tranzacțiilor.”</p>	<p>127.Nu se acceptă</p> <p>Norma dată a fost deja inclusă la art.5.</p>
	<p>128.La articolul 17:</p> <p>Alin. (11) reglementează evaziv modul în care se efectuează schimbul de date între entitățile raportoare, prin neglijarea considerării că acesta este un flux intern și în cazul dat nu trebuie să fie aplicate cerințele de schimb de informații între subiecți de drept diferiți, ci doar cerințe de confidențialitate la nivel de angajați și entitate raportoare.</p>	<p>128.Se acceptă parțial</p> <p>Normele de la art.17 nu reglementează cooperarea între entitățile raportoare, dar ale altor subiecți din proiect.</p> <p>Cooperarea între entitățile raportoare în sensul proiectului se limitează la prevederile art.10.</p> <p>Totodată, sintagma „prezentei legi” se substituie cu sintagma „legislației în vigoare”.</p>
	<p>129.La articolul 18:</p> <p>Alin. (2) nu reglementează condițiile de eligibilitate și contravine principiului de autonomie, fiind necesară aprobarea de către Parlament în calitate de Șef al SPCSB;</p>	<p>129.Nu se acceptă</p> <p>Mecanismul propus de numire a șefului SPCSB nu contravine principiului de autonomie instaurat de prevederile R29 FATF.</p> <p>Mai mult ca atât, conform prevederilor proiectului independența operațională și</p>

			autonomia Serviciului este asigurată la cota maximă, fiind parte componentă a CNA.
		<p>130.La articolul 18:</p> <p>La alin. (4), alocarea bugetului SPCSB de către CNA constituie o imixtiune directă în activitatea autonomă a acestui serviciu;</p>	<p>130.Se acceptă</p> <p>Aliniatul (4) va avea următorul conținut: <i>„(4) Bugetul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este distinct în cadrul bugetului total al Centrului Național Anticorupție și va include resursele pentru asigurarea activității Serviciului și costurile de reprezentare și participare în cadrul organizațiilor internaționale de profil. Bugetul Serviciului este gestionat de șeful acestuia.”</i></p>
		<p>131.La articolul 18:</p> <p>La alin. (9) atenționăm asupra problemelor de autonomie clarificate în alin. (4) al aceluiași articol.</p>	<p>131.Nu se acceptă</p> <p>Prevederile date nu reprezintă problema dar sunt condiții în care o structură utilizează posibilitățile logistice altei pentru a asigura independența operațională.</p>
		<p>132.La articolul 18:</p> <p>La alin. (13), propunem înlocuirea termenului “jeton” cu “insignă”.</p>	<p>132.Nu se acceptă</p> <p>Jetonul reprezintă parte componentă a legitimației.</p>
		<p>133.În vederea asigurării principiului de autonomie a Serviciului PCSB – acesta urmează a fi exclus absolut din sfera de influență (aprobarea organelor de conducere, aprobarea bugetului SPCSB, subdiviziuni comune de secretariat etc.) a CNA și a fi constituit ca autoritate publică separată.</p>	<p>133.Nu se acceptă</p> <p>Propunerea este plauzibilă, dar în condițiile resurselor bugetare limitate nu poate fi realizată la moment.</p> <p>Astfel, s-a optat pentru independența operațională și autonomie în cadrul Centrul Național Anticorupție, care este în conformitate cu cerințele R29 FATF.</p>

		<p>134.La articolul 21</p> <p>- Propunem modificarea redacției alin. (2) după cum urmează:</p> <p>„Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, vor sista executarea de activități și tranzacții cu bunuri și mijloace bănești pentru un termen de până la 5 zile lucrătoare, sau, în cazul intrării de fonduri, dacă stabilesc suspiciuni rezonabile, care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor, finanțare a terorismului sau finanțare a proliferării armelor de distrugere în masă în curs de pregătire ori de realizare, și informează imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre astfel de tentative în conformitate cu prevederile art. 11, alin. (1). La dispariția suspiciunilor, entitățile raportoare vor informa Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este obligat în termen de până la 5 zile lucrătoare din momentul informării de către entitatea raportoare privind abținerea de la executarea tranzacției/activității, să informeze în scris entitatea raportoare privind permisiunea executării tranzacției/activității sau să emită decizie de sistare a tranzacției/activității, care urmează să fie adusă la cunoștința entității raportoare în termenul sus-numit. În cazul când entitatea raportoare în termenul de 5 zile lucrătoare din momentul abținerii de la executarea tranzacției/activității nu primește decizia SPCSB privind sistarea tranzacției/activității, aceasta este obligată să execute tranzacția/activitatea.”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Referitor la completarea cu sintagma „și mijloace bănești” , urmează a fi luat în considerație faptul că acestea sunt bunuri specifice și se află sub reglementare separată, însă urmează a fi prevăzute expres cu scopul de a reduce riscurile legate de litiigiile care pot apărea între instituțiile financiare și clienți. Cu privire la excluderea sintagmei „de comitere a infracțiunilor asociate acestora”, e de menționat că banca nu este organul de constatare a comiterii infracțiunilor, în rezultatul cărora sunt obținute ilicit bunuri sau venituri, ceea ce prevede noțiunea aferentă acestei sintagme.</p>	<p>134.Nu se acceptă</p> <p>Art. 21 la propunerea Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autorului a fost modificat esențial prin divizarea în două articole diferite.</p> <p>Astfel, măsurile asiguratorii vor cuprinde 2 articole 21 și 22. Primul se referă la măsurile asiguratorii în privința activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și finanțare terorismului și proliferării ramelor de distrugere în masă, iar al doilea la aplicarea sancțiunilor financiare internaționale față de entitățile teroriste.</p>
		<p>135.La articolul 21</p> <p>În alin. (2) se recomandă după sintagma „la solicitare” de fi completat și specificat expres de către cine va fi înaintată solicitarea, deoarece apare întrebarea cine va înainta solicitarea dată.</p>	<p>135.Nu se acceptă</p> <p>Art. 21 la propunerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autorului a fost modificat esențial prin divizarea în două articole diferite.</p> <p>Astfel, măsurile asiguratorii vor cuprinde 2 articole 21 și 22. Primul se referă la măsurile asiguratorii în privința activităților</p>

			și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și finanțare terorismului și proliferării ramelor de distrugere în masă, iar al doilea la aplicarea sancțiunilor financiare internaționale față de entitățile teroriste.
		<p>136.La articolul 21:</p> <p>Alin. (3) nu reglementează termenul în care Serviciul PCSB stabilește suspiciunea și emite decizia privind aplicarea măsurilor asigurătorii, inclusiv în raport cu termenul în care entitatea raportoare aplică măsurile de precauție prevăzute la alin. 2 al art.21 din proiectul legii. Considerăm că această lipsă de reglementare va crea dificultăți în aplicarea prevederilor legale, în special în aspectul eventualelor pretenții ale clienților. Totodată, reieșind din normele expuse nu este clar dacă entitatea raportoare este în drept să execute tranzacția în cazul în care a eliminat elementul de suspiciune din propria convingere, fără a consulta opinia Serviciului în cazul în care nu este emisă Decizia respectivă din partea Serviciului PCSB. Recomandăm concretizarea termenului în care se va efectua notificarea;</p>	<p>136.Nu se acceptă</p> <p>Art. 21 la propunerea Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autorului a fost modificat esențial prin divizarea în două articole diferite.</p> <p>Astfel, măsurile asigurătorii vor cuprinde 2 articole 21 și 22. Primul se referă la măsurile asigurătorii în privința activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și finanțare terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, iar al doilea la aplicarea sancțiunilor financiare internaționale față de entitățile teroriste.</p>
		<p>137.La articolul 21:</p> <p>La alin. (4) se recomandă de fi completat după sintagma „sunt aplicabile” cu sintagma „inclusiv”.</p>	<p>137.Nu se acceptă</p> <p>Art. 21 la propunerea Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autorului a fost modificat esențial prin divizarea în două articole diferite.</p> <p>Astfel, măsurile asigurătorii vor cuprinde 2 articole 21 și 22. Primul se referă la măsurile asigurătorii în privința activităților și tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și finanțare terorismului și proliferării ramelor de distrugere în masă, iar al doilea la aplicarea sancțiunilor financiare internaționale față de entitățile teroriste.</p>
		<p>138.La articolul 21:</p> <p>În alin. (5) propunem înlocuirea termenului “destinatarului” cu expresia “entitate raportoare”</p>	<p>138.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

	<p>139.La articolul 21:</p> <p>În alin. (5), lit. b) recomandăm următoarea reformulare:</p> <p><i>„b) să sisteze imediat desfășurarea activităților sau executarea tranzacțiilor în conturile clientului, să aplice restricțiile asupra bunurilor pe termenul indicat în decizie, cu excepția operațiunilor de suplimentare a contului care nu trezesc suspiciuni de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acestora, finanțare a terorismului sau finanțare a proliferării armelor de distrugere în masă, de aplicare a restricțiilor în privința bunurilor suspecte în a fi asociate spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă” ;</i></p>	<p>139.Nu se acceptă</p> <p>Permiterea selectivă a intrărilor în cont distorsionează însăși scopul măsurilor asiguratorii care este de a avea un impact cât important asupra ulterioarei măsuri de sechestru în cadrul urmăririi penale, iar mărimea sumei sistate este crucial importantă în acest caz.</p> <p>Mai mult ca atât, norma propusă va afecta aplicabilitatea (cum vor refuza sumele transferate în cont? Și unde vor fi plasate în caz de refuz?).</p>
	<p>140.La articolul 21:</p> <p>La alin. (5), lit. c) – expresia „bunurilor sistate” necesită a fi reformulată din motiv că un bun nu poate fi sistat.</p>	<p>140.Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea este definită deja la art.3.</p>
	<p>141.La articolul 21:</p> <p>Recomandăm completarea în final a alin (5), lit. d) cu fraza: „În asemenea cazuri, entitatea raportoare poate aduce la cunoștința clientului sau a reprezentantului acestuia (după caz) motivul sistării tranzacțiilor și/sau desfășurării activităților prin comunicarea numărului de ordine, a datei de emitere și a emitentului deciziei respective, fără a aduce atingere cerințelor art.12 alin.(2) al prezentei legi.”</p>	<p>141.Se acceptă parțial</p> <p>Litera d) de la alin. (5) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor operațiuni în privința bunurilor sistate sau supuse restricțiilor, să aducă la cunoștință motivul sistării, numărul de ordine, data de emitere și emitentul deciziei și să comunice imediat despre acest fapt Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.”.</i></p>
	<p>142.La articolul 21:</p> <p>Propunem reformularea alin. (8) după cum urmează:</p> <p><i>„(8) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, până la expirarea termenului de sistare menționat în alin.(3), prin demers motivat, solicită instanței de judecată, din raza teritorială în care își are sediul, prelungirea termenelor de sistare sau aplicare a restricțiilor, dacă, în cadrul investigațiilor financiare și verificărilor sursei bunurilor utilizate în tranzacțiile suspecte de spălare a banilor sau infracțiunilor asociate spălării</i></p>	<p>142.Se acceptă parțial</p> <p>În scopul optimizării textului și respectării tehnicii legislative alin. (8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(8) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, pînă la expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (3), prin demers motivat, solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își</i></p>

	<p>banilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - există suspiciuni de spălare a banilor, - este în așteptarea răspunsurilor la solicitările efectuate pe cazul gestionat, - proprietarul, posesorul bunurilor sau reprezentantul acestora evită prezentarea informației complete cu privire la legalitatea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, - în alte circumstanțe care împiedică stabilirea sursei de proveniență a bunurilor care constituie obiect al verificării.” 	<p>are sediu prelungirea termenelor din deciziile emise dacă în cadrul investigațiilor financiare și verificărilor sursei bunurilor utilizate în activități și tranzacții există suspiciuni de spălare a banilor, este în așteptarea răspunsurilor la solicitările efectuate pe cazul gestionat sau proprietarul, posesorul bunurilor sau reprezentantul acestora evită prezentarea informației complete cu privire la legalitatea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, precum și în alte circumstanțe care împiedică stabilirea sursei de proveniență a bunurilor care constituie obiect al verificării.”</p>
	<p>143.La articolul 21:</p> <ul style="list-style-type: none"> - După alin.(8) se adaugă un nou alineat (9) cu textul: <i>„(9) Demersul motivat se înaintează de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu cel puțin o zi înainte de expirarea termenului de sistare stabilit de Serviciu în conformitate cu alin.(3).”</i> <i>Următoarele alineate se vor renumera corespunzător.</i> 	<p>143.Nu se acceptă Deoarece alin. (9) prevede deja această normă.</p>
	<p>144.La articolul 21:</p> <p>Propunem expunerea într-o redacție nouă a alin. (9) (care va fi renumerat în cazul acceptării propunerii de mai sus):</p> <p>„(9) Instanța de judecată, prin încheiere, dispune prelungirea sau respingerea sistării executării activității sau tranzacției suspecte de spălarea banilor sau a aplicării restricțiilor în privința bunurilor suspecte în a fi asociate spălării banilor, în baza demersului motivat. Termenul de sistare și aplicare a restricțiilor stabilite de judecător nu poate depăși 60 de zile lucrătoare pe fiecare caz în parte. Încheierea judecătorului privind prelungirea termenului de sistare sau aplicare a restricțiilor sunt aduse la cunoștința persoanei fizice sau juridice subiect al sistării sau al restricției.”;</p>	<p>144.Nu se acceptă Din considerentele de mai sus.</p>
	<p>145.La articolul 21:</p> <p>La alin. (10), propunem completarea la început cu următoarele expresii: „La informarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor...”. De asemenea, e de menționat faptul că entitățile raportoare nu au</p>	<p>145.Nu se acceptă Entitățile raportoare urmează să monitorizeze republicarea Rezoluțiilor de securitate ONU în regim continuu. Informarea ulterioară de către o parte terță</p>

		instrumente care permit cunoașterea imediată a aprobării intrării în vigoare a rezoluțiilor Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și regulamentelor Uniunii Europene, cu excepția cazurilor dacă acestea se vor publica în Monitorul Oficial sau se vor aduce la cunoștință de către SPCSB;	(Serviciu, alte instituții etc.) include un termen provizoriu de neaplicare, fapt care generează neconformitatea cu R6 și 7 FATF.
		146.La articolul 21: Alin. (12) – necesită concretizare din motiv că nu este clar la cererea cui anume se va stabili valoarea, frecvența și termenii de achitare a mijloacelor financiare prevăzute la lit. a), b) și d) a alin. (11), precum și cine anume și în ce mod va coordona cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Serviciul de Informații și Securitate măsurile indicate la alin. (11);	146.Se acceptă Alin. (12) a fost exclus.
		147.La articolul 21: La alin. (14), în locul noțiunii „reclamant”, propunem să fie utilizate noțiunile prevăzute de Legea contenciosului administrativ și codurile de procedură „petiționar/recurent”;	147.Se acceptă Textul a fost redactat. (Norma se regăsește la art. 21 alin.(12))
		148.La articolul 21: Alin. (16), (17), (18), (19), (21), în opinia unor bănci nu se referă la obiectul de reglementare a articolului respectiv, ci la măsuri de precauție care fac obiectul de reglementare a art.5;	148.Se acceptă parțial Art. 21 la propunerea Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și autorului a fost modificat esențial prin divizarea în două articole diferite. Astfel, articolul 22 se referă la aplicarea sancțiunilor financiare internaționale față de entitățile teroriste.
		149.La articolul 21: Alin. (17) – după sintagma „entitățile raportoare nu stabilesc relații de afaceri cu persoanele și entitățile implicate în” de inclus sintagma „spălarea banilor, ”. De asemenea, conform prevederilor acestui alineat, în cazul în care banca stabilește că entitatea/persoana cu care are relație de afaceri, este implicată în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă incluse în listele naționale și internaționale, urmează să aplice măsurile prevăzute la alin. (2), (abținerea de la efectuarea tranzacției doar pînă la 5 zile lucrătoare), ceea ce contravine obligațiilor internaționale la acest capitol care interzic efectuarea a astfel de tranzacții. În acest context, propunem revizuirea	149.Nu se acceptă Sensul prevederilor alin. (17) constă în prevenirea stabilirii relației de afaceri cu o entitate teroristă, iar prevederile de sitare se referă exclusiv la mijloacele bănești identificate în conturi (poate deja fi client, poate primește transferuri, poate etc.).

		redacției acestui alineat;	
		<p>150. La articolul 21:</p> <p>Alin. (24) – este necesar de a concretiza cine anume va stabili și în ce mod, faptul că abținerea de la executarea tranzacțiilor suspecte este imposibilă sau poate zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor unei operațiuni suspecte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.</p>	<p>150. Nu se acceptă</p> <p>Alin. (24) stabilește clar că entitatea raportoare, deoarece aceasta intră în contact cu clientul cunoaște profilul lui cel mai bine, dar însă va trebui să primească o permisiune prealabilă de la Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Secțiile deconformitate din cadrul băncilor nu vor mai fi niște subdiviziuni amorfe cu funcții tehnice de constatare (tick box approach) dar după adoptarea acestui proiect vor trebui să efectueze o muncă analitică considerabilă și să cunoască profilul fiecărui client în funcție de riscul identificat.</p>
		<p>151. Aferent măsurilor asiguratorii, prevăzute în articolul 21, considerăm că aplicarea acestora urmează a fi supusă unui control extern (spre ex: autorizarea instanței). Motivele aplicării măsurilor asiguratorii sunt incert descrise în lege și reduse la "suspiciuni", adică la un factor subiectiv. În aceste condiții necesitatea aplicării măsurilor asiguratorii, în scopul evitării abuzurilor, considerăm că trebuie să fie intermediată de o terță persoană cu capacitatea de a aprecia necesitatea, temeinicia și legalitatea aplicării lor, etc.</p>	<p>151. Nu se acceptă</p> <p>Controlul funcționării sistemului autohton de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului conform proiectului este asigurat de către Parlament. Regimul stabilit a măsurilor asiguratorii este compus din trei trepte care și protejează de la eventualele abuzuri: prima etapă este gestionată de către entitățile raportoare, a doua – de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, iar a treia – de către sistemul judecătoresc. Acest sistem corespunde sistemelor similare implementate în țările UE.</p> <p>Intermedieri nu pot fi aplicați deoarece deciziile trebuie luate rapid, punctat și fără interferențe, fapt pentru care Serviciului iau fost atribuite independența operațională și autonomia prin proiectul de lege.</p>

		<p>152.Mai mult ca atât art. 21 din lege nu dă dreptul la un recurs direct asupra deciziei de aplicare a măsurilor asiguratorii, dar unul intermediat tot de SPCSB prin necesitatea depunerii cererii prealabile. Aceasta în comun cu termenul mediu de examinare a cauzelor civile (585 zile după Doing Business 2017) poate genera riscul producerii unui prejudiciu considerabil sau poate ireparabil, care urmare a acțiunilor subiective și incompetente ale colaboratorilor, va fi impus spre reparare pe seama contribuabililor</p>	<p>152.Nu se acceptă Procedura legală stabilită de Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10.02.2000 prevede institutul de cerere prealabilă (cap IV). Totodată, sistemul măsurilor asiguratorii prevede norma prin care Serviciul poate să-și retragă deciziile de sistare sau de aplicare a restricțiilor, iar unul din temeiuri de retragere este încetarea cauzelor sistării. Iar posibilitatea subiectului sistării să ofere materialele necesare pentru adoptarea unei decizii corecte de către Serviciu poate reduce esențial termenul de sistare. Totodată, măsurile date nu sunt aplicabile mediului de afaceri care operează în câmpul legal, fapt care exclude interferența negativă a normelor propuse.</p>
		<p>153.La articolul 22:</p> <p>Propunem completarea lit.c) a alin. (2) cu sintagma „care se va aplica numai de către organul care eliberează entității raportoare autorizație/licență de activitate.”</p>	<p>153.Nu se acceptă Deoarece propunerea dată izvorăște din alte norme care reglementează procedura de acordare și retragere a licenței.</p>
		<p>154.Se propune completarea lit. d) a alin. (2) cu o propoziție nouă cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul când entitatea raportoare este o instituție financiară aceste măsuri se vor aplica numai de către Banca Națională a Moldovei”</p>	<p>154.Nu se acceptă Deoarece propunerea dată izvorăște din alte norme care reglementează procedura de acordare și retragere a licenței. Iar alin. (2) expres stabilește formele de sancțiuni aplicabile de către organele cu funcții de supraveghere prevăzute la art. 15, alin. (1). Iar organul de supraveghere pentru instituțiile bancare este Banca Națională a Moldovei (art. 15, alin. (1), lit. b)).</p>
		<p>155.La articolul 22:</p> <p>Cu referire la alin. (4), și ținând cont de prevederile alin.(2) al aceluiași articol, se presupun situații în care pentru una și aceeași faptă se vor aplica</p>	<p>155.Nu se acceptă Norma dată are ca obiectiv transpunerea prevederilor art. 58-59 al Directivei 2015/849 care include o listă de sancțiuni</p>

	<p>două sancțiuni. Astfel va exista o dualitate de prevederi în același domeniu, băncile putând fi supuse sancțiunilor duble. Luând în considerație că una și aceeași încălcare va implica, de cele mai dese ori, încălcarea concomitentă a Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a actelor normative interne ale entității raportoare (care au la bază prevederile aceleiași legi), potrivit principiului „non bis in idem” (reglementat de art.22 al CPP), nimeni nu poate fi pedepsit de două ori pentru aceeași faptă. Din acest motiv, comunitatea bancară consideră necesar de a identifica soluția privind aplicarea unei singure sancțiuni pentru încălcarea legii respective.</p> <p>În această ordine de idei considerăm că sancțiunile pentru încălcările admise de către băncile licențiate urmează a fi stabilite de către organele cu funcții de supraveghere. În acest context menționăm că conform art.38 al Legii nr.550 din 21.07.1995 privind instituțiile financiare, Banca Națională a Moldovei este în drept să aplice băncilor sancțiuni pentru încălcarea legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, inclusiv amenzi și chiar retragerea licenței. De aceea, întru excluderea existenței prevederilor ce se dublează, propunem drept soluție de compromis, ca prevederile articolului 22 al proiectului să nu se răsfrângă față de instituțiile financiare, iar în cazul constatării încălcărilor din partea acestora, sancțiunile să fie aplicate prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei.</p>	<p>obligatorii.</p> <p>Luând în considerare discrepanțele între cadrul instituțional și legal de supraveghere la nivel național, regimul propus este optim. Astfel, organele de supraveghere se limitează la sancțiunile prevăzute la alin. (2) pentru încălcările simple/obișnuite, iar Serviciul intervine deja cu sancțiunile pecuniare de la alin. (4) pentru încălcări grave care prejudiciază imaginea țării și piața.</p> <p>Pentru a concretiza abordarea dată alin. (2) și (4) al proiectului va suferi o ușoară modificare.</p> <p>Aici dublare da sancțiuni nu poate fi deoarece principiul „non bis in idem” este propriu pentru sancțiunile penale. Totodată, sancțiunile contravenționale au regimul lor stabilit de Codul contravenționale și nu pot fi influențate de careva acțiuni administrative. Astfel, alin. (5) a fost exclus.</p> <p>Totodată prevederile alin. (10) au fost modificate pentru a lăsa o opțiune mai largă la adoptarea procedurilor de sancționare.</p>
	<p>156. Cu referire la amenzile stipulate la alin. (4) lit. a) și b) aplicate entităților raportoare în suma de până la 1 000 000 EUR și 5 000 000 EUR, calculate la cursul oficial al BNM. Considerăm că aceste valori sunt exagerate pentru sistemul bancar moldovenesc și necesită a fi revăzute, prin crearea unei scări gradate de amenzi, ținându-se cont de mărimea băncii, salariul mediu din sistemul financiar-bancar și alți factori.</p> <p>Având în vedere efectul și valoarea amenzilor, lipsa unor reglementări clare și suficiente în domeniu, lipsa unor mecanisme certe de executare a legii, lipsa resurselor de executare a legii (ex: anterior a fost determinată autoritatea</p>	<p>156.Nu se acceptă</p> <p>Mărimea minimă a amenzilor este prevăzută în art. 59 al Directivei 2015/849 și nu poate fi modificată decât prin majorare. Fapt care prin care va fi ajustat proiectul unde sintagma „de până la” va fi substituită cu sintagma „în mărime de cel puțin”.</p>

	<p>de stat responsabilă de întocmirea listei PEP, dar lista nici la moment nu există) considerăm că aplicarea sancțiunilor urmează a fi atribuită instanței judecătorești.</p> <p>În contextul celor menționate cu referire la amenzi, în scopul aplicării uniforme și corecte este binevenit să fie prevăzută procedura și modul de aplicare a sancțiunii în dependență de gravitatea încălcărilor comise, astfel încât să fie înlăturat factorul subiectiv la stabilirea acestor sancțiuni.</p>	<p>Actualmente acestea sunt riscurile pe care le implică lansarea unei instituții financiare în UE – de a fi descurajată prin sancțiuni în cazul implicării în tranzacții suspecte cu bună știință.</p> <p>Republica Moldova prin Acordul de asociere și-a asumat un angajament similar.</p> <p>Autoritatea care va aplica sancțiunea va fi Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca autoritate care cel mai bine cunoaște sistemul dat. Însă procedura și modul de aplicare a amenzilor vor fi adoptate prin lege separată de către Parlament.</p>
	<p>157.La articolul 22:</p> <p>Din alin. (6) se propune excluderea calificativului „pecuniară”, a priori amenda reprezintă în sine o sancțiune pecuniară și nu poate avea altă valoare decât bănească, utilizarea pleonasmelor în lege fiind nerecomandată;</p>	<p>157.Se acceptă</p> <p>Noțiunea de „<i>sancțiune pecuniară</i>” va fi utilizată în tot textul</p>
	<p>158.La articolul 24:</p> <p>La alin. (1) propunem ca intrarea în vigoare a Legii să nu anticipeze data prevăzută pentru intrarea în vigoare a Directivei 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20.05.2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, adică 27.06.2017.</p> <p>Dealtfel, fiecare stat membru UE are 2 ani la dispoziție pentru a-și ajusta legislația cu prevederile Directivei. Similar, și în Republica Moldova, entităților raportoare și autorităților responsabile de implementare urmează a fi acordat un termen de 2 ani, suficient pentru a se conforma prevederilor Legii și actelor normative de implementare.</p> <p>e.</p>	<p>158.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

		<p>159.La articolul 24:</p> <p>Totodată alineatul (1) prevede că prezenta Lege intră în vigoare în termen de 3 luni din data publicării, dar ajustarea cadrului legal privind executarea prezentei legi, adică adoptarea actelor, regulamentelor, ghidurilor necesare executării prezentei Legi se va efectua de către SPCSB în termen de 6 luni. În aceste condiții, urmează a fi oferite careva precizări în baza la care acte normative din domeniul PCSB și FT vor activa băncile comerciale în perioada ajustării cadrului legal privind executarea prezentei legi (adoptarea actelor, regulamentelor, ghidurilor, etc.).</p>	<p>159.Nu se acceptă.</p> <p>Conform regulei generale, pîna la intrarea în vigoare a prezentei Legi, va fi utilizat cadrul legal în vigoare la zi.</p>
		<p>160.La articolul 24:</p> <p>În alin. (6) și (7) se propune substituirea sintagmei „în termen de 6 luni” cu sintagma „în termen de 3 luni”.</p>	<p>160.Nu se acceptă.</p> <p>Termenul de 3 luni este unul mult prea restrîns.</p>
		<p>161.La articolul 24:</p> <p>La alin. (6) propunem după cuvintele „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor” completarea cu cuvintele: „și Organele de Supraveghere”.</p>	<p>161.Nu se acceptă.</p> <p>Activitatea Organelor de Supraveghere este reglementată de legislația din domeniul propriu de activitate.</p>
		<p>162.Propunem completarea art. 24 cu un nou alineat (8) după cum urmează:</p> <p>„(8) Entitățile raportoare ce cad sub incidența art. 4 alineatul 1, litera a), în termen de 3 luni de la data publicării actelor normative ale entităților prevăzute la art. 15 revizuite conform prevederilor prezentei legi, vor aduce actele sale normative interne în concordanță cu prezenta lege”.</p>	<p>162.Se acceptă.</p> <p>A se vedea alin.(7) al art.25.</p>
7	SERVICIUL PREVENIREA ȘI COMBATEREA SPĂLĂRII BANILOR	<p>163.Avînd în vedere importanța și actualitatea măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, considerăm că acestea constituie parte a asigurării securității statului. Astfel, în acest sens propunem modificarea prevederilor art. 1 după cum urmează.</p> <p><i>„Articolul 1. Scopul legii</i></p> <p><i>Prezenta lege instituie măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului care contribuie la asigurarea securității statului, avînd ca scop protejarea sistemului național financiar bancar, nebanicar și liberilor profesioniști, apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.”</i></p> <p>Luînd în considerare că atît prevederile art. 2 al Directivei 2015/849, cît și Glosarul Recomandărilor FATF nu prevăd în lista entităților raportoare</p>	<p>163.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

	<p>organele înregistrării de stat (ÎS „Camera Înregistrării de Stat” în cazul nostru), solicităm excluderea lit. f) din alin. (1) al art. 4 din proiect. Totodată, urmează a fi modificate (ajustate) toate referințele în textul proiectului la literele din alin. (1) al art. 4 pentru a exclude erorile și menține sensul legii.</p> <p>Consecutiv lit. e) din alin. 1) al art.15 urmează a fi exclusă și ajustate trimiterile de la alin. (10), „ <i>alin. (1), lit. a)-l)</i>”.</p>	
	<p>164.În vederea excluderii unor interpretări și ulterior aplicări confuze și eronate ale prevederilor art. 5, alin. (1), considerăm oportun excluderea lit.c) și modificarea lit.b) după cum urmează.</p> <p><i>„b) la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 1000 euro sau echivalentul lor, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, precum și la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 5000 euro sau echivalentul lor, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei indiferent dacă acestea se efectuează prin mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;”</i></p>	<p>164.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>165.În scopul asigurării unei aplicabilități ce ține de păstrarea și utilizarea copiilor documentelor de identificare a clienților pentru posibila necesitate a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, considerăm necesară ajustarea prevederilor ce țin de măsurile de precauție de la alin.(5) al art. 5 prin modificarea primei propoziții din aliniat după cum urmează.</p> <p><i>„Clienții sunt obligați să prezinte la cerere către entitățile raportoare toată informația, documentele și copiile acestora necesare implementării măsurilor de precauție.”</i></p> <p>De asemenea, în scopul excluderii unor lacune legislative care ar permite evitarea identificării beneficiarului efectiv de către entitățile raportoare, propunem modificarea art. 5, alin. (13) după cum urmează.</p> <p><i>„În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă o funcție de conducere de rang superior al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte, și le prezintă, la cerere,</i></p>	<p>165.Se acceptă Sintagma „<i>conducere de rang superior</i>” va fi substituită cu cuvântul „<i>administrator</i>” în contextul propunerii Asociației Băncilor.</p>

		<i>Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare.</i>	
		<p>166.La art. 11 alin. (2) după sintagma „...activitățile și tranzacțiile ...” propunem introducerea sintagmei „ale clienților...”, iar la alin. (3) după sintagma „...activitățile și tranzacțiile ...” propunem, la fel, introducerea sintagmei „ale clienților...” pentru a focusa exact care tranzacții sunt pasibile de raportare.</p> <p>La fel, deoarece unele operațiuni nu constituie potențial interes de examinare în virtutea tipului lor, propunem la art. 11, după alin. (3) introducerea alin. (4) cu următorul text.</p> <p><i>„(4) Sînt exceptate de la obligațiile de raportare prevăzute alin. (2) și (3) activitățile și tranzacțiile desfășurate între instituțiile financiare, între instituțiile financiare și Banca Națională a Moldovei, între instituțiile financiare și Trezoreria de Stat, între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat, precum și comisionul de la deservirea conturilor bancare și spezele bancare.”</i></p>	<p>166.Se acceptă</p> <p>Totodată în scopul corespunderii totale a prevederilor art. 11 la cerințele art. 33 al Directivei 2015/849, după sintagma „tranzacție suspectă” va fi inclusă sintagma „sau despre bunurile suspecte”.</p> <p>De asemenea în acest sens a fost optimizat alin. (5) al art. 11.</p> <p>La art.3 a fost introdusă noțiunea de „bun suspect”.</p>
		<p>167.La art. 16, alin. (3) după cuvântul „competente” propunem includerea sintagmei „naționale și din alte state” pentru a avea posibilitatea asigurării schimbului de informații cu serviciile similare din străinătate și a menține funcționarea corectă și eficientă a normelor acestui proiect de lege.</p>	<p>167.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
		<p>168.Întru excluderea unor interdicții și condiționalități care izvorăsc din alte acte legislative, fapt care pot diminua și restricționa aplicabilitatea normelor din prezentul proiect, considerăm necesar completarea ultimei propoziții din alin. (7) al art.16 după cum urmează.</p> <p><i>„Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, la solicitarea persoanelor fizice, organului de control al prelucrării datelor cu caracter personal, prezintă informații cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal numai după încetarea situației care justifică prelucrarea acestora în temeiul prezentei legi, fiind aplicate prevederile art. 15 și art. 32, alin. (7) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.”</i></p>	<p>168.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

		<p>De menționat că norma data va permite asigurarea conformității cu prevederile punctelor 43 și 46 din preambulul Directivei 2015/849 în acest domeniu.</p> <p>Mai mult ca atît, această norma va înlătura impedimentele aplicării altor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.</p>	
		<p>169. Pentru asigurarea corespunderii cerințelor art. 32, 49-57 al Directivei 2015/849 propunem includerea unui aliniat nou la art. 17 cu următorul conținut.</p> <p><i>„(12) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele cu funcții de supraveghere pot refuza cererea de informații dacă nu este conformă prevederilor prezentei legi sau solicitantul aplică standarde mai reduse decît cele prevăzute de prezenta lege.”</i></p>	<p>169. Se acceptă Acest aliniat va fi inclus la art. 17.</p>
		<p>170. În vederea asigurării conformității cu cerințele Recomandării 1 FATF, precum și Indicatorului de eficiență 1 al Metodologiei FATF, ce ține de coordonarea la nivel național a măsurilor antispălare a banilor, propunem stabilirea Parlamentului ca și coordonator al acestui proces, dat fiind faptul ca Serviciului ca parte a CNA este supus supravegherii parlamentare. Astfel, propunem completarea art. 17 cu alin. (13) cu următorul conținut.</p> <p><i>„(13) Evaluarea eficienței și coordonarea măsurilor și politicilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului la nivel național este asigurat de către Parlamentul Republicii Moldova.”</i></p>	<p>170. Se acceptă Acest aliniat va fi inclus la art. 24.</p>
		<p>171. La art. 18, alin. (4), (7) și (8) urmează a fi modificate pentru a asigura independența operațională și bugetară a Serviciului în conformitate cu Recomandarea 29 FATF și art. 32 al Directivei 2015/849 după cum urmează.</p> <p><i>„(4) Finanțarea și asigurarea tehnico-materială a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor se efectuează de la bugetul de stat și trebuie să acopere costul estimativ al tuturor activităților sale, inclusiv costuri de reprezentare și participare în cadrul organizațiilor internaționale de profil. Bugetul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor se aprobă de Parlament odată cu aprobarea bugetului Centrului Național Anticorupție și se remite Guvernului pentru includerea acestuia în proiectul bugetului de stat pentru anul bugetar următor.”</i></p> <p><i>„(7) Conducerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării</i></p>	<p>171. Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

	<p><i>Banilor de sine stătător și independent repartizează bugetul anual alocat conform necesităților, precum și stabilește sporurile și recompensele la salariu stabilite de legislație.</i></p> <p><i>(8) Conducerea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor stabilește responsabilitățile funcționale ale fiecărui colaborator și asigură repartizarea acestora conform ordinii interioare, precum și inițiază, desfășoară și adoptă decizii pe cauze disciplinare privind încălcarea obligațiilor profesionale, disciplinei de serviciu și conduitei profesionale a colaboratorilor.”.</i></p>	
	<p>172.Pentru asigurarea funcționării institutului de „colaboratori delegați”, propunem completarea alin. (10) de la art. 18 cu următoarea propoziție: <i>„La propunerea șefului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, directorul Centrului Național Anticorupție poate delega colaboratori din cadrul Centrului pentru realizarea sarcinilor concrete în cadrul Serviciului în conformitate cu prevederile prezentei legi”.</i></p> <p>De asemenea, luând în considerare aria vastă de aplicabilitate a acestui act legislativ, Serviciul urmează să dispune de toate pârghiile necesare de a elabora și adopta acte normative subordonate acestei legi pentru asigurarea unei bune aplicabilități. În acest sens, propunem completarea lit. f) din art. 19, alin. (1) după cum urmează.</p> <p><i>„f) emite în temeiul executării prezentei legi ordine, regulamente, recomandări, instrucțiuni și ghiduri;”.</i></p>	<p>172.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>173.Totodată, propunem completarea art. 19 cu un aliniat nou care va permite Serviciului inițierea procesului analitic și investigațiilor financiare în baza autosesizării ca urmare a parvenirii informației din surse alternative decât cele stabilite în prevederile art.4 și art. 11 al proiectului.</p> <p><i>„(4) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor examinează informațiile despre activitățile și tranzacțiile suspecte de spălarea banilor sau finanțarea terorismului parvenite din alte surse decât cele prevăzute la art. 4 al prezentei legi, inclusiv în baza autosesizării.”.</i></p>	<p>173.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

	<p>174.Considerăm necesar revizuirea a primei părți a Capitolului V „Măsuri asiguratorii” pentru a aduce o claritate în politica națională de sistare a mijloacelor financiare și bunurilor ale tranzacțiilor suspecte de spălarea banilor și finanțarea terorismului, precum și celor care conform Rezoluțiilor Consiliului de Securitate ONU aparțin entităților teroriste și teroriștilor în conformitate cu prevederile Legii nr. 25 din 04.03.2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.</p> <p>(1) <i>În conformitate cu competențele funcționale, entitățile raportoare, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare, organele de drept și judiciare aplică măsuri eficiente pentru identificarea, urmărirea, sistarea, sechestrarea și confiscarea bunurilor provenite din spălarea banilor, infracțiunile asociate acestora, finanțarea terorismului și finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă.</i></p> <p>(2) <i>Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, se vor abține de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen de până la 5 zile lucrătoare dacă stabilesc suspiciuni rezonabile care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acestora, finanțare a terorismului sau finanțare a proliferării armelor de distrugere în masă în curs de pregătire ori de realizare, și informează imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, dar nu mult de 24 ore de la momentul abținerii.</i></p> <p>(3) <i>Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu în baza permisiunii scrise și confirmate emise de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</i></p> <p>(4) <i>În cazul stabilirii suspiciunilor de spălare a banilor sau comiterea infracțiunilor asociate acestora, în baza informațiilor parvenite în conformitate cu prevederile prezentei legi, inclusiv solicitările serviciilor similare din alte jurisdicții, în scopul aplicării măsurilor asiguratorii, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor emite decizii de sistare a executării activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acestora, finanțare a terorismului sau finanțare a proliferării armelor de distrugere în masă, de aplicare a restricțiilor în privința bunurilor pe un termen de până la 30 zile lucrătoare, despre care fapt notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării.</i></p> <p>(5) <i>La recepționarea deciziei Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor destinatarul este obligat:</i></p>	<p>174.Se acceptă parțial</p> <p>În esență prevederile articolului 21 rămân neschimbate conform propunerii doar că noțiunea de „restricții în privința bunurilor” va fi substituită cu sintagma „sistare a bunurilor”, iar sintagma „suspiciuni rezonabile” cu „suspiciuni pertinente”.</p> <p>La fel, la alin. (5) lit. d) va fi modificată în comparație cu propunerea efectuată. În final art. 21 va avea următorul conținut.</p> <p style="text-align: right;">„Capitolul V</p> <p>MĂSURI ASIGURATORII ȘI</p> <p>RĂSPUNDERE</p> <p>Articolul 21. Măsuri asiguratorii</p> <p>(1) <i>În conformitate cu competențele funcționale, entitățile raportoare, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare, organele de drept și judiciare aplică măsuri eficiente pentru identificarea, urmărirea, sistarea, sechestrarea și confiscarea bunurilor provenite din spălarea banilor, infracțiunile asociate acesteia, finanțarea terorismului și finanțarea proliferării armelor de distrugere în masă.</i></p> <p>(2) <i>Entitățile raportoare, din oficiu sau la solicitare, se vor abține de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen de până la 5 zile lucrătoare dacă stabilesc suspiciuni pertinente care pot indica despre acțiuni de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acesteia, finanțare a</i></p>
--	--	---

	<p>a) să înregistreze decizia, indicând data și ora exactă;</p> <p>b) să sisteze imediat executarea activităților sau tranzacțiilor, să aplice restricțiile asupra bunurilor pe termenul indicat în decizie, cu excepția operațiunilor de suplimentare a contului;</p> <p>c) să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind valoarea bunurilor sistate sau supuse restricțiilor, inclusiv disponibilul de mijloace bănești în conturile bancare;</p> <p>d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor operațiuni în privința bunurilor sistate sau supuse restricțiilor, să comunice imediat despre acest fapt Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(5) Deciziile privind sistarea activității sau tranzacției suspecte și privind aplicarea restricțiilor în privința bunurilor devin executorie din momentul recepționării de către destinatar.</p> <p>(6) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor poate retrage decizia de sistare a activității sau a tranzacției suspecte sau de aplicare a restricțiilor în privința bunurilor emise până la expirarea termenului indicat dacă au încetat cauzele și condițiile care au justificat emiterea acestor decizii.</p> <p>(7) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, până la expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (3), prin demers motivat, solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își are sediu prelungirea termenelor din deciziile emise dacă în cadrul investigațiilor financiare și verificărilor sursei bunurilor utilizate în activități și tranzacții există suspiciuni de spălare a banilor, este în așteptarea răspunsurilor la solicitările efectuate pe cazul gestionat sau proprietarul, posesorul bunurilor sau reprezentantul acestora evită prezentarea informației complete cu privire la legalitatea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, precum și în alte circumstanțe care împiedică stabilirea sursei de proveniență a bunurilor care constituie obiect al verificării.</p> <p>(8) Instanța de judecată, prin încheiere, dispune prelungirea sau respingerea sistării executării activității sau tranzacției suspecte de spălarea banilor sau a aplicării restricțiilor în privința bunurilor, în baza demersului motivat, care se înaintează de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu cel puțin o zi înainte de expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (3) emise de Serviciu. Prolungirea termenului stabilit de judecător nu poate depăși 60 de zile lucrătoare pe fiecare caz în parte. Încheierea judecătorului privind prelungirea termenului sunt aduse la</p>	<p>terrorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă în curs de pregătire ori de realizare, și informează imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, dar nu mult de 24 ore de la momentul abținerii.</p> <p>(3) Măsurile aplicate conform prevederilor alin. (2) încetează din oficiu în baza permisiunii scrise și confirmate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(4) În cazul stabilirii suspiciunilor pertinente de spălare a banilor sau comitere a infracțiunilor asociate acesteia, de finanțare a terorismului sau a proliferării armelor de distrugere în masă, în baza informațiilor parvenite în conformitate cu prevederile prezentei legi, inclusiv solicitările serviciilor similare din alte jurisdicții, în scopul aplicării măsurilor asiguratorii, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor emite decizii de sistare a executării acestor activități sau tranzacții, precum și decizii de sistare a bunurilor suspecte, pe un termen de până la 30 zile lucrătoare, despre care fapt notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării.</p> <p>(5) La recepționarea deciziei Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, entitatea raportoare este obligată:</p> <p>a) să înregistreze decizia, indicând data și ora exactă;</p> <p>b) să sisteze imediat executarea activităților sau tranzacțiilor, să sisteze bunurile pe termenul indicat în decizie, cu</p>
--	--	---

	<p>cunoștința persoanei fizice sau juridice subiect al aplicării sistării sau al restricției.</p> <p>(9) Până la expirarea termenului prevăzut la alin. (8) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va întreprinde toate măsurile necesare în conformitate cu prevederile prezentei legi în scopul transmiterii materialelor suficiente organelor competente pentru adoptarea deciziilor ulterioare privind bunurile în privința cărora au fost aplicate măsuri asigurătorii.</p> <p>(10) Deciziile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor emise în baza prevederilor alin.(3) pot fi contestate în procedura de contencios administrativ, iar încheierea judecătorului privind prelungirea sau respingerea prelungirii termenului din deciziile prevăzute la alin. (3) pot fi atacate cu recurs, în modul stabilit de legislație, de către persoana care se consideră lezată în drepturi.</p> <p>(11) Instanța de contencios administrativ sau, după caz, instanța de recurs poate dispune suspendarea executării deciziilor și aplicării restricțiilor ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prevăzute la alin. (3) și, respectiv, încheierilor judecătorului privind prelungirea termenului acestora, numai la cererea reclamantului, depusă concomitent sau după depunerea contestației, și doar în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) motivele invocate de reclamant în susținerea contestației sînt pertinente și bine întemeiate;</p> <p>b) reclamantul prezintă argumente că circumstanțele litigiului reclamă dispunerea urgentă a suspendării executării actului contestat pentru a evita prejudicierea gravă și ireparabilă a intereselor reclamantului;</p> <p>c) prejudiciul care ar putea fi cauzat reclamantului depășește interesul public urmărit prin emiterea actului contestat.</p> <p>(12) Cererea de suspendare a executării actelor contestate, depusă în condițiile alin. (11), se examinează în termen de cel mult 5 zile de la depunere, cu citarea obligatorie a părților, instanța urmînd să pronunțe o încheiere motivată privind suspendarea sau refuzul de suspendare a executării actelor contestate.</p> <p>(13) Entitățile raportoare identifică activitățile, tranzacțiile, persoanele și entitățile suspecte de spălarea banilor, finanțarea terorismului sau proliferării armelor de distrugere în masă pasibile măsurilor asigurătorii prevăzute în alin. (2) aplicînd programe interne proprii privind prevenirea și</p>	<p>excepția operațiunilor de suplimentare a contului;</p> <p>c) să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind valoarea bunurilor sistate, inclusiv disponibilul de mijloace bănești în conturile bancare;</p> <p>d) în momentul parvenirii solicitărilor din partea clientului sau reprezentantului acestuia privind efectuarea unor activități, tranzacții sau operațiuni cu bunurile sistate, să aducă la la cunoștință motivul sistării, numărul de ordine, data de emitere și emitentul deciziei și să comunice imediat despre acest fapt Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(6) Deciziile privind sistarea activității, tranzacției sau bunurilor devin executorie din momentul recepționării de către entitatea raportoare.</p> <p>(7) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor poate retrage decizia de sistare a activității sau a tranzacției suspecte sau de sistare a bunurilor suspecte emise până la expirarea termenului indicat dacă au încetat cauzele și condițiile care au justificat emiterea acestor decizii.</p> <p>(8) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, pînă la expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (4), prin demers motivat, solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își are sediu prelungirea termenelor din deciziile emise dacă în cadrul investigațiilor financiare și verificărilor sursei bunurilor utilizate în activități și</p>
--	--	--

	<p>combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>(14) Dacă în termenele indicate la alin. (3) și (8) nu au fost identificați beneficiarii efectivi ai bunurilor în privința cărora au fost aplicate măsuri asiguratorii, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își are sediu aplicarea restricțiilor pe un termen care nu depășește un an de zile în privința bunurilor pînă la identificarea beneficiarilor efectivi.</p> <p>(15) Dacă beneficiarii efectivi ai bunurilor nu au fost identificați în termen de pînă la un an de zile de la data aplicării restricțiilor prevăzute la alin. (14), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organele procuraturii solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își au sediile permisiunea de a trece aceste bunuri în proprietatea statului proporțional cotei deținute de către beneficiarul efectiv neidentificat, care vor fi realizate pe piață conform procedurii stabilite, iar mijloacele bănești vor trece în venitul statului. Beneficiarii efectivi ai bunurilor pot revendica restituirea acestora sau contravaloare lor în termen de pînă la 3 ani de la data trecerii bunului în proprietatea statului.</p> <p>(16) Prin derogare de la prevederile aliniatului 2 entitatea raportoare în baza permisiunii scrise al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea tranzacțiilor respective este imposibilă sau poate zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor unei operațiuni suspecte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Prevederile date nu aduc atingere obligațiilor internaționale prevăzute de prezenta lege.</p> <p>Articolul 22. Aplicarea sancțiunilor stabilite de organizațiile internaționale</p> <p>(1) Entitățile raportoare aplică direct și imediat sancțiunile stabilite de rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și actele Uniunii Europene în partea ce ține de sistarea bunurilor ale persoanelor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, în finanțarea și în acordarea de sprijin acestora pe alte căi; ale persoanelor juridice dependente sau controlate direct ori indirect de astfel de persoane și entități; ale persoanelor fizice și juridice care acționează în numele sau la indicația unor asemenea persoane și entități, inclusiv mijloacele derivate sau generate de bunurile care le aparțin sau care sunt controlate, direct sau indirect, de persoanele și entitățile menționate, precum și de persoanele fizice și juridice asociate lor.</p>	<p>tranzacții se confirmă suspiciunile inițiale, este în așteptarea răspunsurilor la solicitările efectuate pe cazul gestionat sau proprietarul, posesorul bunurilor sau reprezentantul acestora evită prezentarea informației complete cu privire la legalitatea sursei bunurilor care constituie obiect al verificării, precum și în alte circumstanțe care împiedică stabilirea sursei de proveniență a bunurilor care constituie obiect al verificării.</p> <p>(9) Instanța de judecată, prin încheiere, dispune prelungirea sau respingerea sistării executării activității sau tranzacției sau sistării bunurilor, în baza demersului motivat, care se înaintează de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu cel puțin o zi înainte de expirarea termenului din deciziile prevăzute la alin. (3) emise de Serviciu. Prolungirea termenului stabilit de judecător nu poate depăși 60 de zile lucrătoare pe fiecare caz în parte. Încheierea judecătorului privind prelungirea termenului de sistare sunt aduse la cunoștința persoanei fizice sau juridice subiect al aplicării sistării.</p> <p>(10) Pînă la expirarea termenului prevăzut la alin. (9) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor va întreprinde toate măsurile necesare în conformitate cu prevederile prezentei legi în scopul transmiterii materialelor suficiente organelor competente pentru adoptarea deciziilor ulterioare conform competenței.</p> <p>(11) Deciziile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor emise în baza prevederilor alin.(4) pot fi contestate</p>
--	--	---

	<p>(2) Întru executarea prevederilor alin. (1) entitățile raportoare se abțin de la executarea de activități și tranzacții cu bunuri pentru un termen nelimitat și informează imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, dar nu mult de 24 ore de la momentul abținerii.</p> <p>(3) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor informează Serviciul de Informații și Securitate despre faptul identificării și localizării bunurilor prevăzute la alin. (1) și solicită Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene instrucțiuni privind acțiunile ulterioare.</p> <p>(4) Entitățile raportoare monitorizează permanent paginile web oficiale ale Organizației Națiunilor Unite, Uniunii Europene și Serviciului de Informații și Securitate pentru executarea imediată a prevederilor alin. (1).</p> <p>(5) Lista națională a persoanelor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă se elaborează, actualizează de către Serviciul de Informații și Securitate și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(6) Drept temei pentru includerea unei persoane sau a unei entități în lista națională menționată la alin.(5) servesc:</p> <p>a) listele elaborate și actualizate de organizațiile internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și de actele Uniunii Europene privind persoanele și entitățile implicate în activități teroriste sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>b) hotărârea definitivă a instanței de judecată din Republica Moldova privind declararea organizației din Republica Moldova sau din alt stat ca fiind teroristă sau care proliferă armele de distrugere în masă;</p> <p>c) hotărârea judecătorească definitivă privind încetarea sau suspendarea activității organizației implicate în activități teroriste, extremiste sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>d) hotărârea judecătorească definitivă privind condamnarea persoanei pentru comiterea de act terorist sau de altă infracțiune cu caracter terorist sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>e) ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința persoanei care a comis act terorist sau o altă infracțiune cu caracter terorist sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>f) hotărârea penală definitivă pronunțată de o instanță de judecată străină, recunoscută, în modul stabilit, de instanțele judecătorești naționale, în privința persoanelor și entităților implicate în activități teroriste sau de</p>	<p>în procedura de contencios administrativ, iar încheierea judecătorului privind prelungirea sau respingerea prelungirii termenului din deciziile prevăzute la alin. (4) pot fi atacate cu recurs, în modul stabilit de legislație, de către persoana care se consideră lezată în drepturi.</p> <p>(12) Instanța de contencios administrativ sau, după caz, instanța de recurs poate dispune suspendarea executării deciziilor ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prevăzute la alin. (4) și, respectiv, încheierilor judecătorului privind prelungirea termenului acestora, numai la cererea petiționarului, depusă concomitent sau după depunerea contestației, și doar în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) motivele invocate de reclamant în susținerea contestației sînt pertinente și bine întemeiate;</p> <p>b) reclamantul prezintă argumente că circumstanțele litigiului reclamă dispunerea urgentă a suspendării executării actului contestat pentru a evita prejudicierea gravă și ireparabilă a intereselor reclamantului;</p> <p>c) prejudiciul care ar putea fi cauzat reclamantului depășește interesul public urmărit prin emiterea actului contestat.</p> <p>(13) Cererea de suspendare a executării actelor contestate, depusă în condițiile alin. (12), se examinează în termen de cel mult 5 zile de la depunere, cu citarea obligatorie a părților, instanța urmînd să pronunțe o încheiere motivată</p>
--	--	--

	<p>proliferare a armelor de distrugere în masă.</p> <p>(7) Entitățile raportoare anulează din oficiu măsurile prevăzute la alin. (2) și informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în următoarele cazuri:</p> <p>a) persoana sau entitatea a fost exclusă din listele elaborate de organizațiile internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și actele Uniunii Europene privind persoanele și entitățile implicate în activități teroriste sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>b) ispășirea pedepsei în baza sentinței de condamnare pentru comiterea unui act terorist sau altei infracțiuni cu caracter terorist sau de proliferare a armelor de distrugere în masă;</p> <p>c) decesul persoanei fizice sau lichidarea persoanei juridice.</p> <p>(8) Despre includerea sau excluderea unei entități sau persoane în listele naționale și măsurile care urmează a fi întreprinse, Serviciul de Informații și Securitate va informa entitățile raportoare, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de supraveghere ale entităților raportoare prevăzute la art. 15.</p> <p>(9) Măsurile prevăzute la alin. (1) și (2) sunt aplicabile față de bunurile care aparțin unei organizații sau entități teroriste indiferent de faptul dacă infracțiunea cu caracter terorist a fost comisă sau dacă bunurile au fost utilizate la comiterea acestei infracțiuni.</p> <p>(10) Măsurile prevăzute la alin. (2) nu se aplică asupra următoarelor bunuri:</p> <p>a) mijloacelor financiare necesare pentru asigurarea minimului existent de trai conform indicilor oficial calculați pentru Republica Moldova;</p> <p>b) mijloacelor financiare necesare pentru tratamentul medical urgent;</p> <p>c) mijloacelor financiare necesare pentru achitarea taxelor și impozitelor la buget și primelor de asigurare obligatorie;</p> <p>d) mijloacelor financiare necesare pentru alte cheltuieli extraordinare sau legate de menținerea bunurilor în regim de sistare sau restricții.</p> <p>(11) Valoarea, frecvența și termenii de achitare a mijloacelor financiare prevăzute la alin. (10), lit. a), b) și d) vor fi stabilite la cerere de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în coordonare cu Serviciul de Informații și Securitate.</p> <p>(12) Entitățile raportoare nu stabilesc relații de afaceri cu persoanele și entitățile implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de</p>	<p>privind suspendarea sau refuzul de suspendare a executării actelor contestate.</p> <p>(14) Entitățile raportoare identifică activitățile, tranzacțiile, persoanele și entitățile suspecte de spălarea banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acestora, finanțarea terorismului sau proliferării armelor de distrugere în masă pasibile măsurilor asiguratorii prevăzute în alin. (2) aplicând programe interne proprii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>(15) Dacă în termenele indicate la alin. (4) și (9) nu au fost identificați beneficiarii efectivi ai bunurilor în privința cărora au fost aplicate măsuri asiguratorii, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își are sediu sistarea pe un termen care nu depășește un an de zile în privința bunurilor până la identificarea beneficiarilor efectivi.</p> <p>(16) Dacă beneficiarii efectivi ai bunurilor nu au fost identificați în termen de până la un an de zile de la data aplicării măsurilor asiguratorii prevăzute la alin. (15), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organele procuraturii solicită instanței de judecată din raza teritorială în care își au sediile permisiunea de a trece aceste bunuri în proprietatea statului proporțional cotei deținute de către beneficiarul efectiv neidentificat, care vor fi realizate pe piață conform procedurii stabilite, iar mijloacele bănești vor trece în venitul statului. Beneficiarii efectivi ai bunurilor pot revendica restituirea acestora</p>
--	---	--

		<p><i>distrugere în masă incluse în listele naționale și internaționale, iar în cazul unor relații deja existente aplică măsurile prevăzute la alin</i></p>	<p><i>sau contravaloare lor în termen de până la 3 ani de la data trecerii bunului în proprietatea statului.</i></p> <p><i>(17) Prin derogare de la prevederile aliniatului 2 entitatea raportoare în baza permisiunii scrise al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor efectuează activitatea sau tranzacția suspectă atunci când abținerea de la executarea tranzacțiilor respective este imposibilă sau poate zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor unei operațiuni suspecte de spălare a banilor, de comitere a infracțiunilor asociate acesteia, de finanțare a terorismului, sau a proliferării armelor de distrugere în masă.. Prevederile date nu aduc atingere obligațiilor ce rezultă din implementarea sancțiunilor financiare asociate cu activitățile de terorism și proliferare a armelor de distrugere în masă.”</i></p> <p><i>În scopul corespunderii cu cerințele R6 și 7 FATF a fost introdus art. 22 cu titlul „Implementarea sancțiunilor financiare asociate cu activitățile de terorism și proliferare a armelor de distrugere în masă”.</i></p> <p><i>În acest sens la art. (3) a fost substituită noțiunea de „aplicare a restricțiilor în privința bunurilor” cu noțiunea „măsuri restrictive în privința bunurilor”.</i></p> <p><i>Astfel, art. 22 va avea următorul conținut:</i></p> <p>„Articolul 22. Implementarea sancțiunilor financiare asociate cu activitățile de terorism și proliferare a armelor de distrugere în masă</p>
--	--	---	--

			<p>(1) Entitățile raportoare aplică imediat măsuri restrictive în privința bunurilor, inclusiv celor obținute din sau generate de bunuri, care aparțin sau sunt deținute ori controlate, direct sau indirect, de persoanele, grupurile și entitățile incluse în lista menționată la alin. (11), precum și de persoanele juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.</p> <p>(2) Entitățile raportoare se abțin de la executarea de activități și tranzacții în favoarea sau beneficiul, direct sau indirect, al persoanelor, grupurilor și entităților incluse în lista menționată la alin. (11), precum al persoanelor juridice care aparțin sau sunt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.</p> <p>(3) Măsurile restrictive menționate la alin. (1) și (2) se aplică imediat și se mențin pe un termen nedeterminat, până la data indicată în decizia privind ridicarea măsurii restrictive comunicată de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în conformitate cu alin. (10) al prezentului articol.</p> <p>(4) Entitățile raportoare transmit neîntârziat informația privind aplicarea măsurii restrictive Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în termen de cel mult 24 de ore din momentul aplicării măsurii restrictive, care, la rândul său, informează neîntârziat, în termen de cel mult 24 de ore, Serviciul de Informație și Securitate și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene pentru transmiterea informației organelor și autorităților</p>
--	--	--	--

			<p>competente ale Organizației Națiunilor Unite și Uniunii Europene.</p> <p>(5) Entitățile raportoare acceptă plăți suplimentare efectuate de o parte terță sau majorare a valorii bunurilor asupra cărora au fost aplicate măsurile restrictive menționate la alin. (1) și (2) și extind aplicabilitatea măsurilor restrictive asupra acestor bunuri suplimentare. Informația privind extinderea măsurilor restrictive asupra bunurilor suplimentare se transmite neîntârziat, în termen de cel mult 24 de ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, care acționează în conformitate cu alin. (4).</p> <p>(6) În cazul unor dubii sau suspiciuni care nu permit stabilirea unei convingeri ferme privind identitatea persoanei, grupului sau entității incluse în lista menționată la alin. (11), entitățile raportoare informează neîntârziat despre aceasta, în termen de cel mult 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. În termen de cel mult 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după consultarea Serviciului de Informații și Securitate, informează entitatea raportoare despre necesitatea de aplicare sau neaplicare a măsurilor restrictive.</p> <p>(7) Entitățile raportoare nu stabilesc relații de afaceri cu persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste și de proliferare incluse în lista menționată la alin. (11) și informează neîntârziat despre aceasta, în termen de cel mult 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării</p>
--	--	--	---

			<p><i>Banilor.</i></p> <p>(8) <i>La solicitarea persoanei, grupului sau entității vizate, sau a oricărei alte părți interesate, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în coordonare cu Serviciul de Informații și Securitate, poate autoriza efectuarea plăților din contul bunurilor asupra cărora au fost aplicate măsurile restrictive, în următoarele scopuri:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) asigurarea minimului existent de trai conform indicilor oficiali calculați pentru Republica Moldova;</i> <i>b) tratamentul medical urgent;</i> <i>c) achitarea taxelor și impozitelor la buget și primelor de asigurare obligatorie;</i> <i>d) alte cheltuieli extraordinare sau legate de menținerea bunurilor asupra cărora au fost aplicate măsurile restrictive.</i> <p>(9) <i>Decizia Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind autorizarea sau refuzul autorizării plăților menționate la alin. (8) poate fi contestată în procedura de contencios administrativ, iar încheierea judecătorului poate fi atacată cu recurs, în modul stabilit de legislație.</i></p> <p>(10) <i>Decizia privind ridicarea măsurii restrictive se adoptă de Serviciul de Informații și Securitate în temeiul modificărilor intervenite privind excluderea unei sau unor persoane, grupuri sau entități din listele menționate la alin (11) lit. a)-c) sau modificarea listei menționate la alin. (11) lit d) în cazul dispariției criteriilor care au constituit temei pentru includerea persoanei, grupului sau entității în lista suplimentară. Decizia se adoptă imediat, în</i></p>
--	--	--	--

			<p>termen de cel mult 24 de ore din momentul modificării și se comunică Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pentru informarea ulterioară a entității raportoare care a aplicat măsura restrictivă.</p> <p>(11) Lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare care fac obiectul măsurilor restrictive include:</p> <p>a) lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste a Consiliului de Securitate al ONU;</p> <p>b) lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități de proliferare a Consiliului de Securitate al ONU;</p> <p>c) lista persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste a Uniunii Europene;</p> <p>d) lista suplimentară a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste a Serviciului de Informații și Securitate.</p> <p>(12) Listele persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și Uniunii Europene se aplică direct și au efect imediat pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>(13) Lista suplimentară a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste a Serviciului de Informații și Securitate se aplică și are efect imediat după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>
--	--	--	--

			<p>(14) Criteriile care stau la baza identificării, includerii și excluderii acestor categorii din lista suplimentară se aprobă de Serviciul de Informație și Securitate. Lista suplimentară include:</p> <p>a) persoanele fizice care săvârșesc sau încearcă să săvârșească un act terorist, participă la un astfel de act sau facilitează săvârșirea acestuia</p> <p>b) grupurile sau entitățile care săvârșesc sau încearcă să săvârșească un act de terorism, participă la un astfel de act sau facilitează săvârșirea acestuia</p> <p>c) persoanele juridice, grupurile sau alte entități care aparțin sau sunt controlate de una sau mai multe persoane, grupuri sau entități menționate la lit. a) și b)</p> <p>d) persoanele fizice sau juridice, grupurile sau alte entități care acționează în numele sau la ordinul uneia sau mai multor persoane, grupuri sau entități menționate la lit. a) și b).</p> <p>(15) Serviciul de Informații și Securitate aduce la cunoștința persoanelor, grupurilor și entităților vizate despre faptul includerii acestora în listă, motivele includerii și căile legale de contestare a deciziei.</p> <p>(16) Serviciul de Informații și Securitate elaborează, actualizează și publică în Monitorul Oficial lista consolidată a persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă care include toate categoriile listelor menționate la alin. (11) lit. a)-d).</p>
--	--	--	--

			<p>(17) Informația privind modificarea listelor menționate la alin. (11) lit. a)-d) care vizează includerea sau excluderea uneia sau mai multor persoane, grupuri sau entități se transmite imediat de către Serviciul de Informații și Securitate entităților raportoare, autorităților de supraveghere și Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(18) Pentru asigurarea aplicabilității și efectului listelor persoanelor, grupurilor și entităților implicate în activități teroriste și de proliferare a armelor de distrugere în masă, în conformitate cu alin. (12) și (13), entitățile raportare monitorizează permanent paginile web oficiale ale Organizației Națiunilor Unite, Uniunii Europene și Serviciului de Informație și Securitate.”.</p> <p>Consecutiv corespunderii noilor prevederi au fost operate modificări la art. 20, alin. (4) și (5), art. (14), alin. (9), (10) și (11).</p>
		<p>175. Consecutiv propunem modificarea noțiunii de „bunuri sistate” și „sistare a tranzacției”. Astfel, definiția „bunuri sistate” de la art. 3 va avea următorul cuprins: „bunuri sistate - bunurile care sunt subiect al măsurilor asiguratorii sau aplicării sancțiunilor internaționale în contextul prevederilor prezentei legi;”</p>	<p>175. Se acceptă</p> <p>Noțiunea dată va avea o definiție ajustată de noile modificări:</p> <p>„bunuri sistate - bunurile care sunt subiect al măsurilor asiguratorii prevăzute de t. 21 al prezentei legi;”</p>
		<p>176. Noțiunea de „sistare a tranzacției” urmează fi substituită cu noțiunea de „sistarea a activității și tranzacției” pentru a corespunde sensului măsurilor asiguratorii prevăzute la art. 21.</p>	<p>176. Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

		<p>177.În scopul ajustării proiectului la prevederile art. 59 al Directivei 2015/849 este necesară inversarea cuantumului sancțiunilor stabilite la art.22 al proiectului (în proiect art.23 alin. (4) lit. a) și b) de la valoarea maximă la cea minimă.</p> <p>Astfel, la alin. (4), lit. a) sintagma „...în mărime de până la 1 000 000 euro...” va fi înlocuită cu sintagma „...în mărime de cel puțin 1 000 000 euro...”, și la lit. b) sintagma „...în mărime de până la 5 000 000 euro...” va fi substituită cu sintagma „...în mărime de cel puțin 5 000 000 euro...”.</p>	<p>177. Nu se acceptă</p> <p>Sintagma de la art. 22 alin. (4), lit. a) (în proiect art.23 alin. (4) lit. a) și b) sintagmele „...în mărime de până la 1 000 000 euro...” și sintagma „...în mărime de până la 5 000 000 euro...” sunt compatibile cu legislația UE.</p>
		<p>178.Articolul 24 „Dispoziții finale și tranzitorii” urmează a fi modificat pentru a permite implementarea graduală a prevederilor prezentei legi.</p> <p>Propunem termenul de intrare în vigoare a prezentei legi să constituie 26 iunie 2017 (odată cu intrarea în vigoare a Directivei 2015/849). Organele cu funcții de supraveghere și Guvernul vor avea o perioadă de 3 luni de la data publicării să modifice alte acte legislative și normative aferente, iar entitățile raportoare încă 2 luni să ajusteze procedurile interne și să procure produsele software necesare.</p>	<p>178.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
8	SERVICIUL DE INFORMAȚII ȘI SECURITATE	<p>179.La art. 3 conținutul noțiunilor „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel internațional” și „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național” <i>parțial se contrapune. Mai multe funcții din prima noțiune ce vizează funcțiile publice importante la nivel internațional (membri ai guvernelor, viceministri, parlamentari, judecători ai Curții Supreme de Justiție, etc.) sunt identice cu funcțiile din noțiunea ce vizează funcțiile publice importante la nivel național (care se echivalează cu cele stabilite în Legea nr. 199 din 16.07.2010). In acest sens, propunem revizuirea sensului noțiunilor vizate, în vederea delimitării clare a conținutului acestora;</i></p>	<p>179.Se acceptă</p> <p>A fost revizuită noțiunea de persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național după cum urmează.</p> <p><i>„persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național - persoane fizice care au deținut sau care dețin funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația, inclusiv membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, persoane de conducere ale partidelor politice și militari;”.</i></p> <p>Lista persoane fizice care au deținut sau care dețin funcții de demnitate publică proeminente va fi adoptată de Serviciul</p>

			Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.
		<p>180.La art. 3: la noțiunea „<i>infracțiuni asociate spălării banilor</i>” atestăm lipsa clarității și previzibilității normei juridice, sensul noțiunii fiind ambiguu, cu posibile interpretări extensive. În acest context, propunem revizuirea noțiunii respective, cu concretizarea expresă a infracțiunilor din Codul penal care sunt considerate infracțiuni asociate spălării banilor (ex. noțiunea „<i>acte conexe actelor de corupție</i>” reflectată în art. 16 alin. (3) din Legea nr.90 din 25.04.2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției).</p>	<p>180.Nu se acceptă Republica Moldova a adoptat principiul „all crime approach”, care presupune că crimă asociată spălării banilor poate fi orice infracțiune care generează venituri. În acest context nominalizarea articolelor din Codul penale este inoportună.</p>
		<p>181.La art. 6 alin. (1), după sintagma „Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor,” a se completa cu textul „Serviciului de Informații și Securitate (în partea ce ține de finanțarea terorismului)”, avînd în vedere că SIS are competențe directe în activitatea de prevenire și combatere a terorismului. În acest sens, accentuăm că în conformitate cu prevederile art.7 lit. d) din Legea nr.753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, una din atribuțiile principale ale Serviciului este <i>desfășurarea activității de combatere a terorismului, finanțării și asigurării materiale a actelor teroriste</i>; Din considerentele enunțate, propunerea în cauză este valabilă în redacție identică și pentru art. 9 alin. (1) - (4) și art. 12 alin. (2).</p>	<p>181.Nu se acceptă Această prevedere nu limitează sau subminează careva atribuții funcționale ale SIS. Rolul SIS în identificarea riscurilor aferente terorismului este de bază în Republica Moldova.</p> <p>Norma dată doar stabilește o legătură între entitățile raportarea și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, care este instituția de bază care acumulează, analizează informația necesară procesului de evaluare națională a riscurilor și prezintă Guvernului spre publicarea Raportul de evaluare.</p> <p>SIS va contribui esențial la completarea chestionărilor de evaluare și evaluare propriu-zisă, fapt care și s-a realizat deja pe parcursul evaluării inițiate în 2015 prin HG nr.697 din 09 octombrie.</p>
		<p>182.La art. 11 alin. (1), după sintagma „finanțare a terorismului” a se completa cu textul „(în acest caz cu sesizarea neîntârziată a Serviciului de Informații și Securitate)”.</p>	<p>182.Nu se acceptă Norma dată stabilește modul de raportarea a tranzacțiilor suspecte către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Standardul internațional în domeniu (R</p>

			<p>20FATF, art. 33 al Directivei 2015/849) prevede raportarea către Unitatea de Inteligență Financiară, care în RM este Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Alți destinatari nu sunt pentru că ar intra în contradicție cu funcțiile și obiectivele standardelor internaționale. Deoarece toate tranzacțiile suspecte obligatoriu trec un proces analitic, după care în cazul confirmării suspiciunii, informația aferentă este remisă de SPCSB către organelor competente, inclusiv SIS-ului în cazul finanțării terorismului.</p>
		<p>183.La art. 15 alin. (1) a se completa cu o nouă literă o), cu următorul conținut:</p> <p>„o) Serviciul de Informații și Securitate - pentru entitățile prevăzute în art. 4 alin. (1), în limitele competenței de prevenire și combatere a finanțării terorismului.”</p>	<p>183.Nu se acceptă</p> <p>Competența de supraveghere a entităților raportoare este deja stabilită de alin. (1), lit. a)-k) pentru ambele componente (spălarea banilor și finanțarea terorismului), iar propunerea dată ar dubla neîntemeiat aceste funcții.</p> <p>De menționat că, organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare au fost identificate în baza principiului supravegherii generale și prudențiale dea existente.</p>
		<p>184.La art. 16 alin. (6), după cuvântul „interzis”, a se completa cu textul „cu excepția persoanelor menționate în alin. (7).</p>	<p>184.Nu se acceptă</p> <p>Excepții nu pot fi incluse deoarece contravin standardului internațional cu privire la protecția informației acumulate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (R9, 29 FATF, art. 41-46 al Directivei 2015/849).</p>

185.Art. 16 a se completa cu un nou alin. (7) cu următorul conținut „(7) *Angajații Serviciului de Informații și Securitate abilitați prin ordinul directorului SIS cu atribuții de prevenire și combatere a finanțării terorismului, au acces la bazele informaționale ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în baza acordului de cooperare informațională între Serviciul de Informații și Securitate și Centrul Național Anticorupție*”;

Concomitent, celelalte alineate urmează a fi renumerotate.

Necesitatea completării rezultă atât din calitatea sus-menționată a SIS în domeniu (*desfășurarea activității de combatere a terorismului, finanțării și asigurării materiale a actelor teroriste*), cât și în temeiul recomandării 26 a FATF, potrivit căreia se stabilește necesitatea instituirii FIU (unității de informații financiare), sarcinile acesteia fiind — „*centru național pentru primirea, analiza și difuzarea RTS (rapoartelor de tranzacții suspecte) și altor informații privind potențiale cazuri de spălare a banilor și finanțării terorismului...*”

Drept temei suplimentar menționăm Strategia Consiliului Uniunii Europene nr. 1778/1/08 REV 1 privind finanțarea terorismului (în continuare Strategie), și actele comunitare ce rezultă din aceasta, care stabilește modalități de îmbunătățire a colaborării între unitățile de informații financiare și serviciile de informații autohtone și alte autorități naționale competente. Astfel, potrivit pct. 5.1. din Strategie, *Consiliul European a solicitat în repetate rânduri statelor membre să consolideze cooperarea dintre autoritățile naționale competente, unitățile de informații financiare și instituțiile financiare din sectorul privat, pentru a facilita și a îmbunătăți schimbul de informații cu privire la finanțarea terorismului. Comunicarea sus-menționată a Comisiei a oferit o primă evaluare, identificând cele mai bune practici de combatere a finanțării terorismului, în cadrul structurilor naționale de coordonare.*

Îmbunătățirea mecanismelor de schimb de informații și de feedback (de asemenea între serviciile de informații, autoritățile de aplicare a legii și instituțiile financiare) la nivel național, european și internațional în scopul realizării unor anchete financiare eficiente și punctuale prezintă o importanță capitală. Obstacolele de natură juridică ar trebui eliminate fără a aduce atingere principiilor privind protecția datelor.

Ba mai mult, potrivit pct. 5.2. din Strategie, *Informațiile financiare nu sînt suficiente pentru combaterea eficientă a terorismului. Cu toate acestea, atunci cînd sînt coroborate cu informațiile privind combaterea terorismului,*

185.Nu se acceptă

Nota informativă se referă în detaliu la scopul protejării informației deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Principiul protecției este crucial și urmează a fi respectat fără excepții în conformitate cu standardele internaționale nominalizate la propunerea anterioară.

Mai mult ca atât, argumentele invocate de SIS nu justifică propunerea efectuată. Deoarece trimiterile la tratele internaționale și recomandările FATF nu prevăd asemenea cerințe.

Astfel, cu toate că R26 FATF nu mai este în vigoare (în anul 2012 au fost adoptate alte recomandări acum aceasta a devenit R29), aceasta prevede că Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor primește, analizează și transmite informația cu privire la tranzacțiile suspecte către organele competente și nu face referire la cooperare sau acces la informații.

Totodată, nici Strategia cu nr. REV 1778/1/08 al Consiliului nu a putut fi identificată.

Însă chiar dacă acest document există, prevederile acestuia iarăși nu conțin prevederi similare de acces, dar încurajează cooperarea între UIF și serviciile speciale. Iar acest deziderat proiectul deja îl prevede în art.17 atât la nivel național, cât și internațional.

Mai mult ca atât, fiind la limita

		<p><u>informațiile financiare pot spori capacitatea de a identifica și depista activitățile teroriste...</u></p> <p><u>Funcția analitică a UIF de a identifica activitățile de finanțare a terorismului poate fi consolidată prin coroborarea informațiilor financiare cu informațiile privind terorismul obținute prin intermediul organismelor de aplicare a legii și al organismelor de informații. În plus, UIF joacă un rol important în transmiterea informațiilor financiare către serviciile de informații. Informațiile financiare furnizate de instituțiile financiare și informațiile furnizate instituțiilor financiare sunt vitale pentru succesul eforturilor de combatere a terorismului la nivel mondial. UIF, serviciile de informații și organizațiile de aplicare a legii ar trebui să examineze sistematic fezabilitatea măsurilor, inclusiv să interzică executarea unor tranzacții pe care le consideră suspecte, să solicite o desemnare publică în scopul înghețării activelor, să înceapă urmăriri penale și să inițieze alte acțiuni de aplicare a legii sau să schimbe informații cu o țară terță relevantă etc.</u></p>	<p>conformității cu standardele internaționale, proiectul în scopul consolidării cooperării naționale a introdus institutul de „ofițer de legătură” (alin. (3) art. 17), activitatea căruia va fi reglementată printr-un ordin interdepartamental.</p> <p>Reieșind din cele menționate, propunerea dată nu poate fi acceptată.</p>
		<p>186.La art. 21 urmează a fi revizuite alin. (18) și (19), în vederea reglementării distincte a <i>listei naționale a persoanelor și entităților implicate în activități teroriste</i> și a <i>listei naționale a persoanelor și entităților implicate în activități de proliferare a armelor de distrugere în masă</i>, în contextul în care sunt vizate două domenii diferite, reglementate la nivel internațional prin acte internaționale distincte (diferite comitete și rezoluții ale Consiliului de Securitate al ONU care reglementează aceste segmente);</p>	<p>186.Se acceptă</p> <p>Art. 21 a fost divizat în două articole – 21 și 22. Astfel reglementările propuse se regăsesc în art. 22.</p>
		<p>187.La art. 21:alineatul (21) urmează a fi exclus. Dat fiind faptul că listele vizate sunt publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și sunt accesibile publicului, inclusiv organelor de supraveghere a entităților raportoare, nu este necesară aducerea la cunoștință în mod suplimentar de către SIS a modificărilor intervenite în legislație (<i>a se vedea ort. 21 alin. (18) din prezentul proiect</i>).</p>	<p>187.Se acceptă</p> <p>Alin. (21) a fost total modificat prin divizarea în două articole. Acum prevederile ce țin de implementarea măsurilor restrictive financiare internaționale sunt prevăzute sub o formă redactată în art.22.</p>
9	UNIUNEA ASIGURĂTORILOR DIN MOLDOVA	<p>188.La art.5 alin.(2) lit.a) legiuitorul operează cu sintagma “<i>documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă</i>”, exprimarea dată poate fi tratată și redată diferit dat fiind faptul că exprimarea este neclară (Ex. <i>documentelor, datelor sau informațiilor obținute- nu este clar obținute verbal sau în scris, nu sunt definite sub nici o formă sursele credibile și independente</i>). Se consideră oportun operarea cu</p>	<p>188.Nu se acceptă</p> <p>Proiectul stabilește o normă generală, iar deja organele cu funcții de supraveghere vor stabili modul de executare pentru entitățile supravegheate în temeiul art. 15 al proiectului în dependență de specificul</p>

		expresia <i>sursă oficială</i> , astfel considerăm că informația parvenită de la organele publice, agenții economici, alte organizații naționale și internaționale urmează a fi calificate drept informații parvenite din surse oficiale.	entității raportoare.
		189. La alin.(10) ținem să menționăm că cadrul legislativ național în domeniul asigurărilor nu reglementează <i>“alte tipuri de asigurări legate de investiții”</i> , astfel propunem ca în prezentul alineat să se opereze cu termenologia folosită în Anexa nr.1 la Legea nr.407-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurări, și anume clasele de asigurări de viață, compartimentul A pct.3 (Asigurările de viață și anuitățile care sînt legate de fondurile de investiții, prevăzute în prezentul compartiment la lit.a) și b).)	189. Se acceptă Aliniatul 10 devine 11, iar sintagma <i>„alt tip de asigurare legată de investiții”</i> este substituită cu sintagma <i>„viață și anuităților prevăzute de legislația cu privire la asigurări”</i> . Aliniatul 12 la fel este supus modificări în acest sens.
		190. La art.6 alin.(5) din proiect inițiatorii operează cu sintagma <i>“Pentru riscurile mai mici identificate...pentru riscurile mai mari identificate...”</i> , ținem să menționăm că în textul proiectului se operează cu noțiunile <i>“riscuri sporite”</i> și <i>“riscuri reduse”</i> (a se vedea alin.(10), se consideră oportun unificarea termenologiei prevăzute pe tot parcursul textului proiectului întru identificarea impactului riscurilor. Mai mult, se consideră oportun ca legiuitorul să elaboreze un sistem de gradualizare a riscurilor, care să stabilească limitele de impact a acestora pentru ca entitățile raportoare să poată aplica clar/corect pentru diferite tranzacții măsuri de precauție fie simplificate sau sporite, astfel cum este prevăzut la art.7 și respectiv art.8 din proiect.	190. Se acceptă. În acest sens, sintagmele <i>„mai mici”</i> și <i>„mai mari”</i> se substituie cu cuvintele <i>„reduse”</i> și <i>„sporite”</i> .
		191. La alin.(7) inițiatorii stabilesc obligativitatea că entitățile raportoare să poată demonstra că amploarea măsurilor de precauție privind clienții este adecvată, având în vedere riscurile identificate de spălare a banilor și de finanțare a terorismului. Nu este clar cu referire la măsurile de precauție pe care urmează să le implementeze entitatea raportoare aferente riscurilor identificate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare SPCSB) în comun cu organele cu funcții de supraveghere în conformitate cu alin.(8) sau de către entitatea raportoare în conformitate cu prevederile alin.(9) din prezentul articol	191. Nu se acceptă Alin. (1) expres stabilește că entitatea raportoare întreprind măsuri privind identificarea și evaluarea riscurilor în baza evaluării naționale a riscurilor, precum și în baza criteriilor și factorilor stabiliți de organele de supraveghere.
		192. La alin.(9) se stipulează <i>“Entitățile raportoare sunt obligate să identifice și să evalueze riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în baza până la”</i> , această sintagmă nu este oformată logic corect, nu este clar ce se presupune prin <i>“în baza până la”</i> . (în baza stipulărilor de la art.7 și art.8?)	192. Se acceptă Sintagma <i>„în baza”</i> a fost exclusă.

		193.La art.7 alin.(3) se oprează în repetate rânduri cu sintagmele “evaluării în acest sens de către organizațiile internaționale de profil” și “ratingurilor oficiale”, nu este clar evaluările și ratingul căror organizații urmează a fi acceptate și examinate întru identificarea riscurilor, considerăm oportun ca evaluările și ratingurile eferente să se regăsească concret și clar în actele normative ale SPCSB și/sau organelor de supraveghere.	193.Se acceptă Organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare vor stabili ulterior care sunt organizațiile și ratingurile relevante în domeniu.
		194.La art.9 perioada de păstrare(15 ani) precum și procedura de păstrare(sisteme eficiente, inclusiv proceduri care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile) sunt exagerate și vor crea cheltuieli financiare adesea nejustificate pentru entitățile raportoare din domeniul asigurărilor.	194.Se acceptă Perioada rămâne aceeași, dintre care 5 ani arhiva se va păstra pe suport de hârtie, iar 10 ani - pe suport electronic.
		195.La art.15 alin.(1) lit.c) este prevăzut că Comisia Națională a Pieței Financiare deține funcții de supraveghere ale entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c) și h), or lit.h) din alin.(1) art.4 stabilește entitățile (<i>avocații, notarii și alți liberi profesioniști, în perioada pregătirii, efectuării sau realizării, în numele clienților a tranzacțiilor financiare și imobiliare inclusiv ce țin de vânzarea-cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea și gestionarea conturilor bancare, crearea și gestionarea persoanelor juridice și bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și procurarea și vânzarea acestora;</i>) asupra cărora Comisia Națională a Pieței Financiare nu deține careva autoritate de supraveghere sau reglementare/autorizare.	195.Se acceptă Este o greșală tehnică. Comisia Națională a Pieței este supraveghetorul pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. c) și h).
		196.La art.15 alin.(4) inițiatorii operează cu “ <i>înțeleg clar riscurile sectoriale și naționale de spălare a banilor și de finanțare a terorismului</i> ” se consideră oportun substituirea cuvântului “înțeleg” cu cuvântul “identifice”.	196.Se acceptă parțial Sintagma „ <i>Identifică și</i> ” este plasat înainte de cuvântul „ <i>înțeleg</i> ”.
		197.La art.15 alin.(6) se consideră oportun înlocuirea cuvântului “posibilitățile” cu sintagma “existența posibilităților”.	197.Se acceptă Textul a fost redactat.

	<p>198. La art.24 considerăm necesitatea includerii unui nou alineat după cum urmează: „8. Entitățile prevăzute la art. 15, în termen de 3 luni vor modifica politicile, programele și alte acte normative proprii referitor la combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în conformitate cu prevederile prezentei legi, ce va permite entităților raportoare să îndeplinească cerințele și prevederile prezentei legi”</p>	<p>198.Nu se acceptă. Termenul de 3 luni este mult prea restrâns pentru operarea amendamentelor de rigoare.</p>
	<p>199. Mai mult, în vederea unificării și ajustării cadrului normativ practicilor de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, UAM consideră oportun modificarea indicilor activităților sau tranzacțiilor suspencte prevăzute în pct.14 din Ordinul CCCEC Nr. 118 din 20.11.2007 privind aprobarea Ghidului activităților sau tranzacțiilor suspecte, care cad sub incidența Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (cu modificările ulterioare) și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1) operațiunile efectuate în/din regiunea transnistreană- se consideră oportun de a modifica aceste prevederi și anume de a implica careva limite financiare, or în așa mod vor fi raportate un număr exagerat de mare de tranzacții dintre care majoritatea fiind din start tranzacții care nu implică spălare de bani; - 5) încasarea primelor de asigurare/achitarea despăgubirilor de asigurare de la/către proprii angajați a companiei de asigurare, ori a brokerilor de asigurare- se consideră oportun de a modifica aceste prevederi și anume de a implica careva limite financiare, or în așa mod vor fi raportate un număr exagerat de mare de tranzacții dintre care majoritatea fiind din start tranzacții care nu implică spălare de bani; 15) oricare solicitare din partea asiguratului de a returna prima de asigurare pînă la scadența contractului de asigurare- returnarea primei de asigurare asiguratului de către asigurator este condiționată de 2 scenarii- 1- nulitatea contractului de asigurare (se declară doar prin instanța de judecată) în așa caz se rezizuiie asiguratului 100% din prima achitată și 2. rezilierea anticipată a contractului de asigurare (se reglementează prin Codul Civil a RM) se restituie asiguratului prima proporțional perioadei nefinisate a contractului de asigurare. 	<p>199.Nu se acceptă Propunerile nu se referă al proiect, dar vor fi luate în considerare la elaborarea/modificarea Ghidului nominalizat.</p>

10	MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE INTEGRĂRII EUROPENE REPUBLICII MOLDOVA ȘI AL	<p>200. Considerăm necesar completarea corespunzătoare a tuturor rubricilor Tabelului de concordanță, potrivit Anexei la Regulamentul privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24 noiembrie 2006.</p> <p>În context, urmează a se completa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rubrica 1 a Tabelului de concordanță cu informația privind subiectul reglementat de actul UE. Atât informația ce ține de subiectul reglementat, cât și scopul actului UE a se completa inclusiv în limba engleză. - rubrica 2 se va indica titlul complet al proiectului de lege, în limba engleză, urmat, de asemenea, de subiectul și scopul actului în speță. 	<p>200. Se acceptă.</p> <p>Tabelul de concordanță a fost revizuit.</p>
		<p>201. Pe tot parcursul Tabelului de concordanță rubrica 8 nu conține nici o mențiune privind instituția sau persoana responsabilă pentru coordonarea proiectului de act normativ în speță, aceasta urmând a fi completată potrivit instrucțiunilor</p>	<p>201. Se acceptă.</p> <p>Se va indica drept instituție responsabilă Ministerul Justiției/Centrul Național Anticorupție</p>
		<p>201. A se completa Capitolul IV al proiectului, la rubrica 2 din Tabel, întrucât comentariul din rubrica 8 privind implementarea în mod detaliat a prevederilor actului UE nu este suficient pentru determinarea gradului de compatibilitate a actelor în speță.</p>	<p>201. Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
		<p>202. Întrucât art. 12, art. 14 alin. (2- 4) și art. 30 alin. (9) ale Directivei 2015/849 din 20 mai 2015 nu au fost preluate de legislația națională, MAEIE consideră imperativ excluderea gradului de compatibilitate din rubrica 6 a Tabelului de concordanță</p>	<p>202. Nu se acceptă</p> <p>Art. 12 este o excepție care nu este prevăzută de R10 FATF, și respectiv nu a fost prevăzută de autor.</p> <p>Prevederile art. 14 alin. (2) și (3) nu au fost preluate deoarece prezintă iarăși excepții și nu sunt obligatorii. Iar alin. (4) este preluat în totalitate de prevederile art. 5, alin. (3).</p> <p>Prevederile art. 14, alin. (9) este o excepția care nu este obligatorie de preluat.</p>

	<p>203. Totodată, a se acorda atenție dezacordului de informații din Nota informativă a proiectului vizat, în ceea ce privește fundamentarea economico-financiară a acestuia. Pe de o parte, la pag. 2, alin. 4 de sus, se menționează faptul că implementarea prevederilor proiectului presupune costuri și resurse. Pe de altă parte, la fundamentarea economico-financiară, se consemnează lipsa necesităților financiare suplimentare pentru implementarea proiectului de lege în cauză. În asemenea condiții, urmează a se aduce claritate în ceea ce privește acoperirea financiară a proiectului, în condițiile în care potrivit Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM – UE pentru anii 2014 – 2016, acoperirea financiară este prevăzută în limitele resurselor bugetare și din fonduri extrabugetare</p>	<p>203. Se acceptă Propoziția din pagina 2 se exclude.</p>
	<p>204. În ceea ce privește textul proiectului de lege în speță, la noțiunea „spălare a banilor” sintagma „tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte” a se substitui cu sintagma „Convenția privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională, adoptată la Strasbourg, 8 noiembrie 1990, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 septembrie 2002”. În aceeași ordine de idei, semnalăm necesitatea substituirii tuturor sintagmelor de acest fel în textul proiectului de lege, întrucât noțiunile din tratatele internaționale diferă.</p>	<p>204. Nu se acceptă Sunt și alte tratate care au tangență directă la noțiunea spălării banilor și finanțării terorismului. Actualmente definițiile infracțiunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului din Codul penal corespund cu cerințele standardului internațional și anume cu prevederile Convenției ONU împotriva traficului ilicit de droguri și substanțe psihotrope din 1988 (Convenția de la Viena), Convenției ONU împotriva crimei transnaționale organizate din 2000 (Convenția de la Palermo), precum și Convenția ONU privind suprimarea finanțării terorismului din 1999 (Convenția de la New-York), Convenție Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului ratificată prin legea nr. 165-XVI din 13.07.2007, Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională,</p>

			<p>adoptată la Strasbourg, 8 noiembrie 1990, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 septembrie 2002 etc.</p> <p>Afiit Directiva 2015/849, cît și R3 și 4 FATF fac trimitere la aceste convenții la definirea acestor infracțiuni.</p>
		<p>205.Totodată, se recomandă revizuirea noțiunii „liber profesionist”, dat fiind faptul că, noțiunea oferită de proiect nu acoperă toate profesiile liberale exercitate pe teritoriul Republicii Moldova, cît și faptul că serviciile prestate de către mediatori, interpreți și traducători nu pot fi raportate la serviciile de ordin juridic, economic, financiar etc.</p> <p>Propunem rectificarea corespunderii entităților raportoare, la care se face referire în art. 15 al proiectului de lege, cu competența organelor cu funcții de supraveghere ale acestora</p>	<p>205.Se acceptă parțial</p> <p>Definiția dată nu are scop să acopere toate profesiile libere ci doar cele prevăzute de standardul internațional (Glosarul la recomandările FATF și Directiva 2015/849).</p> <p>În scopul remedierii inconsistenței de la Art. 15, acesta se modifică pentru a corespunde entităților de la art.4.</p>
11	PROCURATURA GENERALĂ	<p>206.Deși noțiunea de bunuri din art. 2 din proiect și noțiunea de bunuri prevăzută la art. 1321 Bunuri din Codul penal diferă, modificarea căreia a fost impusă de deficiențele identificate în Raportul de evaluare în privința implementării Recomandării 13 FATF (2004), Recomandării 20 FATF (2012), fapt ce permite extinderea sistemului de raportare și asupra fondurilor suspecte de a fi venituri provenite din activități infracționale, considerăm că noțiunea de bunuri din proiectul de lege este congruentă definiției stabilite de art. 3 al Directivei IV.</p> <p>Totodată, propunem după cuvintele „intangibile” de completat cu cuvintele „precum și”, în continuare după text, pentru o diferențiere mai clară a categoriilor de exprimare a bunurilor.</p> <p>De asemenea, la aducerea legislației în concordanță cu prezenta lege, necesită a fi modificat și art. 1321 Bunuri din Codul penal.</p>	<p>206.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

	<p>207. La articolul 5 alin. (1) lit. b) nu este clară noțiunea de tranzacție ocazională, întrucât la art. 3 „Noțiuni” din proiect sînt definite doar noțiunile de „tranzacție suspectă, tranzacție complexă și tranzacție neordinară”.</p> <p>Din considerentele expuse, propunem definirea la art. 3 și a noțiunii de „tranzacție ocazională”.</p>	<p>207. Se acceptă <i>„tranzacție ocazională</i> - tranzacție realizată printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni, de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice, în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare;”</p>
	<p>208. Totodată, art. 5 alin. (1) lit. b) și c) și alin. (8), care reglementează măsurile de precauție privind clienții urmează a fi revizuite, or acestea comportă divergențe esențiale referitor la valoarea tranzacțiilor de la care urmează a fi aplicate măsurile de precauție. Atît din conținutul notei informative, aferente proiectului de lege, cît și din normele enunțate nu este clar care au fost criteriile de stabilire a mărimii valorii tranzacțiilor.</p>	<p>208. Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>209. La art. 6 alin. (8) și (11), dar și în continuare la alte articole (16, alin. (4), 17 alin. (2), (3) și (7), 19) se utilizează noțiunea de „organele de drept”. Considerăm necesar, pentru a exclude interpretări diferite, de a defini la art. 3 această noțiune în sensul prezentei legi, cuprinzând organele Procuraturii, MAI, CNA, SIS, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal și cele judiciare. Or, în cazul neacceptării variantei propuse, în tot textul proiectului, unde se utilizează noțiunea de „organele de drept” să fie substituită cu textul „Procuratura, MAI, CNA, SIS, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal și cele judiciare”.</p>	<p>209. Se acceptă parțial În sensul prezentei legi noțiunea de „organ de drept” este considerat instituțiile care pot efectua urmărirea penală. Astfel, această noțiune este utilizată doar în acest sens. Dacă unele prevederi ale proiectului necesită includerea altor instituții atunci acesta utilizează după sens noțiunea de „instituții competente”. De asemenea, la art. 21, alin. (1) după sintagma „de drept” a fost completat cu cuvântul „judiciare” pentru a corespunde competenței atribuite prin acest articol.</p>

	<p>210.Art. 9 alin. (2) „Păstrarea datelor” din proiect prevede obligația entităților raportoare de a păstra evidența tuturor documentelor și informației despre tranzacțiile efectuate în decursul a cel puțin 15 ani după finalizarea acestora, iar la solicitarea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare, termenul de păstrare a evidenței este prelungit pentru perioada solicitată, dar nu mai mare de 5 ani de la expirarea termenului de 15 ani.</p> <p>Considerăm acest termen exagerat, <i>or</i> autorii proiectului de lege în nota informativă aferentă proiectului de lege referitor la cerințele prevăzute de art. 9 din proiect privind păstrarea documentelor și datelor cu privire la tranzacțiile efectuate, clienți permanenți, operațiunile ocazionale etc. în conformitate cu Recomandarea 11 FATF (2012) și art. 40 al Directivei IV, indică expres „<i>Deși standardul solicită, un termen de păstrare de 5 ani cu posibilitatea de prelungire, proiectul de lege indică pentru Republica Moldova un termen de 10 ani, cu posibilitatea prelungirii pe un termen de 5 ani.</i>”, fără careva argumentare în acest sens.</p> <p>Respectiv, acest termen nu coroborează nici cu Recomandarea 11 FATF (2012) și art. 40 al Directivei IV, nici cu expunerile din nota informativă aferentă proiectului de lege.</p> <p>Având în vedere cele expuse, propunem revizuirea acestor termeni.</p>	<p>210.Se acceptă</p> <p>Termenul de 15 ani de păstrare a fost stabilit în baza termenului de prescripție de 15 ani stabilit pentru infracțiunile prevăzute la art. 243 și 279 Cod penal.</p> <p>Astfel, termenul de 5 ani poate limita organul de urmărire penală în acumularea probelor în cadrul acțiunilor de urmărire penală pornită după expirarea a 5 ani de la inițierea relațiilor de afaceri cu clientul.</p> <p>În acest sens, în scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.</p>
	<p>211.La art. 12 propunem ca alineatul (1) , care prevede o excepție de la regulile de bază, să devină alineatul (4), iar alineatele (2) – (4), care reprezintă reguli generale, să devină alineatele (1) – (3).</p>	<p>211.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
	<p>212.La art. 18 alineatul (4) propunem de a fi expus în următoarea redacție: „(4) Bugetul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este distinct în cadrul bugetului total al Centrului Național Anticorupție și va include resursele pentru asigurarea activității Serviciului și costurile de reprezentare și participare în cadrul organizațiilor internaționale de profil. Bugetul Serviciului este gestionat de șeful acestuia.”</p>	<p>212.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
	<p>213.Art. 18 la alin. (11) operează cu noțiunea de „colaboratori delegați”. Respectiv, considerăm că este necesar de delimitat legislativ, diferența dintre <i>colaboratori delegați</i> și cei permanenți, și de reglementat condițiile delegării lor.</p>	<p>213.Se acceptă</p> <p>În acest sens, aliniatul (10) va fi completat cu următoarea propoziție:</p> <p>„<i>La propunerea șefului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor,</i></p>

			<i>directorul Centrului Național Anticorupție poate delega colaboratori din cadrul Centrului pentru realizarea sarcinilor concrete în cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu prevederile prezentei legi.”</i>
		<p>214.La art. 19 alin. (1), lit. n) propunem de a completa după cuvintele „<i>activităților suspecte</i>” cu cuvintele „<i>numărul de infracțiuni</i>”, or într-o cauză penală pot fi conexate mai multe infracțiuni, în caz contrar datele statistice vor fi diminuate.</p> <p>lit. r) urmează de expus în următoarea redacție: „r) exercită alte atribuții potrivit prezentei legi.”</p> <p>După alineatul (1) propunem a completa un nou alineat cu următorul conținut:</p> <p>„(2) Colaboratorii Serviciului nu pot fi antrenați în alte activități decât cele ce rezultă din prezenta lege.”, iar alineatele (2) și (3) vor deveni, respectiv (3) și (4).</p>	<p>214.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>215.La art. 20 alin. (1), textul de la pct. 4) ar fi rațional să urmeze după textul pct. 5).</p> <p>la pct. 8) cuvintele „<i>să efectueze</i>” urmează a fi substituite cu cuvintele „<i>să inițieze și să examineze</i>”, termenul utilizat fiind cu sens mai îngust.</p>	<p>215.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>216.La art. 21 alin. (3) pentru ca norma să corespundă celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate propunem de exclus textul: „suspecte în a fi asociate spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă”, or norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.</p> <p>În același context, la alin. (8) de exclus textul: „<i>de spălare a banilor sau infracțiunilor asociate spălării banilor</i>”, iar la alin. (9) după cuvintele „<i>tranzacției suspecte</i>” de exclus textul „<i>de spălarea banilor</i>” și după cuvintele „<i>în privința bunurilor</i>” de exclus textul „<i>suspecte în a fi asociate spălării banilor</i>”.</p> <p>Modificările respective se impun și în restul textului unde sunt folosite expresiile menționate, care exclud posibilitatea aplicării măsurilor de sistare sau de restricție și asupra altor mijloace financiare sau altor bunuri în cazul</p>	<p>216.Se acceptă parțial Măsurile asiguratorii reprezintă o etapă care depășește simplă suspiciune de spălare a banilor și finanțare a terorismului – suspiciunea urmează a fi pertinentă. Acest calificativ va fi desfășurat în recomandări suplimentare elaborate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>În cazul care în tot textul art. 21 rămâne doar calificativul tranzacției și activități suspecte și bunuri suspecte atunci nu va fi claritate când entitățile raportoare aplică prevederile art. 11 (raportarea) și în ce</p>

		<p>cînd cele infracționale nu se mai găsesc sau nu există deja.</p> <p>La alin. (23) după cuvintele „în care își au sediile” a substitui sintagma „permisiunea de a trece aceste bunuri” cu textul „de a dispune trecerea acestor bunuri”.</p>	<p>condiții prevederile art. 21.</p> <p>În scopul păstrării unei legături logice și consecutive în obligațiunile entităților raportoare, considerăm că prevederile art. 21 urmează a fi reformulat, astfel încît cuvîntul „pertinent” să fie inclus în alin. (2) și alin. (4) al art. 21.</p>
		<p>217.La art. 22, alin. (1) urmează de expus în următoarea redacție: „(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage după caz răspunderea disciplinară, pecuniară, contravențională sau penală, în conformitate cu legislația.”</p>	<p>217.Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>
		<p>218.Potrivit art. 23 alin. (3) din proiect „Șeful și șefii adjuncți Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pot fi reținuți, arestați ori trași la răspundere contravențională sau penală decît la decizia Procurorului General.”, ceea ce nu poate fi acceptat în varianta propusă.</p> <p>Conform acțiunii 3.1 din secțiunea A al Capitolului I din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 890 din 20 iulie 2016, urmează a fi revizuit și modificat cadrul legislativ privind reducerea regimului de imunități pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și cu statut special în cadrul procedurilor penale și contravenționale.</p> <p>Analizînd legislația Republicii Moldova la subiectul inviolabilității persoanelor cu funcții de demnitate publică și cu statut special în cadrul procedurilor penale și contravenționale, propunem ca alin. (3) să fie revizuit, ținînd cont de infracțiunile comise în flagrant și cele de corupție.</p>	<p>218.Se acceptă</p> <p>În scopul asigurării unu minim de garanții și inviolabilitate prin analogie cu prevederile Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, prevederile alin. (3) au fost modificate după cum urmează:</p> <p><i>„(3) Urmărirea penală în privința șefului și șefilor adjuncți ai Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor poate fi pornită numai de către Procurorul General.”</i></p>
12	BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI	<p>219.Constatăm că proiectul de lege nu delimitează clar competențele autorităților implicate în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar atribuțiile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor - organ de specialitate în domeniu - sunt prevăzute într-o manieră vagă, nu este consacrat un statut clar și rolul primar al acestuia în executarea prevederilor proiectului de lege. În același timp, atenționăm asupra faptului că o eventuală partajare și delegare a competențelor în acest domeniu urmează să țină cont de mandatul și statutul special al fiecărei autorități vizate, stabilite în legile speciale care guvernează activitatea acestor autorități. Exemplificăm, în contextul celor expuse supra, art.15 alin.(1) (în textul căruia SPCSB urmează a</p>	<p>219.Nu se acceptă</p> <p>În opinia autorului, proiectul stabilește norme generale și acordă drepturi și obligațiuni de ordin general pentru organele cu funcții de supraveghere, inclusiv Banca Națională a Moldovei.</p> <p>Ulterior fiecare organ cu funcții de supraveghere a entității raportoare prin norme subordonate legii va crea un cadru normativ de implementarea a normelor</p>

	<p>se regăsi la litera a), consfințindu-se, astfel, rolul diriguior și primordial al acestuia în procesul de prevenire și combatere a spălării banilor), alin.(2), (5), (6), art.18 alin.(6), art.19 alin.(1) lit.o), art. 20 alin. (3), art.21, art.22 alin.(3), (10) .</p> <p>Pe cale de consecință, considerăm necesară stabilirea unor linii clare de atribuții și responsabilități pentru fiecare autoritate implicată întru înlăturarea potențialelor suprapuneri și conflicte de competență, eventual prin dispunerea de proceduri pentru soluționarea conflictelor de competență, astfel încât să se asigure deopotrivă o supraveghere eficientă și aderența la principiile statuate în documentele internaționale și europene de referință în domeniu.</p>	<p>generale aferent doar entităților supravegheate.</p> <p>De menționat că, acest cadru normativ diferă pentru diferite entități raportoare datorită domeniilor total variate, dar care au un singur punct comun – sunt vulnerabile legalizării de fonduri.</p> <p>Totodată, unele prevederi au fost ajustate pentru a nu afecta independența organelor cu funcții de supraveghere.</p>
	<p>220.Având în vedere art.39 alin.(1) din Legea nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară, care stipulează că „Cursul oficial al leului moldovenesc reprezintă rata de schimb a monedei naționale față de valutele străine, care se stabilește de către Banca Națională a Moldovei.”, propunem ca pe tot textul proiectului sintagma „cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei” să fie substituită cu sintagma „Cursul oficial al leului moldovenesc”.</p>	<p>220.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>221.Cu referire la art.2 din proiectul de lege, propunem cuvintele „rezidente și nerezidente” de a substitui cu cuvintele „autohtone și străine”, deoarece în lege nu este redată definiția clară a ce reprezintă „rezident” și „nerezident”. Actualmente, aceste noțiuni sunt definite de Codul fiscal (în scopurile legislației fiscale) și Legea privind reglementarea valutară (în scopul reglementării valutare). Aceeași propunere se referă și la art.20 alin.(1) pct.2) lit.c).</p>	<p>221.Nu se acceptă Atât Codul Fiscal, cât și Legea privind reglementarea valutară operează cu noțiunile de „rezidenți” și „nerezidenți”. Dacă pentru aceste acte legislative această noțiune justifică scopul actului atunci pentru scopul proiectului dat în măsură mai mică. Autorul nu consideră că noțiunea reglementată deja de alte acte legislative urmează a fi repetată în textul proiectului dat.</p>
	<p>222.Cu referire la art.3 definiția „beneficiar efectiv”, considerăm că limita de 10% a dreptului de proprietate sau control asupra persoanei juridice excedă cerințele standardelor internaționale în domeniu.</p> <p>Astfel, conform notei interpretative la recomandarea 10 din Recomandările 40 ale FATF, în cadrul noțiunii date de „beneficiar efectiv”, limita minimă stabilită pentru determinarea dreptului de proprietate asupra</p>	<p>222. Se acceptă Cuantumul de 10% a fost majorat la 25%.</p>

		<p>unei persoane juridice este de 25%. În același context, prevederile art. 3 alin.(6) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015 cu privire la prevenirea utilizării sistemului financiar în scop de spălare a banilor și finanțării terorismului (în continuare Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015) instituie o limită minimă de 25% care urmează a fi luată în considerare la determinarea persoanei ce deține dreptul de proprietate asupra unei companii. Reieșind din cele menționate, Banca Națională consideră că limita actuală expusă în definiția „beneficiar efectiv” din Legea nr.190-XVI din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului urmează a fi păstrată.</p>	
		<p>223.Cu referire la art.3 definiția „persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național”, considerăm că redacția definiției expusă în momentul de față va cuprinde o listă a Persoanelor Expuse Politic (PEP) la nivel național ce va exceda cerințele standardelor internaționale în domeniu.</p> <p>Astfel, conform definiției „PEP la nivel național” expusă în glosarul Recomandărilor 40 ale FATF, definiția în cauză nu diferă de cea redată în contextul PEP internațional. Mai mult decât atât, este redată expres sintagma prin care se exemplifică faptul că definiția PEP nu este destinată pentru a cuprinde persoane din funcții publice de nivel mediu sau mai jos.</p> <p>Suplimentar, aceeași definiție este preluată și expusă integral în prevederile art. 3 alin.(9) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015. Menționăm, că este redată expres sintagma prin care se exemplifică faptul că definiția PEP nu este destinată pentru a cuprinde persoane din funcții publice de nivel mediu sau mai jos.</p> <p>Reieșind din cele menționate, definiția actuală în Republica Moldova va cuprinde persoane cu funcții publice de nivel mediu și mai jos, în special, primari, consilieri, etc. din cadrul fiecărei primării a comunei, satelor, orașelor, etc. care, pe de o parte, vor fi în contradicție cu lista funcțiilor expuse în standardele internaționale, iar, pe de altă parte, fiind persoane care nu neapărat generează riscuri mari de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Suplimentar, menționăm, că în conformitate cu datele preliminare ale Raportului național de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, mecanismul actual stabilit pentru identificarea PEP este unul defectuos, iar una din cauze este inclusiv lista exagerată de persoane care urmează să fie identificați ca PEP, conform actelor normative în vigoare. În consecință, entitățile raportoare nu sunt capabile să aplice adecvat cerințele impuse, iar, pe de altă parte, Republica Moldova nu se poate conforma</p>	<p>223.Se acceptă</p> <p>Definiția „<i>persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național</i>” de la art. 3 al proiectului va fi modificată după cum urmează.</p> <p><i>„persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național - persoane fizice care au deținut sau care dețin funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația, inclusiv membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, persoane de conducere ale partidelor politice și militari;”.</i></p> <p>În scopul diminuării numărului excesiv al pep-surilor, lista funcțiilor cu demnitate publică care constituie funcții importante la nivel național va fi elaborată și publicată de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Astfel, în acest sens la art. 5 după alin. (5) va fi introdus alin.(6) cu următorul conținut:</p>

	<p>standardelor internaționale datorită imposibilității aplicării adecvate a actelor normative în vigoare.</p> <p>Ținând cont de cele menționate, propunem expunerea definiției „PEP care exercită funcții publice importante la nivel național” exact ca și definiția „PEP care exercită funcții publice importante la nivel internațional” sau preluarea expresă a definiției din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015.</p>	<p>„(6) <i>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic în conformitate cu prevederile prezentei legi.</i>”</p> <p>În continuare, aliniatul (6) devine (7) și (7) devine (8).</p>
	<p>224.Cu referire la art.3 definiția „activitate sau tranzacție suspectă”, considerăm necesar înlocuirea cuvintelor din definiție „activitate sau tranzacție” cu cuvintele „activitate, tranzacție sau mai multe tranzacții”. În același context, considerăm necesar înlocuirea cuvintelor din prevederile art.11 alin.(1) „activitate sau despre orice tranzacție suspectă” cu cuvintele „activitate, tranzacție sau despre mai multe tranzacții suspecte”.</p> <p>Propunerea exprimată mai sus rezidă ținând cont de recomandarea 20 din Recomandările 40 ale FATF, precum și prevederile art. 33 alin.(1) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015. Cerința de raportare expusă în normele internaționale menționate reflectă o viziune largă, în sensul că obligă entitatea raportoare să întocmească și să expedieze rapoarte către organul competent la identificarea suspiciunilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, care nu se echivalează cu o tranzacție sau o activitate, dar pot fi mai multe tranzacții sau activități care se reflectă într-o singură suspiciune. În aceste condiții, dat fiind faptul îngustării noțiunii de activitate și tranzacție suspectă din actele normative în vigoare, de către experții Comitetului MONEYVAL, în cadrul Raportului de evaluare națională din 2012 în domeniu, au fost identificate neajunsuri, deficiențe și eficiență redusă în sistemul național de identificare și raportare a tranzacțiilor suspecte. Aspectele menționate au fost, la fel, constatate și în cadrul Raportului preliminar de evaluare națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului.</p> <p>Astfel, Banca Națională consideră că modificările propuse vor permite entităților raportoare să diminueze cantitatea rapoartelor privind tranzacțiile suspecte transmise organului competent și vor asigura creșterea calității acestora, ceea ce va duce în final la ridicarea eficienței sistemului de identificare și raportarea a activităților și tranzacțiilor cu adevărat suspecte.</p> <p>O altă opțiune pentru îmbunătățirea textului de la art.11 alin.(1) din proiectul de lege este preluarea redării cerinței date expres conform art.33 alin.(1) lit.a) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015.</p>	<p>224.Se acceptă</p> <p>La art. 11, alin. (1) sintagma „despre orice activitate sau despre orice tranzacție suspectă” este substituită prin sintagma „despre activitățile sau tranzacțiile suspecte”.</p> <p>Totodată în scopul corespunderii totale a prevederilor art. 11 la cerințele art. 33 al Directivei 2015/849, după sintagma „tranzacțiile suspecte” va fi inclusă sintagma „sau despre bunurile suspecte”.</p> <p>De asemenea în acest sens a fost optimizat alin. (5) al art. 11.</p> <p>La art.3 a fost introdusă noțiunea de „bun suspect”.</p>

		225.Totodată, la art.3, în textul definiției „bunuri” noțiunea „valori (active) corporale sau incorporeale” propunem de a o revedea conform prevederilor IAS 16 „Imobilizări corporale” și IAS 36 „Imobilizări necorporale”.	225.Nu se acceptă Definiția redată în proiect face trimitere la active, iar conform IAS 16 și 38 „imobilizarea” la fel constituie un activ.
		226.Cu referire la art.3 din proiectul de lege - este utilizat cuvântul „fonduri”, însă din contextul proiectului de lege nu este clar ce reprezintă aceste „fonduri”. Cu atât mai mult că acest cuvânt este utilizat în contradictoriu. Astfel, în noțiunea „bunuri” fondurile sunt parte componentă a mijloacelor bănești („mijloacele financiare, inclusiv venituri, fonduri...”), iar conform noțiunii „activitate sau tranzacție suspectă” mijloacele financiare și fondurile sunt două active diferite („bunuri ilicite, inclusiv mijloace financiare și fonduri...”). În acest context propunem ca autorul proiectului să definească noțiunea „fonduri” utilizată în proiectul legii.	226.Se acceptă La definiția noțiunii de „bunuri” cuvântul „ <i>inclusiv</i> ” se substituie cu sintagma „ <i>precum și</i> ”.
		227.Suplimentar, propunem completarea art.3 cu textul „tranzacție ocazională - tranzacția (operațiunea) efectuată în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare	227.Se acceptă „ <i>tranzacție ocazională</i> - tranzacție realizată printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni, de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice, în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare;”
		228.Cu referire la art.4 alin.(1) lit. (l) din proiectul de lege, propunem completarea cu textul: „ și care prestează servicii de plată în conformitate cu Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”, ținând cont de partajarea atribuțiilor de supraveghere a acestui furnizor pe domenii distincte (servicii poștale și servicii de plată).	228.Se acceptă Proiectul la art. 4 va include următorul conținut: „ <i>i) societățile de plată și societățile emitente de monedă electronică care activează în conformitate cu Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</i> „ <i>k) furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea comunicațiilor poștale nr.37 din 17 martie 2016 și care prestează servicii în conformitate cu Legea nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</i> ”.

			<p>Lit. n) se exclude.</p> <p>Consecutiv modificările vor fi operate și la art. 15 din proiect.</p> <p>Respectiv, Ministerul Tehnologiilor Informației și Comunicațiilor este exclus din lista organelor cu funcții de supraveghere.</p>
		<p>229.Cu referire la art.4 alin.(1) lit. (o) din proiectul de lege, considerăm necesar redactarea prevederii date în sensul enumerării exprese a entităților care urmează a fi incluse drept entități raportoare. Acest fapt este necesar dat fiind faptul că în redacția actuală a legii nu este clar care entități vor fi obligate să implementeze cerințele legii care se atribuie entităților raportoare și în consecință cerințele date nu vor fi respectate corespunzător și va crea, pe viitor, riscuri de neconformare cu standardele internaționale.</p>	<p>229.Nu se acceptă</p> <p>Art. 2, p.3, lit. e al Directivei 2015/849 nu indică tipul agenților care constituie entități raportoare, dar prezintă condiția generală „persoane fizice și juridice care comercializează bunuri în suma a cel puțin 10 000 euro în numerar”.</p> <p>Astfel, dacă va fi indicate expres tipul de agenți economici care urmează să cadă sub incidența lit. (o) există riscul ca prevederile Directivei 2015/849 să nu fie implementate în totalitate.</p>
		<p>230.Cu referire la art.4 din proiectul de lege:</p> <p>a) La alin.(2) propunem excluderea textului „și băncile nerezidente”, deoarece băncile nerezidente nu sunt licențiate /supravegheate de Banca Națională a Moldovei. Din aceste motive, considerăm oportună informarea de către Serviciul Vamal a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor referitor la aceste tranzacții;</p> <p>b) La alin.(2) și (3) propunem excluderea textului „(cu excepția cardurilor)”, având în vedere amendamentele operate prin Legea nr.94 din 13.05.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară (ex., art.3, 33);</p> <p>c) la alin.(3) propunem cuvintele „de introducere și /sau scoatere” de a substitui cu cuvintele „de import și/sau export”, în contextul prevederilor capitolului III din Legea privind reglementarea valutară.</p>	<p>230.Nu se acceptă</p> <p>Excepția prevăzută la alin. (2) este în relație directă cu prevederile art. 30 al Legii nr. 32-XVI 21.03.2008 cu privire la reglementarea valutară.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>

	<p>231.Cu referire la art.5 alin.(1) lit. b) și c) din proiectul de lege, și în special cu referire la limitele valorice stabilite – considerăm necesar revederea acestora. Această propunere reiese din prevederile notei interpretative la recomandarea 10 din Recomandările 40 ale FATF, care stipulează că, tranzacțiile ocazionale urmează a fi identificate începând cu limita de 15000 Euro/USD. Prevedere similară aferentă identificării tranzacțiilor ocazionale mai mari de 15000 Euro este stabilită și în art.11 lit.b) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015.</p> <p>Totodată, propunem redactarea art.5 alin.(1) lit. c) din proiectul de lege ținând cont de prevederile art.11 lit.c) din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015.</p>	<p>231.Nu se acceptă</p> <p>În scopul asigurării unui grad sporit de transparență a tranzacțiilor în numerar, cuantumul de identificare pentru casele de schimb valutar a fost exclus. Astfel, alin. (8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>„(8) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. b), operațiunea de schimb valutar în numerar se efectuează la prezentarea documentului de identitate, iar pentru operațiunea cu o valoare care depășește 5 mii lei, unitatea de schimb valutar înregistrează datele din documentul de identitate.”.</i></p>
	<p>232.La art. 5 alin.(1) lit.b) din proiectul de lege - nu este clar ce reprezintă „tranzacțiile electronice”. În scopul evitării confuziilor, interpretărilor echivoce și aplicării adecvate a legii în cauză, propunem ca autorul proiectului să definească această noțiune.</p> <p>Această noțiune pare să se refere și la tranzacții care sunt inițiate cu utilizarea numerarului, dar procesul operațiunii și/sau finalizarea acestuia se efectuează electronic (de ex., prin utilizarea terminalelor „cash in”, operațiuni de schimb valutar prin intermediul aparatelor de schimb valutar).</p> <p>Dacă o astfel de abordare a fost avută în vedere de către autor, este necesar ca legea să conțină prevederi clare, care să specifice care limita stabilită de art.5 din proiectul legii (1000 euro la lit.b) sau 500 euro la lit.c)) este aplicabilă pentru operațiunile descrise.</p> <p>Totodată, pentru clarificare, considerăm că, sintagma „tranzacții ocazionale” din prima teză a literei b) a alin. (1) necesită a fi completată cu sintagma „altele decât cele în numerar”, dacă anume aceste tipuri de tranzacții au fost avute în vedere de către autor.</p> <p>La art. 5 alin. (1) literele b) și d) suplimentar la limitele valorice stabilite pentru tranzacții, propunem prevederea termenului concret în cazul tranzacțiilor efectuate prin mai multe operațiuni, pentru care entitățile raportoare urmează să aplice măsurile de precauție privind clienții.</p> <p>Totodată, la art. 5 alin. (1) lit. b), propunem completarea finalului textului cu cuvintele „care par a avea o legătură între ele.”.</p>	<p>232.Se acceptă</p> <p>Noțiunile de la art. 5 alin. (1), lit. b) au fost ajustate.</p> <p><i>„b) la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 100 mii lei, indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;”</i></p> <p>Astfel, noțiunea de „tranzacție electronică” a fost exclusă.</p>
	<p>233.La fel, propunem completarea art. 5 alin. (1) din proiect, în vederea</p>	<p>233.Se acceptă</p>

	<p>transpunerii art. 12 (cu referință la art. 13 și 14) a Directivei UE nr. 2015/849 din 20 mai 2015, a cerinței privind lipsa obligativității de aplicare a anumitor măsuri de precauție privind clientela, cu privire la instrumentele de plată cu valoare redusă și moneda electronică, precum identificarea clientului și verificarea identității acestuia, în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile necesare de atenuare a riscurilor inclusiv cerința ca suma maximă depozitată electronic să nu depășească o anumită valoare (conform Directivei această valoare reprezintă 250 EUR).</p> <p>Totodată, propunem completarea art. 5 alin. (1) din proiect, pentru a asigura posibilitatea aplicării prevederilor de derogare de la cerințele de verificare a identității clienților, cu normele Directivei UE nr. 2015/849, inclusiv art. 13 alin. (1) lit. a) și excluderea textului care vizează prezentarea actului de identitate la inițierea relațiilor de afaceri, prin oferirea [...] informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă. În acest context este de menționat că, în cazul achitării de către client a serviciilor publice/locative prin intermediul dispozitivelor de comunicație electronică, digitale sau informatice, inclusiv prin intermediul terminalelor de plată (cash-in), identificarea acestuia se realizează în momentul încheierii contractului între acesta și furnizorul serviciilor publice/locative.</p> <p>De asemenea, în cazul utilizării serviciului „Semnătura mobilă”, dezvoltat în cadrul parteneriatului public-privat între Guvernul Republicii Moldova, Centrul de Guvernare Electronică, Centrul de Telecomunicații Speciale și operatorii de telefonie mobilă, identificarea clientului este realizată prin prezentarea buletinului de identitate către operatorul de telefonie mobilă la momentul acordării semnăturii respective în prezența fizică a solicitantului</p>	<p>Pentru societățile de plată și emitenții de monedă electronică acest cuantum va fi 250 euro pentru plățile lunare înafara țării și 500 euro pentru plățile la nivel național. În acest sens va fi introdus aliniatul (9) cu următorul conținut:</p> <p><i>„(9) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. a) și b), societățile de plată și societățile emitente de monedă electronică aplică măsurile de precauție privind clienții la depășirea cuantumului a operațiunilor de plată lunară în mărime de 250 euro sau echivalentul lor, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei. Cuantumul poate fi majorat până la 500 euro sau echivalentul lor, calculat la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la operațiunile de plată pentru beneficiarii naționali.”</i></p> <p>Alte derogări și excepții nu se prevăd de către standardele internaționale (R10 FATF și art. 12-13 al Directivei 2015/849). Totodată, amploarea măsurilor de precauție depinde de riscul identificat. Dacă BNM în cadrul evaluării naționale a riscurilor va demonstra riscul redus pentru anumite operațiuni ale acestor entități, vor fi aplicate măsuri de precauție redusă.</p>
--	--	--

		<p>234.Cu referire la art.5 alin.(2) lit.a) - propunem înlocuirea sintagmei "precum și" cu sintagma "sau". În acest context, este important de reliefat că prevederile similare din directiva EU și recomandarea 10 FATF nu conțin o indicare concretă a actelor/documentelor în baza cărora se efectuează identificarea clientului, motiv pentru care o asemenea redacție ar permite o analiză de la caz a caz a documentelor care urmează a fi prezentate. De exemplu, această redacție va permite băncilor, în cazul tranzacțiilor ocazionale, de a identifica și verifica identitatea clientului utilizând nu neapărat actul de identitate, ci alte surse credibile și independente (de exemplu, prin aparat de schimb valutar dotat în mod corespunzător, identificarea clientului poate fi efectuată prin citirea, cu ajutorul acestui aparat, a datelor de identificare prin card bancar).</p>	<p>234.Nu se acceptă În opinia autorului măsurile propuse în art. 5, alin. (2) constituie soluția optimă de identificare a clientului. Standardul internațional acest subiect este reglementat la mod general „verificarea identității în baza unei surse credibile și independente”, iar „sursele” urmează a fi stabilite la discreția țării. Astfel, prevederile art.(5), alin. (2) au fost elaborate respectând principiul „cunoaște-ți clientul”, care fără documente de identitate nu poate fi identificat.</p> <p>Propunerea dată care se bazează pe opțiune deviază de la acest principiu și diluează substanțial eficiența măsurile de identificare.</p> <p>Mai mult ca atât, propunerea dată va avea un efect negativ de cascadă asupra obligațiilor care izvorăsc din art. 11, prin crearea situațiilor imposibilității de raportarea a tranzacțiilor suspecte deoarece formularul nu va putea fi corect completat.</p> <p>Totodată, reglementarea exactă a măsurilor de identificare este responsabil organul cu funcții de supraveghere aferent în funcție de riscul pe care îl implică operațiunea (exemplu relevant implică risc sporit).</p>
		<p>235.Cu referire la art.5 alin. (2) lit. d) - [...] „după cuvintele „datele sau informațiile deținute sunt actualizate” se propune de a fi precizată periodicitatea actualizării datelor sau informațiilor.</p>	<p>235.Nu se acceptă Periodicitatea depinde de riscul pe care îl implică clientul, intensitatea relației de afaceri, etc. și este o variabilă stabilită la recomandarea organelor cu funcții de supraveghere care înțelege riscurile în domeniul supravegheat.</p>

		236.Cu referire la art. 5 alin. (3) după cuvintele „cont bancar”, de completat cu „ , cont de plăți”, potrivit prevederilor Legii nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.	236.Se acceptă Textul a fost redactat.
		237.Cu referire la art.5, alin. (5) propunem de a exclude sau modifica textul „și, după caz, cu aplicarea ștampilei umede” prin prisma modificărilor operate în Legea nr.160 din 07.07.2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative care prevede eliminarea obligativității utilizării ștampilei și transformarea acesteia într-o condiție opțională.	237.Se acceptă Alin. (5) va avea următorul conținut: <i>„(5) Clienții sunt obligați să prezinte la cerere către entitățile raportoare toată informația, documentele și copiile acestora necesare implementării măsurilor de precauție. Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sunt în mod obligatoriu certificate de către clienți.”</i>
		238.Cu referire la art. 5, alin. (6) se propune de a fi înlocuită sintagma „la momente oportune”, cu un termen definit, pentru a nu putea fi, ulterior, interpretat în diferite moduri.	238.Se acceptă Sintagma „la momentele oportune” se substituie cu sintagma „conform necesității”.
		239.Cu referire la art. 5, alin. (8) propunem ca autorul proiectului să specifice dacă limita de 1000 euro este stabilită pentru o singură operațiune, precum și să stipuleze pentru care zi urmează a fi utilizat cursul oficial al leului moldovenesc pentru a determina echivalentul în altă monedă decât euro. Sunt prevederile alin.(8) aplicabile indiferent de faptul dacă unitatea de schimb valutar efectuează operațiuni de schimb valutar prin ghișee (când la operațiunea participă casierul) sau și în cazul operațiunilor efectuate prin aparatul de schimb valutar (fără participarea fizică a casierului)? În contextul aparatului de schimb valutar menționăm că, recent (la data 13.05.2016) a fost aprobată Legea nr.94 pentru modificarea și completarea Legii privind reglementarea valutară, prin care unităților de schimb valutar a fost acordat dreptul de a efectua operațiuni prin aparatele de schimb valutar. Art.421 alin.(2) lit.c) (care va intra în vigoare din 10.12.2016) din Legea privind reglementare valutară stipulează că aparatul respectiv să fie programat să efectueze operațiuni de schimb valutar în sumă ce nu depășește 5000 de lei moldovenești per operațiune sau echivalentul acestei sume în valută străină.	239.Se acceptă conceptual Alin. (8) din art. 5 a fost dat în redacție nouă prin care cuantumul la identificare a fost a fost stabilit în lei moldovenești. <i>„(8) Prin derogare de la prevederile alin. (1), lit. b), operațiunea de schimb valutar în numerar se efectuează la prezentarea documentului de identitate, iar pentru operațiunea cu o valoare care depășește 5 mii lei, unitatea de schimb valutar înregistrează datele din documentul de identitate.”</i>

		<p>240.Cu referire la art.5, alin. (9) se propune de a fi precizat locul publicării de către organele de supraveghere a entității raportoare privind procedura și cerințele aferente aplicării măsurilor de precauție, inclusiv de identificare a clientului și a beneficiarului efectiv.</p> <p>Totodată, propunem revizuirea acestui alineat. Considerăm că organele de supraveghere a entităților raportoare nu trebuie să fie implicate în stabilirea /elaborarea pentru entitățile raportoare a anumitor proceduri în contextul legii supuse consultării publice. Proceduri reprezintă anumite formalități care trebuie executate într-un proces, iar aceste formalități depind de dimensiunea, complexitatea, specificul activității și politicile interne ale fiecărei entități raportoare în parte.</p> <p>Considerăm că organele de supraveghere a entităților raportoare pot să aprobe acte normative și/sau recomandări în baza cărora entitățile raportoare, în dependență de dimensiunea, complexitatea și specificul activității și abordării bazate pe risc, vor elabora propriile proceduri și cerințele aferente aplicării măsurilor de precauție, inclusiv de identificare a clientului și a beneficiarului efectiv.</p>	<p>240.Nu se acceptă</p> <p>Alin. (9) prevede că procedurile și cerințele aferente măsurilor de precauție sunt elaborate și publicate de către organele de supraveghere ale entităților raportoare.</p> <p>Astfel, fiecare organ cu funcții de supraveghere are ordinea stabilită de informare a entităților raportoare, dar obligatoriu cu respectarea publicării acestuia.</p> <p>Elaborarea și adoptarea unui act sau unei recomandări este un drept, care a fost acordat organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare prin art.15.</p> <p>Aici art.5 prevede obligațiunea de a stabili proceduri, deoarece procedurile aferente unei instituții financiare sunt diferite ca și algoritm, conținut de cele pentru notari sau auditori (DNFBPs).</p>
		<p>241.Cu referire la art.5 alin.(13) din proiectul de lege – considerăm necesar exemplificarea situațiilor când prevederile date pot fi aplicate (de exemplu în cazul trusturilor sau altor tipuri de societăți de investiții). Această propunere vine ca urmare a observării din practică a situațiilor când există o companie cu o structură complexă de proprietate (2 și mai multe companii ierarhic fondatoare) și entitatea raportoare nefiind în stare să identifice tot lanțul de companii ierarhice fondatoare poate substitui și aplica cerința de identificare a beneficiarului cu cea de identificare a administratorului. Astfel, există riscul neconformării cu standardele internaționale.</p>	<p>241.Se acceptă</p> <p>Alin. (13) a devenit alin. (15) și are următorul conținut.</p> <p><i>„(15) În cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nici o persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte, și le prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau</i></p>

			<p><i>organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.”</i> Condițiile când nu există motive urmează a fi identificate și descrise de către organele cu funcții de supraveghere.</p>
		<p>242.Cu referire la art. 6 din proiectul de lege:</p> <p>a) alin. (2), cuvântul „comensurabile” nu pare a fi potrivit sensului alineatului, motiv pentru care sugerăm înlocuirea acestuia;</p> <p>b) la alin. (5) și pe parcursul textului proiectului legii, autorul utilizează termeni diferiți – „riscuri mai mici” <i>versus</i> „riscuri reduse”, „riscuri mai mari” <i>versus</i> „riscuri sporite”. Propunem uniformizarea acestor termeni.</p> <p>c) la alin. (6), sugerăm clarificarea termenului de “variabile aferente domeniului de activitate”.</p> <p>d) la alin. 8, nu este clar dacă evaluarea națională a riscurilor ia o anumită formă sau nu. De asemenea, pentru existența certitudinii datelor incluse într-o astfel de evaluare, considerăm că trebuie să existe o periodicitate a actualizării acestei evaluări (Directiva la care face trimitere autorul conține astfel de prevederi).</p> <p>e) la alin.(9) pentru claritate, sugerăm revizuirea textului „și finanțare a terorismului în baza până la:”.</p> <p>f) la alin.(11) propunem să fie revizuite prevederile date astfel încât să fie clar care date statistice concrete, urmează a fi păstrate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și alte autorități, în calitate de organe cu funcții de supraveghere. Menționăm, că Banca Națională nu are informație și nici</p>	<p>242.Se acceptă parțial</p> <p>a)Cuvântul „<i>comensurabile</i>” a fost înlocuit cu cuvântul „<i>proporționale</i>”.</p> <p>b)În tot textul se utilizează doar sintagma „<i>riscuri reduse</i>” și „<i>riscuri sporite</i>”.</p> <p>c) Chiar în aliniatul (6) sunt exemplificate câteva variabile, iar altele stabilite de organele cu funcții de supraveghere urmează a fi luate în considerare de către entitățile supravegheate.</p> <p>d)Periodicitatea a fost stabilită cel puțin odată la doi ani. De asemenea a fost introdus aliniatul (9) cu următorul conținut. „(9) <i>Evaluarea națională a riscurilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului este consemnată într-un raport de evaluare adoptat de către șeful Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor prin ordin. Raportul de evaluare este publicat pe pagina web oficială a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu excepția</i></p>

		competența de a păstra anumite date care sunt menționate în prevederile aliniatului dat.	<p><i>informațiilor atribuite la secret de stat și cele care constituie secret comercial, bancar, fiscal, profesional sau a date cu caracter personal.”</i></p> <p><i>e)Sintagma „în baza” a fost exclusă.</i></p> <p>f) În acest sens, pentru a reda claritate introducem sintagma „aflat în competență” după cuvântul „domeniu”, precum și după cuvântul „include” va fi introdusă sintagma „cel puțin:”.</p>
		<p>243.Cu referire la art. 7, alin. (2) lit. b) „reducerea frecvenței actualizării datelor de identificare”, se propune precizarea periodicității actualizării datelor de identificare.</p> <p>Totodată, la alin.(2) menționăm, că din prevederile alineatului în cauză rezultă că acesta se referă la situații când entitatea raportoare are relații de afaceri cu clientul. Propunem ca autorul proiectului să reglementeze măsurile de precauție simplificată în cazul tranzacțiilor ocazionale (când entitatea raportoare nu are relații de afaceri cu clientul care efectuează tranzacția ocazională).</p>	<p>243.Nu se acceptă</p> <p>Conceptul proiectului este următorul. Față de toate persoanele fizice și juridice care beneficiază de serviciile entităților raportoare sunt aplicate măsurile de precauție în condițiile art.5.</p> <p>Astfel, la tranzacțiile ocazionale mai mici de 20 mii lei, măsurile de precauție nu au loc. Dar dacă depășesc acest quantum, atunci pot avea loc trei scenarii: măsuri de precauție de la art. 5, cele de la art.7 sau cele de la art. 8 – în funcție de risc.</p> <p>Deci art. 5 este regula generală, dar dacă sunt situații care generează risc redus atunci măsurile din art. 5 sunt substituite prin măsurile de la art. 7 și viceversa – prin măsurile de la art. 8.</p>

	<p>244.Cu referire la art.7 alin.(5) - propunem ca autorul proiectului să concretizeze caracterul (natura) criteriilor și factorilor pe care organele cu funcții de supraveghere trebuie să stabilească în baza acestui alineat. Asemenea propunere se referă și la alte puncte din proiect care impun organelor de supraveghere să stabilească criteriile și factorii dar nu stipulează în mod univoc în privința la ce criterii și factori urmează a fi stabilite (art.8 alin.(7) etc.).</p>	<p>244.Nu se acceptă</p> <p>Din textul alin. (5) reiese că criteriile sunt stabilite în baza evaluării naționale a riscurilor. Totodată unii factori generali care generează riscuri reduse au fost stabiliți de alin. (3).</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare trebuie să înțeleagă riscurile aferente entităților supravegheate și să elaboreze recomandări și ghiduri cum pot fi redresate.</p> <p>Astfel, acest deziderat este un principiu al standardelor internaționale (R1 FATF) și sarcina directă inclusiv a organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare în cadrul supravegherii sectoriale.</p> <p>Dacă organul funcții de supraveghere nu cunoaște riscurile cu care se confruntă sectorul supravegheat atunci acest sector nu poate fi considerat unul supravegheat eficient.</p>
	<p>245.Cu referire la art.8 alin.(3) lit.f) - propunem de specificat când activitățile cu numerar sunt considerate „în proporții considerabile”.</p>	<p>245.Nu se acceptă</p> <p>Stabilirea „proporțiilor” este sarcina organelor cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare deoarece fiecare tip de activitate, entitate, mărimea sectorului supravegheat etc. își are indicii săi de risc care implică cunoscute total diferite.</p> <p>Ex. Piața asigurărilor pentru anul 2015 a fost de circa 1 mlrd lei, iar cea bancară de 23 mlrd. Astfel că noțiunea „proporții considerabile” este diferită pentru aceste două sectoare de pe piața financiară.</p>

		246.Cu referire la art. 8 alin. (3) lit. h) - propunem de specificat ce reprezintă "serviciile bancare personalizate".	246.Se acceptă Art. 8 alin. (3) lit. h) va avea următorul conținut: <i>„h) servicii bancare acordate unei persoanei fizice în baza unui portofoliu personalizat negociat cu clientul;”</i>
		247.Cu referire la art.9 alin.(1) din proiectul de lege – considerăm perioada de păstrare a datelor și informațiilor instituită față de entitățile raportoare exagerată, dat fiind faptul că aceasta presupune costuri mari (în special băncile, reieșind din multitudinea clienților, tranzacțiilor efectuate, volumul documentelor necesare etc., iar în cazul unităților de schimb valutar și reieșind din volumul limitat al spațiilor ocupate). Ținem să menționăm, că în conformitate cu Recomandarea 11 a FATF și art.40 din Directiva UE 2015/849 din 20 mai 2015 perioada de păstrare a datelor se instituie pe o perioadă de 5 ani, cu posibila prelungire suplimentară cu aceeași perioadă în anumite cazuri specifice.	247.Se acceptă Termenul de 15 ani de păstrare a fost stabilit în baza termenului de prescripție de 15 ani stabilit pentru infracțiunile prevăzute la art. 243 și 279 Cod penal. Astfel, termenul de 5 ani poate limita organul de urmărire penală în acumularea probelor în cadrul acțiunilor de urmărire penală pornită după expirarea a 5 ani de la inițierea relațiilor de afaceri cu clientul. În acest sens, în scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.
		248.Suplimentar, urmează a fi revizuită redacția celei de-a doua propoziții din alin.(1) al art.9, în condițiile în care la această etapă nu poate fi apreciată (dar nici nu ține de competența entităților raportoare de-a aprecia) valoarea probatorie a datelor deținute, precum și relevanța, concludența și utilitatea acestor informații în cadrul unui eventual proces penal, contravențional sau altor proceduri legale.	248.Nu se acceptă Procedurile interne urmează a fi aprobate de către serviciile de conformitate și juridice pentru a corespunde cerințelor legale.

		<p>249.Cu referire la art. 10 alin. (2) propunem de concretizat care sunt persoanele terțe (de enumerat) sau eventual de introdus noțiunea de persoană terță la art.3.</p>	<p>249.Se acceptă Alin. (2) devie alin. (1) cu următorul conținut: „(1) Persoanele terțe reprezintă entitățile raportoare sau filialele și reprezentanțele acestora prevăzute de art. 4 alin. (1), rezidente sau cele echivalente situate într-o țară terță, care sunt adecvat supravegheate și îndeplinesc cerințe echivalente celor prevăzute de prezenta lege.”</p>
		<p>250.Cu referire la art. 10 alin (3) - menționăm că din prevederile articolului dat concluzionăm că entitățile raportoare pot recurge la informația care aparține persoanelor terțe nerezidente. În acest context prevederile alin.(3) din acest articol par a fi în afara cadrului legal, deoarece prevederile și cerințele legislației RM nu pot fi impuse persoanelor din alte jurisdicții care nu se află în Republica Moldova. În afară de aceasta, pentru a putea solicita informații de la nerezidenți ar trebui să existe un cadru legal adecvat (de exemplu, acorduri internaționale) care să reglementeze schimbul de informații cu nerezidenții în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>250.Se acceptă Din definiția de la alin. (1) este eminent că prevederile legislației în domeniu ale țării unde se află terțul trebuie să fie echivalente cu prevederile proiectului.</p> <p>Alin. (2) indică asupra posibilității de a recurge la informația deținută de terț. Astfel, nu este o obligațiune pentru entitățile raportoare, dar este o soluție suplimentară în procesul aplicării măsurilor de precauție.</p> <p>Totodată, în scopul excluderii imixtiunii în sistemul de drept al altui stat, alin. (3) a fost exclus.</p>
		<p>251.Cu referire la art. 11 din proiectul de lege:</p> <p>a) la alin. (2) propunem de redactat textul „în decurs de 10 zile calendaristice începând cu prima zi a lunii de gestiune și se finisează cu ultima zi a lunii calendaristice”, pentru că nu este clar în decurs de cât timp trebuie entitățile raportoare să raporteze tranzacțiile.</p> <p>b) la alin.(3) propunem de concretizat ce reprezintă „data respectivă”.</p> <p>c) propunem de a clarifica care alineat se aplică (2) sau (3), în cazul în care o parte a tranzacției se efectuează în numerar, iar altă parte prin virament (de ex., persoanele fizice pentru a efectua transfer peste hotare (virament) depun la banca mijloace bănești în numerar).</p>	<p>251.Se acceptă parțial a)Nu se acceptă. Actualmente formula dată funcționează în legea existentă și reprezintă raportarea din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.</p> <p>b)Nu se acceptă. Expresia „la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune” este clară și funcționează actualmente perfect în legea existentă.</p>

		<p>d) în alin.(5) și (6) de a clarifica ce reprezintă „format digital”.</p> <p>e) în alin.(6) propunem substituirea textului „prezentarea repetată” prin „prezentarea ulterioară”.</p>	<p>c)Nu se acceptă. Situația descrisă reprezintă două tranzacții diferite care se raportează ambele. Dar totodată aplicând abordarea bazată pe risc de către entitatea raportoare, acestea pot fi și suspecte sau activitate suspectă, care se raportează printr-un singur formular.</p> <p>d)Se acceptă Cuvântul „digital” se substituie cu cuvântul „electronic”.</p> <p>e)Se acceptă. Textul a fost redactat.</p>
		<p>252.Cu referire la art. 11 alin. (9) propunem de redactat care este „derogarea, pentru care nu se aplică prevederile alin. (1)-(3), în ceea ce ține de furnizorul de servicii poștale”, din considerentele că tranzacțiile pentru unele activități desfășurate de către furnizorul de servicii poștale trebuie să fie raportate către SPCSB (de ex.: remiteri de bani).</p>	<p>252.Nu se acceptă Această prevedere are menirea de a evidenția suplimentar situațiile când liberii profesioniști nu raportează tranzacțiile pasibile de raportare, fapt care exclude ingineria în drepturile fundamentale. Mai mult ca atât, prevederile art.4, alin. (1), lit. j) expres indică în ce condiții furnizorii serviciilor poștale constituie entități raportoare.</p>
		<p>253.Cu referire la art.12 alin.(5) - sunt stabilite niște condiții pentru entitățile raportoare în care acestea au dreptul să divulge clienților sau terților despre transmiterea informațiilor în temeiul legii.</p> <p>La lit.a) referința la art.4 alin.(1) lit.b) o considerăm irelevantă, deoarece unitățile de schimb valutar, altele decât băncile (și anume, casele de schimb valutar și hotelurile în contextul activității de schimb valutar licențiate) au dreptul în temeiul Legii privind reglementarea valutară de a efectua numai operațiuni de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, adică operațiuni care sunt ocazionale și se efectuează pe teritoriul RM.</p>	<p>253.Se acceptă parțial Conform prevederilor proiectului, casele de schimb valutar vor identifica toți clienții. Iar posibilitatea schimbului informațional cu privire la clienții identificați poate facilita măsurile de precauție pentru casele de schimb valutar care aparțin unui singur proprietar.</p> <p>De altfel, în scopul corelării cu prevederile art. 39 al Directivei 2015/849 alin. (5), lit. a) și b) din art 12 a proiectului au fost modificate după cum urmează: „a) în cazul aceluiași client și aceeași tranzacție care implică două sau mai multe</p>

			<p>entități raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), g), h), și k) situate în Republica Moldova sau în cazul entităților raportoare nominalizate și instituțiile similare situate într-o altă țară care impun cerințe echivalente celor prevăzute de prezenta lege și cu condiția să aparțină aceleiași categorii profesionale și să se supună unor obligații referitoare la secretul profesional și protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>b) între entitățile indicate la art. 4 alin. (1) lit. g) și k) situate în Republica Moldova sau în cazul entităților raportoare nominalizate și instituțiile similare situate în alte state care impun cerințe echivalente celor prevăzute de prezenta lege, care își desfășoară activitățile profesionale, ca angajați sau nu, în cadrul aceleiași persoane juridice sau al unei structuri mai largi la care aparține persoana și care are proprietari, conducere sau control de conformitate în comun.”</p>
		254.Cu referire la art. 13 alin. (5) propunem după cuvintele „în cadrul filialelor”, de adăugat “agenților de plată”.	<p>254.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		255.Cu referire la art. 13 alin.(9) și (10): prevederile acestor alineate pot fi aplicate numai în cazul entităților raportoare (de ex., bănci) pentru care legile ce reglementează domeniul în care acestea activează prevăd cerințe față de persoanele cu funcții de conducere (studiile, abilitățile, reputația, experiența profesională etc.), respectarea cărora se verifică de către autoritățile de supraveghere în procesul de licențiere și supraveghere. În lipsa unor astfel de cerințe legale, alin.(9) și (10) nu vor fi lucrative. În al doilea rând, în privința caselor de schimb valutar, care la moment sunt cca 400 unități în RM,	<p>255.Nu se acceptă Aceste sunt cerințele standardului internațional (art. 47 al Directivei 2015/849 și R18 FATF). Toate organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare trebuie să stabilească cerințe speciale de conformitate față de managementul entității raportoare responsabil de prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p>

		autoritatea de supraveghere nu are surse și capacități de a efectua la acest număr de case verificările prevăzute la alin.(9) și (10).	
		256.Cu referire la art. 14 alin. (5) - nu este clar căror persoane/organe sunt accesibile la cerere, datele acumulate de către organul de înregistrare de stat.	556.Se acceptă Din prevederile alin. (5) este clar care instituții sunt vizate.
		257.Cu referire la art.15 alin. (1) lit. b), g) și m) - propunem la textul literei b) să se excludă litera i) și să se completeze cu următorul text: „lit. k) și lit. l) (în cazul în care furnizorii de servicii poștale activează în conformitate cu prevederile Legii nr. 114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică)”, întrucât Legea nr.114 din 18.05.2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică prevede că Banca Națională supraveghează și reglementează activitatea societăților de plată, societăților emitente de monedă electronică, furnizorilor de servicii poștale. Totodată, la textul de la lit. g) de exclus lit. l) și la textul de la lit. m) de exclus lit. k), din considerentele că activitatea furnizorilor de servicii poștale (lit. l) și societăților emitente de moneda electronică (lit. k) nu este supusă supravegherii de către instituțiile enumerate.	257.Se acceptă Textul a fost redactat.
		258.Cu referire la art.15: a) alin.(2) lit.a) propunem revizuirea acestei litere prin prisma faptului că actele normative au caracter obligatoriu, iar recomandări reprezintă niște îndrumări respectarea cărora nu este obligatorie. b) la lit.b) și c) propunem de a preciza ce înseamnă „instrucțiuni” în sensul literei în cauză (instrucțiuni ca acte normative sau instrucțiuni ca indicații date cuiva cu privire la îndeplinirea prevederilor legii), c) la alin.(4) lit.b), necesită clarificare ce presupune „acces direct și indirect” a organelor de supraveghere la informațiile specificate. d) la alin.(7), propunem înlocuirea cuvântului „execută” cu textul „examinează și iau atitudine, conform competențelor,”.	258.Se acceptă parțial a)Cuvântul „ <i>Recomandări</i> ” este înlocuit cu cuvântul „ <i>Instrucțiuni</i> ” și viceversa. b)Sintagma „ <i>direct și indirect</i> ” se exclude. c)Nu se acceptă, deoarece propunerea dată diluează sensul prevederii incluse în proiect. Astfel, această prevederi izvorăște din practica existentă, inclusiv cu BNM privind

			<p>cooperarea și schimbul informațional. Au fost atestate numeroase cazuri atunci când în baza materialelor elaborate și remise de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor către organele de supraveghere nu au fost luată nici o „atitudine” deoarece există alte norme speciale care îngăduiesc examinarea de către supraveghetor a cazului constat și documentat de către o altă instituție.</p> <p>e) În vederea excluderii situațiilor similare pe viitor, această normă urmează a fi menținută.</p>
		<p>259. Urmează a fi precizat faptul dacă sintagma ”organelor competente” din prevederile art.20 alin.(1) pct.3) al proiectului de lege cuprinde și organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare (printre care se numără și Banca Națională). În cazul unui răspuns afirmativ, propunem să fie revizuite dispozițiile în cauză, întrucât nu respectă principiul de independență instituțională consfințit în art.6 alin.(4) al Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, care stabilește că Banca Națională și membrii organelor de conducere ale acesteia sunt independenți în exercitarea atribuțiilor stabilite de prezenta lege și nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni de la autoritățile publice sau de la orice altă autoritate. Respectiv, limitarea domeniului de aplicare a acestui principiu prin alte legi este inadmisibilă.</p>	<p>259.Nu se acceptă</p> <p>Acesta este un drept acordat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de solicita anumite controale, dar Banca Națională este complet liberă în acțiunile ei de a da curs sau nu solicitării.</p> <p>Norma dată nu prevede careva obligațiuni pentru organele competente sau instrucțiuni în sensul art.6, alin. (4) al Legii 548-XII din 29.07.1995.</p> <p>Totodată, o asemenea abordare exclude cooperarea din componența măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, deoarece prin analogie art. 18, alin. (1)-(3) conține prevederi similare în privința Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>
		<p>260.Cu referire la art.21 alin.(1) din proiectul de lege – propunem să fie revizuite prevederile date reieșind din faptul că Banca Națională și alte autorități, în calitate de organe cu funcții de supraveghere, nu au competența de a identifica, urmări, sista și confisca bunurile provenite din spălarea banilor, infracțiunilor asociate acestora etc.</p>	<p>260.Se acceptă</p> <p>Sintagma „organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare” se exclude.</p>

		<p>261.Cu referire la art.21 alin.(10) - opinăm că sistarea tranzacțiilor și activităților reprezintă o restricție, care fiind impusă de reglementările Uniunii Europene urmează a fi legiferate în RM. În acest sens, propunem ca autorul proiectului să ia în considerare prevederile Legii nr. 25 din 04.03.2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, care reglementează modul de introducere, aplicare și ridicare de către Republica Moldova a măsurilor restrictive internaționale care inter alia stabilește:</p> <p>a) prin rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, adoptate în baza prevederilor art.41 al Cartei Națiunilor Unite;</p> <p>b) prin actele Uniunii Europene la care Republica Moldova s-a aliniat.</p>	<p>261.Se acceptă Acest proces este prevăzut în art.22.</p>
		<p>262.Cu referire la art. 21 alin. (11) propunem înlocuirea textului „alin. (9)” cu „alin. (8)”, dat fiind faptul că decizia instanței de judecată nu se aplică asupra bunurilor prevăzute în alin. (11).</p>	<p>262.Se acceptă Textul a fost redactat. Acest aliniat nu mai este datorită divizării art.21 în două articole – art. 21 și art. 22.</p>
		<p>263.Cu referire la art. 22 din proiect, înțelegem că intenția autorilor este de a institui un regim armonizat de sancționare a entităților raportoare, care se va aplica în mod uniform acestora. În acest sens, atenționăm asupra faptului că regimul de sancționare, stabilit în legile speciale care guvernează activitatea entităților raportoare și a autorităților de supraveghere, urmează a fi corelat dispozițiilor Proiectului, întru evitarea potențialelor ambiguități în aplicare (a se vedea, spre exemplu, art. 38 din Legea nr. 550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare).</p> <p>Totodată, sugerăm substituirea cuvintelor „În scopul protejării destabilizării” cu cuvintele „Pentru a proteja buna funcționare a”. Înțelegem că norma acestui alineat urmărește evitarea destabilizării funcționării pieței, iată de ce expresia „protejării destabilizării” pare a fi una nepotrivită.</p>	<p>263.Se acceptă Articolul 22 care a devenit art. 23 a fost elaborat întru conformitatea cu cerințele art. 58-62 ale Directivei 2015/849.</p> <p>Regimul de sancționare a fost maximum ajustat la realitățile existente în Republica Moldova, însă unele prevederi care sunt exact cuantificate cum de exemplu valoare sancțiunilor nu pot fi modificate.</p> <p>Algoritmul aplicării sancțiunilor pentru nerespectarea normelor stabilite de proiect este următorul.</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare trebuie să dispună de norme care să permită aplicarea sancțiunilor echivalente stabilite la alin.(2).</p> <p>Ulterior pentru încălcări grave, sistematice etc. care destabilizează piețele financiare, entitățile raportoare sunt pasibile de sancțiuni pecuniare sub formă de amendă în mărimea stabilită de alin. (4) și aplicate de</p>

			<p>către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Procedura și tipul de încălcări pasibile de asemenea sancțiuni vor fi stabilite prin lege specială separată.</p> <p>Suplimentar, rămâne în vigoare prevederile Codului Contravențional care prevăd sancțiuni pecuniare pentru nerespectarea anumitor obligațiuni din legislație. Aceste sancțiuni au menirea mai mult educativă decât descurajatoare.</p> <p>Aplicarea acestor sancțiuni este independentă de sancțiunile administrative prevăzute de art. 23 al proiectului și nu le exclude (alin. 5 a fost exclus).</p>
		264.Cu referire la alin.(4) din art.22, pentru aplicarea adecvată a sancțiunilor, propunem ca autorul să precizeze în care cazuri încălcările vor fi considerate „sistematice, repetate sau o combinație a acestora”.	<p>264.Nu se acceptă</p> <p>A se vedea explicația de mai sus.</p>
		265.Cu referire la alin.(4) lit.b) din art.22, sugerăm revizuirea intenției de a aplica amendă în mărimea prevăzută entităților raportoare (persoane fizice) indicate la art.4 alin.(1) lit.i).	<p>265.Nu se acceptă</p> <p>Cuantumul amenzii este stabilit de către art. 59 al Directivei 2015/849 și nu poate fi modificat.</p>
		266.Totodată, la art. 22 alin. (4) lit. b) propunem după textul „pentru entitățile raportoare de la art. 4 alin. (1) lit. a), c), h), i), j)” de completat cu referința la literele „ k) și l)” (din art. 4 alin. (1)), pentru ca toți prestatorii de servicii de plată nebancari care sunt supravegheați de către BNM să se găsească în conținutul stabilirii amenzilor de către SPCSB.	<p>266.Se acceptă</p> <p>Ordinea art. 4 s-a modificat prin excluderea lit.f). Astfel, că în aceste condiții prevederile alin. (4), lit.b) corespunde standardului internațional.</p>

		<p>267.Cu referire la art.24 din proiectul de lege - întrucât proiectul legii stabilește prevederi, cerințe etc. noi și impune organelor de supraveghere să adopte în termen de 6 luni actele sale normative, propunem ca imediat după aprobarea legii, SPCSB să organizeze instruiți pentru organele de supraveghere în scopul îmbunătățirii nivelului de cunoștințe și capacității acestora de a elabora cadrul normativ relevant.</p>	<p>267.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>268.Suplimentar, comunicăm necesitatea descrierii în proiectul de lege a sancțiunilor necesar a fi aplicate prestatorilor de servicii de plată nebankari (avertisment, amendă, suspendarea licenței, retragerea licenței, altele) pentru fiecare tip de încălcare constatată aferent domeniului spălării banilor, stabilirea limitelor valorilor amenzilor în funcție de gravitatea/repetitivitatea acestora, precum și instituția responsabilă de aplicarea sancțiunilor.</p>	<p>268.Nu se acceptă Luând în considerare complexitatea regimului de sancționare, aceste prevederi vor fi stabilite prin act legislativ separat.</p>
		<p>269.În scopul asigurării utilizării corecte a terminologiei și evitării confuziilor, propunem să reexaminați aplicarea termenului „instituție” în ce privește persoanele juridice care au statut distinct – autoritățile publice, societățile comerciale, inclusiv întreprinderile de stat (ÎS „Registru”, ÎS „Poșta Moldovei”, ÎS „Cadastru”) – care sunt calificate ca organe cu funcții de supraveghere, respectiv, entități raportoare. În același scop propunem substituirea sintagmei „organ cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare” cu sintagma „organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare”.</p>	<p>269.Se acceptă parțial Propunerea privind revizuirea noțiunii „instituție” nu este suficient argumentată, deoarece aceasta se utilizează ca parte a sintagme „instituție financiară”.</p> <p>Tot textul proiectului a suferit asemenea modificarea sintagmei „<i>organ cu funcții de supraveghere ale entităților raportoare</i>” cu sintagma „<i>organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare</i>”.</p>

		<p>270.Având în vedere dispozițiile art.30 lit.c) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative, conform căruia „dispozițiile finale și tranzitorii ale actului legislativ cuprind prevederi referitoare la compatibilitatea noilor reglementări cu cele ale legislației comunitare”, în dispozițiile finale ale proiectului de Lege, printr-un articol separat, urmează să se indice toate articolele care au fost transpuse din Directiva 2015/849.</p>	<p>270.Nu se acceptă. Articolele care au fost transpuse, sau în cazul în care a fost transpusă Directiva în totalitate, acest fapt se consemnează în clauza de armonizare, și nu într-un articol separat la „Dispoziții finale și tranzitorii”.</p>
		<p>271.Cu referire la Nota informativă - menționăm că la punctul 2 „Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi”, în expunerea principalelor prevederi ale art.21 din proiectul Legii, cuvintele „hârtii de valoare” se vor substitui cu cuvintele „valori mobiliare”.</p> <p>Remarcăm că nu este clară afirmația de la punctul 4 din Notă, conform căreia „Drept urmare a adoptării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea și completarea unor acte normative”, în condițiile în care art.24 alin.(3) și (7) din proiectul Legii dispune aducerea legislației în vigoare/actelor normative ale multor autorități „în concordanță cu prezenta lege”.</p>	<p>271.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>272.Remarcăm, de asemenea, lipsa Tabelului de concordanță la proiectul supus avizării care, potrivit pct.21 din Hotărârea Guvernului nr.1345 din 24.11.2006, „este folosit pentru a demonstra compatibilitatea unui act normativ național cu legislația comunitară și însoțește în mod obligatoriu actul normativ pe întreg parcursul circulației sale, până la adoptarea sa, după caz, de către Guvern sau Parlament”.</p>	<p>272.Se acceptă Tabelul de concordanță este întocmit și se anexează proiectului actului normativ în speță.</p>
13	<p>AGENȚIA RELAȚII FUNCIARE ȘI CADASTRU</p>	<p>273.Art. 4 din proiect include în lista entităților raportatoare persoane și instituții cu o gamă diversă de activități și competențe. Pe când, prevederile de la art. 5-7,11 din proiect, care se referă la obligațiunile entităților raportoare în sensul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului nu țin cont de specificul fiecărei entități raportatoare. Reglementările din articolele 5-7,11 sunt aplicabile mai mult instituțiilor financiare, pe când pentru celelalte entități raportoare sunt foarte vagi. Spre exemplu, pentru entitatea raportatoare -întreprinderea de Stat „Cadastru” a cărei activitate este reglementată de Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25.02.1998 și care asigură înregistrarea de stat a bunurilor imobile și drepturilor patrimoniale</p>	<p>273.Se acceptă Sintagma „și ÎS “Cadastru” la înregistrarea de stat a drepturilor patrimoniale asupra bunului imobil” se exclude de la art. 4, alin.(1), lit.e). Urmarea a acestei modificări, după adoptarea proiectului Agenția Relații Funciare și Cadastru va modifica legislația</p>

		asupra lor în baza actelor justificative, absolut nu este clar cum ar putea fi aplicabile normele de la articolele menționate.	aferentă în scopul supravegherii adecvate a agenților imobiliari.
		274.Nu este clar ce se are în vedere prin termenul „tranzacție”, sau „data efectuării tranzacției”: data transferării banilor, data autentificării contractului, data înregistrării dreptului în registrul bunurilor imobile? La care dată ar trebui apreciată suma tranzacției?	274.Se acceptă La art. 3 vor fi introduse următoarele noțiuni: „tranzacție – acțiuni bazate pe înțelegere prealabilă între două sau mai multe părți, prin care se transferă, lichidează, transformă, plasează bunuri sau se realizează circulația lor; activitate – comportament bazat pe un ansamblu de acțiuni, inclusiv tranzacții, care are ca scop obținerea unui rezultat.” Reieșind din definițiile incluse mai sus, noțiunea de „data efectuării tranzacției” devine suficient de distinctă.
		275.Totodată, referitor la sumele prevăzute la art. 11 din proiectul Legii propunem indicarea acestora în lei, deoarece potrivit art. 3, 4 din Legea cu privire la bani nr. 1232-XII din 15.12.1992, leul este mijlocul legal de plată, iar majoritatea actelor de drept privind tranzacțiile cu bunurile imobile prezentate spre înregistrare conțin prețul în lei. Mai mult ca atât, operațiunile valutare nu sunt specifice pentru activitatea tuturor entităților raportare. Considerăm că mecanismul de raportare trebuie să fie unul simplu, fără resurse și eforturi excesive din partea entităților raportoare (ținându-se cont de activitatea de bază a acestora) Încă o dată reiterăm că, în contextul în care pentru nerespectarea reglementărilor ce țin de raportarea tranzacțiilor suspecte, etc, în Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului sunt prevăzute sancțiuni, cu atât mai mult prevederile ce țin de raportare trebuie să fie clare, fără ambiguități. Considerăm necesar de a prevedea foarte clar obligațiunile fiecărei entități raportatoare (sau grupului de entități	275.Se acceptă Cu excepția art. 23, sumele vor fi transformate în valută națională la următoarele articole: art. 4, alin. (1), lit.1); art. 5, alin. (1), lit. a),b) și d) și alin. (9); art.7, alin. (3), lit.g); art. 11, alin. (2) și (3). Prevederile art. 23 nu au fost supuse modificărilor pentru a menține cuantumul amenzilor stabilite de Directiva 2015/849.

		raportatoare) pentru executarea legii în cauză, ținându-se cont de specificul de activitate, de competențele fiecăreia.	
		276.În art. 9 alin. (3) urmează a fi completat, după textul „și în mod complet” cu textul „reieșind din competența fiecărei entități raportatoare”.	276.Nu se acceptă În contextul în care ÎS „Cadastru” a fost exclusă din lista entităților raportoare, această propunere nu poate fi reținută.
		277.Considerăm că urmează a fi revăzute și prevederile din proiect ce insistă asupra păstrării copiilor documentelor de identificare, etc. (ex. art. 9 alin. (2), art. 10 alin. (1) lit. b) și altele) în contextul în care în țară se promovează conceptul de interoperabilitate dintre sistemele informaționale de stat, pentru a diminua, timpul și costurile pentru serviciile publice prestate.	277.Nu se acceptă Nu a fost relevată propunerea sau problema exactă.
		278.La art. 15 din proiect nu este clar din care considerente Agenția Relații Funciare și Cadastru a fost inclusă ca instanța cu funcție de supraveghere pentru agenții imobiliari. Activitatea acestora nefiind nici reglementată, nici controlată, conform legislației, de Agenția Relații Funciare și Cadastru.	278.Se acceptă Luând în considerare practica europeană, autorul a ajuns la concluzia că agenții imobiliari urmează a fi supravegheați de autoritățile fiscale, adică de IFPS în cazul dat. În acest sens au fost operate modificările necesare la art. 15.
14	MINISTERUL FINANTELOR	279.La noțiunea <i>infracțiuni asociate spălării banilor</i> , se propune de a specifica expres nr. articolului din Codul Penal, la care se face referință.	279.Nu se acceptă Republica Moldova a adoptat principiul „all crime approach”, care presupune că crimă asociată spălării banilor poate fi orice infracțiune care generează venituri. În acest context nominalizarea articolelor din Codul penale este inoportună.

		<p>280. La noțiunile <i>persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel internațional/național</i>, nu este clar raționamentul includerii la ambele categorii a membrilor organelor de conducere și de administrare ale companiilor de stat/întreprinderilor de stat, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat. Totodată, remarcăm că, legislația în vigoare nu prevede noțiunea de „companii de stat”. Concomitent, se propune examinarea oportunității extinderii noțiunilor respective, inclusiv asupra organelor de conducere ale întreprinderilor municipale și a societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat al unității administrativ-teritoriale.</p>	<p>280. Se acceptă parțial</p> <p>Noțiunea „<i>persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel internațional/național</i>” a fost elaborată în conformitate cu cerințele Directivei 2015/849.</p> <p>Noțiunea „<i>companiilor de stat</i>” a fost substituită cu sintagma „<i>întreprinderilor cu capital de stat</i>”.</p> <p>Definiția „<i>persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național</i>” de la art. 3 al proiectului va fi modificată după cum urmează.</p> <p>„<i>persoane fizice care exercită funcții publice importante la nivel național - persoane fizice care au deținut sau care dețin funcții de demnitate publică proeminente în conformitate cu legislația, inclusiv membrii organelor de conducere și de administrare ale întreprinderilor de stat, întreprinderilor municipale, precum și societăților comerciale cu capital majoritar de stat, persoane de conducere ale partidelor politice și militari;</i>”.</p> <p>În scopul diminuării numărului excesiv al pep-surilor, lista funcțiilor cu demnitate publică care constituie funcții importante la nivel național va fi elaborată și publicată de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Astfel, în acest sens la art. 5 după alin. (5) va fi introdus alin. (6) cu următorul conținut:</p>
--	--	--	--

			<p>„(6) <i>Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi.</i>”</p> <p>În continuare, aliniatul (6) devine (7) și (7) devine (8).</p>
		<p>281.La noțiunea „<i>liber profesionist</i>” de exclus cuvintele „<i>contabil și consulting</i>” și „<i>contabili</i>”. Totodată se consideră oportun, examinarea noțiunii de „<i>consultant financiar</i>” în conformitate cu legislația în vigoare.</p>	<p>281.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>282.La art. 4 alin. (1), nu este clar la care categorie de persoane fizice se face referință (la cele care practică activitate de întreprinzător și/sau cele care practică activitate profesională), respectiv acest fapt urmează a fi concretizat.</p>	<p>282.Nu se acceptă În opinia autorului nu este rațional de a concretiza acest fapt. Entitățile sunt expres enumerate în alin. (1) indiferent de formele lor de organizare.</p>
		<p>283.La art. 4 alin. (1), lit. a), se recomandă ca în locul sintagmei „<i>legislația națională</i>” să se specifice expres denumirea actului normativ la care se face referință.</p>	<p>283.Se acceptă Sintagma „<i>legislația națională</i>” se substituie cu sintagma „<i>Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.1995</i>”.</p>
		<p>284.La art. 4 alin. (1), lit. e), se propune substituirea sintagmei „<i>ÎS „Cadastru”</i>” cu textul „<i>organul/entitatea înregistrării de stat a drepturilor patrimoniale asupra bunului imobil</i>”.</p>	<p>284.Se acceptă ÎS „Cadastru” a fost exclus.</p>
		<p>285.La art. 4 alin. (1), lit. m), se va exclude sintagma „<i>prestatorii de servicii de consultanță și persoane fizice și juridice care prestează servicii contabile</i>”. Modificarea respectivă este argumentată prin faptul că, Directiva 2013/34/UE Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi (în continuare Directiva 2013/34/UE), nu prevede termenii menționați supra. De asemenea, Directiva 2013/34/UE nu se referă nici la noțiunea de „<i>experții contabili externi</i>” prevăzută în Directiva 2015/849 din 20 mai 2015 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p>	<p>285.Nu se acceptă Noțiunea dată a fost prealabil coordonată cu experții din cadrul Ministerului Finanțelor. Totodată, luând în considerare că acest fenomen persistă în Republica Moldova, nu a fost propusă nici o altă formă alternativă de a defini activitățile date.</p>

		286.Totodată, conform Hotărîrii Guvernului nr. 1265 din 14.11.2008 „Cu privire la reglementarea activității Ministerului Finanțelor”, supravegherea activității contabililor nu ține de competența ministerului.	286.Nu se acceptă După adoptarea proiectului, competențele Ministerului Finanțelor vor fi ajustate (art.24 al proiectului).
		287.La art.4 alin. (2), se vor exclude cuvintele „(cu excepția cardurilor)”, deoarece prin Legea nr. 94 din 13 mai 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 62-XVI din 21.03.2008 privind reglementarea valutară, cuvintele la care se face referință au fost excluse din conținutul art. 33 al Legii nr. 62-XVI din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară.	287.Se acceptă Textul a fost redactat.
		288.La art. 9 la alin. (2), sintagmele: <ul style="list-style-type: none"> ▪ „evidența tuturor documentelor și informației” se va substitui cu sintagma „toate documentele și informațiile”; ▪ „arhiva conturilor și documentelor primare” se va substitui cu sintagma „copiile documentelor primare”; ▪ „corespondența de afaceri” se va substitui cu sintagma „corespondența oficială”. 	288. Se acceptă parțial - Se acceptă Textul a fost redactat. Nu se acceptă Propunerea nu modifică conceptual proiectul. Nu se acceptă Propunerea nu modifică conceptual proiectul.
		289.Se recomandă autorului de a revizui conținutul art.9, în partea ce ține de termenele de păstrare a documentelor și datelor, întrucât există o neconcordanță cu termenele indicate la art. 9 din Nota informativă la proiect.	289.Se acceptă parțial În scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic. Art.9 este completat cu alin.6: „(6) Evidența datelor și documentelor în contextul prevederilor alin. (1), (2) și

			(5) pot fi păstrate cel puțin 5 ani în format pe hârtie, și ulterior 10 ani în format electronic.” .”
		290.La art. 12 alin. (4) se recomandă definirea noțiunilor de secret comercial, bancar și profesional sau efectuarea trimiterilor la legislația care explică semnificația acestor noțiuni.	290.Se acceptă parțial Noțiunea de secret profesional este definită la art. 3 după cum urmează: „secret profesional - informații, date și documente deținute în virtutea prezentei legi cu privire la o anumită persoană referitoare la date cu caracter personal, active financiare, relații de afaceri, structura de proprietate, rețeaua de desfacere și intențiile de dezvoltare a afacerii, divulgarea cărora pot aduce prejudicii persoanei respective”;
		291.La art. 13 alin. (3), lit. e) urmează a fi exclusă, deoarece auditorii, atât conform prevederilor Legii privind activitatea de audit nr. 61-XVI din 16.03.2007, cât și a prevederilor Directivei 2006/43/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, au drept scop efectuarea auditului situațiilor financiare anuale.	291.Nu se acceptă Această prevedere presupune un sistem de control intern al entității raportoare, iar unul din elementele acestui control reprezintă auditul privind conformitatea sistemului intern de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

	<p>292.La art. 15 lit. g) sintagma „lit. l” se va substitui cu sintagma „lit. m”, iar ulterior conținutul literei g) se propune de expus în următoarea redacție: „Consiliul de supraveghere publică a auditului - pentru entitățile raportoare prevăzute la art. 4, alin. (1), lit. m)”, deoarece la moment în conformitate cu prevederile Directivei 2006/43/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 17 mai 2006 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate, este elaborat proiectul nou al Legii privind auditul situațiilor financiare, care va intra în vigoare la 01.01.2018. Conform noului proiect de Lege, organul de supraveghere publică a auditului va fi Consiliul de supraveghere publică a auditului. Ministerul Finanțelor va fi responsabil doar de elaborarea politicilor în domeniul reglementării auditului în sectorul corporativ și acceptarea Standardelor Internaționale de Audit și Codului etic al profesioniștilor contabili, emise de Federația Internațională a Contabililor.</p>	<p>292.Nu se acceptă Propunerea va fi valabilă la transpunerea Directivei 2006/43, iar până atunci Ministerul Finanțelor va asigura supravegherea.</p>
	<p>293.La art. 15 lit. l) sintagma „lit. f” se va substitui cu sintagma „lit. g”.</p>	<p>293.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>294.La art. 21 alin. (22) este necesar de a revizui, și după caz, de a substitui trimiterea la alin. „(8)” cu „(9)”, fapt ce reiese din însuși conținutul alineatului, deoarece în acesta nu se regăsesc careva termeni de referință.</p>	<p>294.Se acceptă Prevederile date urmare a modificărilor se regăsesc la alin. (15).</p>
	<p>295.La art. 22 alin (4) lit. a) sintagma „în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiunilor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau” de exclus, deoarece termenul de beneficiu nu este utilizat în legislație ca indicator.</p>	<p>295.Nu se acceptă Este o cerință expres stabilită de Directiva 2015/849 la art. 59. Termenul data va fi definit în legislația ulterioară care va stabili procedura de aplicare a acestor tipuri de amenzi.</p>
	<p>296.La art. 22 lit. b) sintagma “10% din cifra de afaceri obținută în anul precedent și calculată conform Standardelor Naționale de Contabilitate” de substituit cu sintagma „10% din venitul din vânzări obținut în anul precedent”, fără a face referință la Standardele Naționale de Contabilitate sau Standardele Internaționale de Raportare Financiară.</p>	<p>296. Nu se acceptă Propunerea menționată contravine art. 59 alin.(3) lit.a) din Directiva 2015/849.</p>
	<p>297.La nota informativă la pct. 1, în alineatul 12 se menționează despre necesitatea unor costuri și resurse suplimentare pentru implementarea prevederilor, pe când la pct. 3 este specificat că implementarea proiectului de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare. Astfel, pentru a evita contradicția dintre cele două prevederi, urmează ca autorul să concretizeze</p>	<p>297.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		<p>acest fapt.</p> <p>Suplimentar, se menționează că, avizele Î.S. „Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării” și a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat au fost prezentate prin scr. nr. 33-01-85 din 24.10.2016 și respectiv nr. 26-10/3-11-18616/8840 din 27.10.2016 (se anexează).</p>	
15	Camera de Comerț Americană din Moldova	<p>298.În definiția noțiunii „<i>beneficiar efectiv</i>”, se recomandă substituirea sintagmei „<i>dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 10% din acțiuni...</i>” cu sintagma „<i>dreptul de proprietate asupra a cel puțin 25% din acțiuni...</i>”.</p> <p>Articolul 3 din Directiva 2015/849/CE definește noțiunea de „<i>beneficiar real</i>” prin raportare la controlul exercitat asupra persoanelor în numele cărora se realizează o tranzacție. în cazul entităților corporative, beneficiarul este persoana fizică care controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient de acțiuni ori din drepturile de vot. în acest sens, deținerea a 25% plus unu din acțiuni este un indiciu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Același standard în definirea noțiunii de „<i>beneficiar real</i>” îl aplică, cu titlu de exemplu, România în Legea nr. 656/2002, <i>pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului</i> (art. 4); Ucraina în <i>Legea pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din 14 octombrie 2014</i> (art. 1, pct. 20).</p> <p>În contrast, proiectul legii naționale a diminuat până la 10% cota de proprietate într-o societate comercială pentru definirea noțiunii de „<i>beneficiar efectiv</i>”, ceea ce va majora nejustificat volumul operațiunilor de verificare și aplicare a măsurilor de precauție privind clientela, executate de către entitățile raportoare.</p>	<p>298.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
		<p>299.Noțiunea de „<i>persoană expusă politic</i>” este una extinsă, referindu-se <i>inter alia</i> la toate persoanele cu funcții de demnitate publică prevăzute în Legea nr. 199 din 16.07.2010, cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și membrii familiilor și persoanele asociate acestora.</p> <p>La rândul său, noțiunea „<i>persoana asociată persoanelor expuse politic</i>” încorporează toate persoanele cunoscute ca fiind beneficiari efectivi ai unei persoane juridice împreună cu persoanele fizice care exercită funcții publice</p>	<p>299.Nu se acceptă Propunerea contravine prevederilor Directiva 2015/849/CE.</p>

	<p>importante la nivel național și/sau internațional, sau despre care se știe că au relații de afaceri strânse cu aceste persoane. În același timp, sintagma „<i>membre al familiei persoanelor expuse politic</i>” se referă la părinții, copii, soțul/soția, precum și persoanele considerate echivalente soților/soțiilor (relații de concubinaj).</p> <p>Astfel, exercițiul de determinare a întregii liste de persoane care se includ sub incidența regimului special de „<i>persoană expusă politic</i>”, în sensul proiectului analizat, este unul dificil și incert, implicând cunoașterea unui spectru vast de informații factice și o largă marjă de interpretare subiectivă a unor termeni precum „<i>relație de afacere strânsă</i>”, „<i>se știe</i>”, „<i>cunoscute ca fiind singurul beneficiar efectiv</i>”.</p> <p>Totodată, norma art. 8 alin. (5) din proiect solicită entităților raportoare aplicarea unor măsuri suplimentare în tranzacțiile sau în relațiile de afaceri cu persoanele expuse politic.</p> <p>Natura incertă și extinsă a cercului de persoane în a căror privință apare această obligație determină un risc sporit de sancționare a entităților raportoare pentru neaplicarea măsurilor suplimentare de precauție.</p> <p>Întru asigurarea aplicării eficiente a legii și evitarea prejudicierii agenților economici prin impunerea unor sancțiuni nejustificate, se recomandă furnizarea către entitățile raportoare din partea autorităților competente a unor liste cu persoanele fizice expuse politic, membri ai familiilor și asociații acestora.</p>	
	<p>300. Întru respectarea cerințelor de previzibilitate a efectelor normei juridice, se recomandă suplimentarea proiectului cu definițiile noțiunilor de „<i>tranzacție ocazională</i>”, „<i>tranzacție ocazională electronică</i>”, „<i>tranzacție ocazională în numerar</i>”.</p> <p>Aceste precizări vor fi necesare pentru aplicarea corectă a normelor art. 5 alin. (1) lit. b) și c), și art. 5 alin. (8) din proiect, având în vedere că, pentru categoriile date de tranzacții, sunt stabilite limite diferite în ceea ce privește apariția obligației de raportare.</p>	<p>300. Se acceptă conceptual</p> <p>Conceptul de tranzacție electronică a fost exclus din textul proiectului.</p>

	<p>301.În definiția noțiunii „<i>aplicare a restricțiilor în privința bunurilor</i>”, se recomandă adăugarea sintagmei „<i>cu excepția creditorilor care dispun de drept legal de a vinde obiectul gajului/ipotecii</i>”.</p> <p>Dreptul de gaj/ipotecă a unui creditor reprezintă un drept de a-și satisface creanțele sale în mod preferențial față de ceilalți creditori, fiind reglementat prin legi speciale (Legea cu privire la gaj, nr. 449/2001, Legea cu privire la</p>	<p>301.Se acceptă conceptual Noțiunea a fost dată în redacție nouă.</p>
	<p>302.Se propune excluderea pct. i) din art. 4 alin. (1) al proiectului, care impune obligații de <i>entitate raportoare</i> în sarcina următorilor subiecți - „<i>locatorii persoane fizice sau juridice care practică activitate de întreprinzător și transmit, în condițiile contractului de leasing, locatarilor, la solicitarea acestora, pentru o anumită perioadă, dreptul de posesiune și/sau de folosință asupra unui bun al cărui proprietar sînt, cu sau fără transmiterea dreptului de proprietate asupra bunului la expirarea contractului</i>”.</p> <p>Cu titlu de drept comparativ, locatorii în cadrul contractelor de leasing, de regulă, nu se includ în categoria de entități raportoare prin prisma legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Astfel, acești subiecți nu sunt menționați în Directiva 2015/849/CE, Legea României (art. 10) sau Legea Ucrainei (art. 5).</p>	<p>302. Nu se acceptă Excluderea prevederii stabilite la contravine prevederilor FATF și Directivei 2015/849/CE.</p>
	<p>303.La articolul 5 și articolul 11 se recomandă <i>utilizarea monedei naționale (MDL) pentru stabilirea valorii tranzacțiilor în a căror privință apare obligația de raportare sau de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții</i>.</p> <p>Spre deosebire de Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nr. 190 din 26.07.2007, proiectul legii noi utilizează valuta străină (EUR) pentru fixarea valorii tranzacțiilor care se supun raportării. Totuși, potrivit datelor primite de la companiile-membre AmCham, stabilirea limitelor în valută străină va complica sistemele automatizate ale instituțiilor financiare, având în vedere faptul că majoritatea operațiunilor se efectuează în valuta națională.</p> <p>Așa fiind, trecerea la o nouă valută de referință va crea dificultăți în procesul de raportare la timp a tranzacțiilor, deoarece va impune introducerea unor modificări semnificative la nivel de software, situația complicându-se în cazurile în care programele automatizate ale instituțiilor financiare sunt</p>	<p>303.Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		administrare de către o companie cu sediu în a	
		<p>304. Proiectul legii prevede separat, în funcție de categoria tranzacției, un plafon valoric la a cărui atingere se declanșează obligația entităților raportoare de a aplica măsuri de precauție privind clienții.</p> <p>Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. b) din proiect, entitățile raportoare vor fi obligate să aplice măsuri de precauție privind clienții la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 5 000 EUR, calculat conform cursului BNM la data efectuării tranzacției.</p> <p>Cu titlu comparativ, art. 13 alin. (1) b) din Legea României nr. 656/2002 corelează apariția obligației aplicării măsurilor standard de cunoaștere a clientelei de efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 15 000 euro.</p> <p>La fel, art. 11 lit. b), (i) din Directiva 2015/849/CE impune aplicarea măsurilor de precauție privind clientela atunci când se efectuează o tranzacție ocazională în valoare de cel puțin 15 000 EUR, indiferent dacă tranzacția se desfășoară printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele.</p> <p>Prin urmare, recomandăm examinarea oportunității de a majora plafonul valoric prevăzut pentru tranzacții ocazionale în art. 5 alin. (1) lit. b) din proiectul legii naționale până la 10 000 EUR.</p>	<p>304. Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 5 alin. (1) lit. b) <i>entitățile raportoare aplică măsurile de precauție privind clienții la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 100 mii lei indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;</i></p> <p>La această redacție s-a ajuns în urma consultărilor publice a proiectului din data de 29 noiembrie 2016.</p> <p>Menționăm, că acest plafon a fost stabilit pentru a acoperi toate situațiile prevăzute la art.11 din Directiva 2015/849/CE.</p>

	<p>305. Se recomandă inserarea unui alineat nou în art. 5 al proiectului, având următorul conținut:</p> <p><i>„Prin derogare de la alin. (1), verificarea identității clientului și a beneficiarului efectiv poate fi realizată în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile de precauție se realizează cât de curând posibil după contactul inițial”.</i></p> <p>Introducerea acestei excepții de la regula generală, în a cărei bază aplicarea măsurilor de precauție privind clienții se efectuează până la inițierea relațiilor de afaceri, este necesară pentru a asigura continuitate în fluxul operațiunilor comerciale, atunci când riscurile de spălare a banilor aferente tranzacției sunt reduse. Este de menționat că această derogare transpune norma art. 14 alin. (2) din Directiva 2015/849/CE.</p>	<p>305. Nu se acceptă</p> <p>Excepția la care face referire autorul propunerii poate crea o aplicare abuzivă a acesteia de către entitățile raportoare.</p>
	<p>306. Se notează ca art. 5 alin. (6) din proiect obligă entitățile raportoare să aplice măsurile de precauție <i>„nu doar clienților noi, ci și clienților existenți, în funcție de risc, la momente oportune, inclusiv atunci când circumstanțele relevante privind clientul se modifică”</i>. Totuși, această normă nu precizează în mod suficient de precis:</p> <p>(i) criteriile de interpretare a noțiunii de „moment oportun”;</p> <p>(ii) definirea clară a momentului la care apare obligația de aplicare a măsurilor de precauție în privința clienților existenți.</p> <p>Or, redacția curentă a normei creează premise pentru interpretarea diferită a sintagmei <i>„moment oportun”</i> de către agent economic și autorități, generându-se riscul de sancționare a entităților raportoare pentru neîndeplinirea obligației de verificare a clienților existenți, datorată confuziei în privința existenței acestei sarcini.</p>	<p>306. Se acceptă</p> <p>Sintagma <i>„la momentele oportune”</i> se substituie cu sintagma <i>„conform necesității”</i></p>
	<p>307. Norma art. 6 alin. (1) din proiect este lipsită de previzibilitate întrucât nu precizează cerințe privind forma și conținutul documentelor în care vor fi reflectate rezultatele evaluării riscurilor, efectuate de către entitățile raportoare. La fel, nu este specificată periodicitatea actualizării acestor rezultate.</p> <p>În plus, art. 8 alin. (2) din Directiva 2015/849/CE instituie o excepție de la necesitatea evaluării individuale documentate a riscurilor în cazul în care <i>„riscurile inerente unui sector sunt clare”</i>, iar proiectul legii naționale omite să transpună o astfel de normă îndreptată spre diminuarea sarcinii administrative</p>	<p>307. Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 6 alin. (8) din proiect <i>entitățile raportoare sunt obligate să întreprindă acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate ținând cont de evaluarea a riscurilor de spălare a banilor și finanțării terorismului la nivel național.</i></p> <p>Evaluarea a riscurilor de spălare a</p>

		impuse asupra entităților raportoare	banilor și finanțării terorismului la nivel național conform prevederilor proiectului are loc nu mai rar decât o dată în 2 ani. Astfel periodicitatea efectuării evaluării riscurilor este previzibilă lăsându-se la decizia entităților raportoare stabilirea periodicității evaluării riscurilor, ținând cont de domeniul de activitate.
		<p>308. Se notează că art. 8 din proiectul legii prevede un șir de măsuri de precauție sporită privind clienții, însă utilizează noțiuni care nu corespund standardelor de claritate și previzibilitate în interpretare, precum:</p> <p>„actualizarea mai frecventă a datelor de identificare ale clientului (...)” art. 8 alin. (2) lit a))</p> <p>„activități care implică frecvent numerar în proporții considerabile” (art. 8 alin. (3) lit. f))</p> <p>Astfel, întru atribuirea caracterului transparent și explicit al normelor juridice, propunem substituirea noțiunilor interpretabile cu termeni ce vor permite identificarea cu suficientă precizie a frecvenței operațiunilor descrise în art. 8 din proiect.</p>	<p>308. Nu se acceptă</p> <p>Acțiunile la care face referire autorul propunerii urmează a fi întreprinse reieșind din rezultatele evaluării riscurilor pentru fiecare entitate raportoare acestea fiind diferite, concomitent norma permite și întreprinderea măsurilor imediate reieșind din situația la zi.</p>
		<p>309. În art. 9 alin. (1) recomandăm înlocuirea sintagmei „ (...) să păstreze pentru cel puțin 15 ani de la încetarea relației de afaceri toate datele aferente tranzacțiilor și activităților naționale și internaționale (...)” cu sintagma „să păstreze documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale”.</p> <p>Propunem expunerea art. 9 alin. (2) în următoarea redacție: „în cazul precauției privind clientela, entitățile raportoare păstrează o copie a documentelor și informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în prezenta Lege pe, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale”.</p> <p>Considerăm că termenul de 15 ani stabilit pentru păstrarea documentelor referitoare la tranzacții, cât și a celor aferente activității de verificare a clientelei, impune o sarcină administrativă disproporționată scopului urmărit.</p> <p>În acest sens, art. 40 alin. (1) din Directiva 2015/849/CE stabilește o perioadă obligatorie de 5 ani pentru păstrarea atât a documentației de evidență a tranzacției, cât și a celei privind operațiunile de verificare a clientelei.</p>	<p>309. Se acceptă parțial</p> <p>În scopul optimizării cheltuielilor de arhivare și întreținere a documentelor, art.9 va fi modificat în sensul stabilirii obligațiunii de păstrare în format pe hârtie a copiilor documentelor pentru 5 ani plus 10 ani în format electronic.</p> <p>Art.9 este completat cu alin.6: „(6) Evidența datelor și documentelor în contextul prevederilor alin. (1), (2) și (5) pot fi păstrate cel puțin 5 ani în format pe hârtie, și ulterior 10 ani în format electronic.”</p>

	<p>Aceeași abordare este transpusă în art. 19 alin. (1) și alin. (2) din Legea României, nr. 656/2002, <i>pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului.</i></p> <p>În acest sens, creșterea de trei ori a termenului de păstrare a datelor implică, la fel, majorarea cheltuielilor pe care le vor suporta instituțiile financiare pentru a stoca aceste informații. Or, păstrarea tuturor datelor aferente tranzacțiilor, în format electronic și pe suport hârtie, pe un termen de cel puțin 15 ani impune atât deținerea unor servere cu o capacitate considerabilă de stocare, cât și utilizarea unor spații pentru depozitarea fizică a documentației în condiții potrivite, fapt ce va implica cheltuieli semnificative.</p>	
	<p>310. Norma art. 9 alin. (3) din proiect impune entităților raportoare să dispună de „(...) <i>sisteme eficiente, inclusiv proceduri care să răspundă rapid și în mod complet la toate solicitările și cererile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (...)</i>”.</p> <p>Această normă nu întrunește condițiile privind claritatea și certitudinea în efectele produse, întrucât nu oferă precizări referitor la parametrii pe care urmează să le întrunească „sistemele” implementate de entități raportoare respectării cerințelor lesale.</p> <p>În aceeași ordine de idei, nu este cert în interpretare termenul de răspuns „rapid” și criteriile în a căror bază se va determina dacă entitatea raportoare s-a conformat standardelor atunci când a transmis răspunsul la solicitarea autorității de supraveghere.</p>	<p>310. Nu se acceptă</p> <p>Sistemul rapid presupune o altă abordare în schimbul de informații decât cea tradițională – poșta simplă.</p> <p>Mai mult ca atât, solicitările urmează a fi examinate în regim prioritar, iar deciziile și răspunsurile urmează a fi procesate adoptate în termenul solicitat.</p> <p>Procedurile vor fi elaborate de către organele cu funcții de supraveghere în comun cu Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>În acest sens, deja Serviciul implementează produsul software Synapsis privind schimbul on-line de documente cu instituțiile bancare.</p>
	<p>311. În art. 11 alin. (2), recomandăm substituirea sintagmei „<i>printr-o operațiune în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 5 000 euro</i>” cu sintagma „<i>printr-o operațiune în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 10 000 euro</i>”.</p> <p>Valoarea limită de 5 000 euro în calitate de filtru pentru apariția obligației de raportare a tranzacțiilor se poate dovedi inefficientă pentru a asigura opozabilitatea acestei sarcini doar față de acele tranzacții care prezintă un anumit grad de risc și, respectiv, justifică impunerea sarcinii administrative.</p> <p><i>Or, propunem examinarea oportunității de a majora acest plafon pentru</i></p>	<p>311. Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 5 alin. (1) lit. a) entitățile raportoare aplică măsurile de precauție privind clienții la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel</p>

	<p><i>a elimina situațiile de raportare a unui număr mare de operațiuni triviale fără indici reali de suspiciune.</i></p> <p>Cu titlu de drept comparativ, în acest sens, România aplică plafonul de 15 000 euro pentru impunerea obligației privind raportarea efectuării operațiunilor cu sume în numerar (art. 5 alin. (7) din Legea nr. 656/2002).</p>	<p><i>puțin 100 mii lei indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;</i></p> <p>La această redacție s-a ajuns în urma consultărilor publice a proiectului din data de 29 noiembrie 2016.</p> <p>Menționăm, că acest plafon a fost stabilit pentru a acoperi toate situațiile prevăzute la art.11 din Directiva 2015/849/CE.</p>
	<p>312.În art. 11 alin. (2) propunem excluderea sintagmei „<i>imediat</i>” din prima propoziție a normei, având în vedere că aceasta nu este consistentă cu termenii de raportare prevăzuți în următoarea frază-„<i>10 zile calendaristice începând cu prima zi a lunii de gestiune</i>” pentru remiterea formularului cu datele privind activitățile sau tranzacțiile realizare în numerar.</p>	<p>312. Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>313.În art. 11 alin. (9), se recomandă înlocuirea sintagmei „<i>(...) nu se aplică entităților raportoare prevăzute la art. 4, alin. (1), lit. g) și l) (...)</i>” cu sintagma „<i>nu se aplică entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. h)</i>”.</p> <p>Acest articol stabilește excepții de la executarea obligației de raportare pentru informații primite de la clienți sau obținute în urma evaluării situației juridice a clientului respectiv sau al îndeplinirii sarcinii de apărare sau de reprezentare în proceduri judiciare, precum și a activităților de consiliere privind inițierea sau evitarea procedurilor (...).</p> <p>În conformitate cu art. 34 alin. (2) din Directiva 2015/849/CE, statele membre nu aplică o serie de obligații referitoare la informarea autorităților în cazul notarilor și altor persoane care exercită profesii juridice liberale.</p> <p>Legea națională menționează avocații, notarii și liber profesioniștii în calitate de entități raportoare în cadrul art. 4 alin. (1) lit. h), astfel încât anume acest articol urmează a fi specificat în cadrul excepției de la executarea obligației de raportare.</p>	<p>313. Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		<p>314.În art. 13 alin.(2) sunt interpretabile noțiunile.....<i>sunt proporționale cu riscul de spălare a banilor si finanțare a terorismului, precum si cu natura si dimensiunea entităților raportoare</i>". Se propune expunerea acestor noțiuni într-un mod ce ar diminua riscul de divergențe în interpretare și ar oferi suficientă precizie pentru entitățile raportoare.</p>	<p>314. Nu se acceptă Entitățile raportoare stabilesc independent politici, efectuează controale interne și proceduri pentru a atenua și a gestiona cu eficacitate riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului identificate la nivel național, precum și nemijlocit în cadrul entităților raportoare. Or, reieșind din domeniul de activitate și dimensiunea entității raportoare acestea pot fi diferite fiind imposibilă stabilirea expresă a acestora în proiectul dat.</p>
		<p>315.În art. 14 alin. (8) din proiect se precizează că „<i>entitățile raportoare nu se bazează exclusiv pe datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele referitoare la precauția privind clienții (...)</i>". Această formulare este una generatoare de confuzii, întrucât nu definește clar mijloacele de probă pe care le vor utiliza entitățile în scopul îndeplinirii măsurilor de precauție de o manieră considerată de autoritățile de supraveghere ca fiind suficientă.</p>	<p>315. Nu se acceptă Textul deplin al normei este că <i>entitățile raportoare nu se bazează exclusiv pe datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele referitoare la precauția privind clienții, dar utilizează abordarea bazată pe risc.</i> Astfel considerăm insuficiente doar exclusiv datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele referitor la precauția privind clientela.</p>
		<p>316.În norma art. 21 alin. (18) din proiect, recomandăm suplimentarea sintagmei „<i>se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova</i>" cu sintagma „<i>și pe pagina web a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</i>". Replicarea pe pagina web a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a listelor entităților implicate în activități teroriste, publicate anterior în Monitorul Oficial, va asigura o mai bună accesibilitate a informației pentru entitățile raportoare.</p>	<p>316. Se acceptă Textul a fost redactat. (norma se regăsește la art. 22 alin. (13)).</p>

	<p>317.În norma art. 21 alin. (2) din proiect propunem inserarea sintagmei „<i>inclusiv mijloace bănești</i>” după sintagma „<i>tranzacții cu bunuri</i>”.</p> <p>Precizarea este necesară în scopul minimizării riscurilor de apariție a diferendelor între clienți și instituții financiare în cazul în care ultimele se vor abține de la executarea operațiunilor cu mijloace bănești, în condițiile existenței unor suspiciuni rezonabile care pot indica asupra unor acțiuni de spălare a banilor, potrivit art. 21 alin. (2) din proiect.</p>	<p>317. Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
	<p>318.În art. 22 alin. (4) (în proiect art. 23 alin.(4)) din proiect, recomandăm inserarea sintagmei „<i>prevăzute în art. 7, art. 8, art. 9, art. 11 și art. 13</i>” după sintagma „<i>ce țin de nerespectarea cerințelor prezentei legi</i>”.</p> <p>Este important de menționat că art. 22 alin. (4) din proiect nu diferențiază categoriile de încălcări ale prevederilor legii, care vor fi considerate <i>ex ante</i> ca fiind fapte suficient de grave pentru a justifica aplicarea amenzilor substanțiale impuse în sarcina entităților raportoare.</p> <p>Totodată, nu sunt prezentate criterii clare de individualizare a mărimii amenzilor aplicabile în raport cu tipurile de încălcări și impactul acestora (de.ex. erori în raportare, încălcarea termenilor de raportare, necorespunderea regulamentelor interne cerințelor legislative etc).</p> <p>Astfel, versiunea curentă a proiectului îi acordă autorității de supraveghere o largă marjă de interpretare subiectivă și ar putea genera situații de aplicare a unor sancțiuni neproporționale și imprevizibile pentru subiecții vizati. Așa fiind, pentru a permite entităților raportoare să-și formeze așteptări clare referitor la modul în care va fi aplicată legea, este necesar, cel puțin, să fie evidențiate în textul normei prevederile legii a căror încălcare ar putea atrage aplicarea sancțiunilor, în cazul întrunirii celorlalte condiții prevăzute de proiect (e.g. caracter sistematic, consecințe grave).</p> <p>În acest context, după modelul art 59 alin. (1) din Directiva 2015/849/CE, propunem să fie prevăzute expres normele legii, a căror încălcare poate genera aplicarea sancțiunilor: art. 7 și art. 8 (măsurile de precauție) 9 (păstrarea datelor), art. 11 (raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența legii) și art. 13 (politici, controale interne și proceduri).</p> <p>Totodată, este necesar ca autoritățile de supraveghere să concretizeze în acte normative subordonate, precum și printr-o practică transparentă și consecventă, criteriile de stabilire a cuantumului amenzilor în funcție</p>	<p>318. Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 25 alin. (1) <i>prezenta lege intră în vigoare la data de 27 iunie 2017, cu excepția art. 23 alin.(4) care va intra în vigoare la data adoptării Legii cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii.</i></p> <p>Astfel, urmează să fie stabilită o procedură separată pentru constatarea încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii la care face referire autorul propunerii.</p>

		<p>319.În art. 22 alin. (4) lit. b) din proiect, propunem substituirea sintagmei „entitățile raportoare de la art. 4 alin. (1) lit. a), c), h), i), j)” cu sintagma „entitățile raportoare prevăzute în art. 4 alin. (1) lit. a) și c)”.</p> <p>Norma art. 59 alin. (3) din Directiva 2015/849/CE, a cărei transpunere se urmărește, prevede aplicarea unor amenzi majorate, în comparație cu regula generală, în cazul în care entitatea raportoare este o instituție de credit sau o instituție financiară.</p> <p>Însă, proiectul legii naționale extinde nejustificat categoriile de subiecți supuși amenzilor majorate, incluzând avocații, notarii și alți liberi profesioniști (art. 4 alin. (1) lit. h)); locatorii în cadrul contractelor de leasing art. 4 alin.(1) lit. h).</p>	<p>319. Se acceptă</p> <p>Textul a fost ajustat la prevederile art. 59 alin. (3) din Directiva 2015/849/CE.</p>
		<p>320.În art. 24 alin. (1) din proiect propunem substituirea sintagmei „<i>în termen de 3 luni din data publicării</i>” cu sintagma „<i>în termen de 6 luni din data publicării</i>”.</p> <p>Extinderea până la 6 luni a termenului pentru intrarea în vigoare a legii este corelată cu perioada de 6 luni acordată Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor pentru aducerea în concordanță a actelor normative subordonate, regulamentelor și ghidurilor necesare executării legii, potrivit art. 24 alin. (6) și alin. (7) din proiect.</p>	<p>320. Se acceptă conceptual</p> <p>Textul a fost dat în redacție nouă ținând cont de data intrării în vigoare a Directivei 2015/849/CE.</p> <p>Astfel art. 24 alin. (1) va avea următorul cuprins: <i>Prezenta lege intră în vigoare la data de 27 iunie 2017, cu excepția art. 23 alin.(4) care va intra în vigoare la data adoptării Legii cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii.</i></p>
16	Uniunea Avocaților	<p>321. Reglementările Proiectului de Lege privitoare la avocați, în calitate de entități rapoarte, nu implementează corespunzător dispozițiile Directivei (UE) 2015/849, fapt ce este de natură a știrbi din statutul special și independența avocaților.</p> <p>n speță, în acord cu art. 2(3)(b) din Directiva (UE) 2015/849, art. 4 alin.(l) lit. h) din Proiectul de Lege descrie măsura în care avocații cad sub incidența Proiectului de Lege și măsura în care le incumbă regimul entităților raportoare.</p> <p>Cu toate acestea, însă, exceptarea cuprinsă în art. 14 (4) paragraf 2 din Directiva (UE) 2015/849 nu se regăsește în Proiectul de Lege la locul ei potrivit, adică imediat după art.5 alin.(3) din Proiectul de Lege. O asemenea</p>	<p>321. Nu se acceptă</p> <p>Propunerea nu modifică conceptul proiectului, or excepția la care face referire autorul propunerii se regăsește în textul proiectului.</p>

		<p>localizare și formulare ar clarifica faptul că, obligația legală a avocatului de a nu stabili nici o relație de afaceri și de a nu realiza nici o tranzacție, precum și de a înceta relația de afaceri în cazul în care nu este în măsură să respecte cerințele de precauție privind clientela, nu se aplică în măsura în care:</p> <p>(a) avocatul evaluează situația juridică a clientului, sau</p> <p>(b) avocatul îndeplinește sarcina de apărare sau de reprezentare a clientului în proceduri judiciare sau referitor la acestea, inclusiv de consiliere privind inițierea sau evitarea acestor proceduri.</p> <p>Considerăm că această exceptare specifică profesiei de avocat trebuie reglementată corespunzător și responsabil în Proiectul de Lege, în acord cu dispoziția și spiritul art.14 (4) paragraf 2 din Directiva (UE) 2015/849.</p> <p>Or, includerea acestei exceptări doar la art. 11 alin.(9) din Proiectul de Lege, limitează nejustificat domeniul de aplicare al exceptării, adică doar scutește avocatul de la obligația de a raporta orice activitate sau despre orice tranzacție suspectă de spălare a banilor, de infracțiuni asociate spălării banilor și de finanțare a terorismului în curs de pregătire, de atentare, de realizare sau deja realizate.</p>	
		<p>322.Nu putem fi de acord cu modul de transpunere a dispozițiilor art. 14 (4) paragraful 1 din Directiva (UE) 2015/849 la art. 5 alin.(3) din Proiectul de Lege, din motivele ce urmează:</p> <p>Formularea Proiectului de Lege este:</p> <p>„Articolul 5. Măsuri de precauție privind clienții</p> <p><i>(3) În cazul în care nu este posibilă conformarea la cerințele alin. (2), lit. a)-c) entitățile raportoare sînt obligate să nu efectueze nici o tranzacție sau activitate, inclusiv printr-un cont bancar, să nu stabilească nici o relație de afaceri ori să termine o relație de afaceri existentă, <u>și să transmită</u> formulare privind tranzacțiile sau activitățile suspecte Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu prevederile art.1 1. "</i></p> <p>Formularea din Directiva (UE) 2015/849 este:</p> <p>„Article 14</p> <p><i>4. Member States shall require that, where an obliged entity is unable to comply with the customer due diligence requirements laid down in point (a), (b) or (c) of the first subparagraph of Article 13(1), it shall not carry out a transaction through a bank account, establish a business relationship or carry out the transaction, and shall terminate the business relationship and consider making a suspicious transaction, report to the FIU in relation to the customer in accordance with Article 33. "</i></p>	<p>322. Nu se acceptă</p> <p>Aceasta este o cerință prevăzută de standardul internațional (Nota interpretativă la R10 FATF)</p>

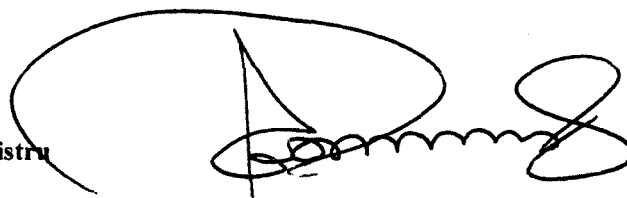
	<p>„Articolul 14</p> <p>(4) Statele membre impun ca, în cazul în care nu este în măsură să respecte cerințele de precauție privind clientela stabilite la articolul 13 alineatul (1) primul paragraf literele (a), (b) sau (c), entitatea obligată să nu realizeze nici o tranzacție printr-un cont bancar, să nu stabilească nici o relație de afaceri și să nu realizeze nici o tranzacție, precum și să înceteze relația de afaceri și să aibă în vedere transmiterea către unitatea de informații financiare a unui raport privind tranzacții suspecte în legătură cu clientul, în conformitate cu articolul 33. "</p> <p>Formularea din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nr. 190-XVI din 26 iulie 2007 este:</p> <p>„Articolul 6. Măsurile de precauție sporită</p> <p>(8) Entitățile raportoare sînt obligate să nu deschidă contul, să nu stabilească relații de afaceri, să nu efectueze tranzacții cu persoane fizice sau juridice în cazul în care nu este posibilă conformarea la cerințele art.5 alin.(2) lit.a), b) și c). Iar în cazul unei relații de afaceri existente, entitățile raportoare, conform legislației în vigoare și actelor normative ale organelor de supraveghere, termină relația de afacere dacă se constată faptul că datele și informația obținute la identificarea și verificarea persoanelor fizice și juridice sînt neautentice sau neveridice. <u>În conformitate cu art.8,</u> entitățile raportoare sînt obligate să raporteze astfel de circumstanțe Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. "</p> <p>Atât din textul Directivei (UE) 2015/849, cât și din Legea nr. 190-XVI din 26 iulie 2007 este clar că avocatul sau altă entitate raportoare nu este obligată să raporteze ori de cît ori a refuzat stabilirea unei relații de afaceri în cazul în care nu este în măsură să respecte cerințele de precauție privind clientela. Din contra, obligația de raportare îi incumbă avocatului doar cînd sunt întrunite condițiile speciale de raportare, prevăzute la art. 11 din Proiectul de Lege. Sintagma în limba engleză „<u>and consider making</u> a suspicious transaction report" indică faptul că, atunci cînd avocatul refuză stabilirea relației de afaceri, el trebuie să facă o apreciere („să aibă în vedere") dacă trebuie sau nu să facă o raportare, dacă sunt întrunite cerințele legale.</p> <p>Din păcate însă sintagma „și să transmită" din Proiectul de Lege ar putea fi interpretată ca o obligație a avocatului să raporteze ori de cît ori a refuzat stabilirea unei relații de afaceri, ceea ce nu este cazul.</p> <p>Prin urmare, solicităm respectuos redactarea cu claritate a art. 5 alin.(3) din Proiectul de Lege în scopul transpunerii corecte a dispozițiilor art. 14 (4)</p>	
--	---	--

		paragraful 1 din Directiva (UE) 2015/849.	
		323. La art. 15 alin.(l) lit. f), art. 12 alin.(5) lit. b) și c) și la art. 15 alin.(l) lit. f) din Proiectul de Lege, sintagma „alin. (1), lit. g)” trebuie corectată în „alin. (1), lit. h)”.	323. Se acceptă Textul a fost redactat.
		324. La art. 22 alin. (4) lit. b) (în proiect art. 23 alin. (4) lit.b) din Proiectul de Lege, solicităm substituirea sintagmei „entitățile raportoare de la art. 4 alin. (1) lit. a), c), h), i), j)” cu sintagma „entitățile raportoare prevăzute în art. 4 alin. (1) lit. a) și c)”. Or, dispozițiile art. 59 alin. (3) din Directiva (UE) 2015/849, prevede aplicarea unor amenzi majorate, în comparație cu regula generală, în cazul în care entitatea raportoare este o instituție de credit sau o instituție financiară, și nu avocaților.	324. Se acceptă Textul a fost redactat în conformitate cu dispozițiile art. 59 alin. (3) din Directiva (UE) 2015/849.
		325. Proiectul de Lege prevede separat, în funcție de categoria tranzacției, un plafon valoric la a cărui atingere se declanșează obligația entităților raportoare de a aplica măsuri de precauție privind clienții. Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. b) din Proiectul de Lege, entitățile raportoare sunt obligate să aplice măsuri de precauție privind clienții la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoarea echivalentului în lei a cel puțin 5.000 euro, calculat conform cursului BNM la data efectuării tranzacției. Art. 11 lit. b), (i) din Directiva (UE) 2015/849 obligă la aplicarea măsurilor de precauție privind clientela atunci când se efectuează o tranzacție ocazională în valoare de cel puțin 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se desfășoară printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. Pe cale de consecință, sugerăm majorarea plafonului prevăzut pentru tranzacții ocazionale în art. 5 alin. (1) lit. b) din Proiectul de Lege până la 15.000 euro. În mod similar, propunem majorarea plafonului valori prevăzut la art. 11 alin.(2) din Proiectul de Lege, de la 5.000 la 15.000 euro.	325 Nu se acceptă Conform noii redacții a art. 5 alin. (1) lit. <i>entitățile raportoare aplică măsurile de precauție privind clienții la efectuarea tuturor tipurilor de tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 20 mii lei prin o singură operațiune sau la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin 100 mii lei indiferent dacă acestea se efectuează prin una sau mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele;</i> La acestă text s-a ajuns în urma consultărilor publice a proiectului din data de 29 noiembrie 2016. Menționăm, că acest plafon a fost stabilit pentru a acoperi toate situațiile prevăzute la art.11 din Directiva 2015/849/CE.

	<p>326. La art. 5 din Proiectul de Lege sugerăm includerea unui alineat nou care ar transpune exceptarea cuprinsă în art. 14 alin. (2) din Directiva (UE) 2015/849:</p> <p><i>„ (2) Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curînd posibil după contactul inițial.</i></p>	<p>326 Nu se acceptă</p> <p>Excepția la care face referire autorul propunerii poate crea aplicarea abuzivă a acesteia de către entitățile raportoare.</p>
	<p>327. La art. 6 nu sunt transpuse dispozițiile art. 8 alin. (2) din Directiva (UE) 2015/849, care instituie o excepție de la necesitatea evaluării individuale documentate a riscurilor în cazul în care „riscurile inerente unui sector sunt clare”.</p>	<p>327 Nu se acceptă</p> <p>Opțiunea nu creiază incompatibilitate în raport cu normele Directivei (UE) 2015/849.</p>
	<p>328. La art. 22 alin. (4) (în proiect art. 23 alin. (4)) din Proiectul de Lege recomandăm inserarea sintagmei „prevăzute în art. 7, art. 8, art. 9, art. 11 și art. 13” după sintagma „ce țin de nerespectarea cerințelor prezentei legi”.</p> <p>Art. 22 alin. (4) din proiect nu diferențiază categoriile de încălcări ale prevederilor legii, care vor fi considerate <i>ex ante</i> ca fiind fapte suficient de grave pentru a justifica aplicarea amenzilor substanțiale impuse în sarcina entităților raportoare.</p> <p>Totodată, nu sunt prezentate criterii clare de individualizare a mărimii amenzilor aplicabile în raport cu tipurile de încălcări și impactul acestora (de exemplu, erori în raportare, încălcarea termenilor de raportare, necorespunderea regulamentelor interne cerințelor legislative etc).</p> <p>Astfel, versiunea curentă a Proiectului de Lege îi acordă autorității de supraveghere o largă marjă de interpretare subiectivă și ar putea genera situații de aplicare a unor sancțiuni neproporționale și imprevizibile pentru subiecții vizati. Așa fiind, pentru a permite entităților raportoare să-și formeze așteptări clare referitor la modul în care va fi aplicată legea, este necesar, cel puțin, să fie evidențiate în textul normei prevederile legii a căror încălcare ar putea atrage aplicarea sancțiunilor, în cazul întrunirii celorlalte condiții prevăzute de proiect (de exemplu, caracter sistematic, consecințe grave).</p> <p>În acest context, după modelul art. 59 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849, propunem să fie prevăzute expres normele legii, a căror încălcare poate genera aplicarea sancțiunilor: art. 7 și art. 8 (măsurile de precauție privind clientela), art. 9 (păstrarea datelor), art. 11 (raportarea activităților sau</p>	<p>328. Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 25 alin. (1) <i>Prezenta lege intră în vigoare la data de 27 iunie 2017, cu excepția art. 23 alin.(4) care va intra în vigoare la data adoptării Legii cu privire la procedura de constatare a încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii.</i></p> <p>Astfel, urmează să fie stabilită o procedură separată pentru constatarea încălcărilor în domeniul spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a amenzii la care face referire autorul propunerii.</p>

		<p>tranzacțiilor care cad sub incidența legii) și art. 13 (politici, controale interne și proceduri).</p> <p>Totodată, este necesar ca autoritățile de supraveghere să concretizeze în acte normative subordonate, precum și printr-o practică transparentă și consecventă, criteriile de stabilire a cuantumului amenzilor în funcție de categoriile încălcărilor.</p>	
--	--	---	--

Ministru

Vladimir CEBOTARI